

OBSAH ROK 2021

ÚVOD	STRANA 2
SPOLOČENSKÁ ATMOSFÉRA	STRANA 2
ZMENY A NOVINKY	STRANA 4
VEREJNÝ A POLITICKÝ ŽIVOT	STRANA 7
UDALOSTI A NÁVŠTEVY	STRANA 7
OSLAVY A MESTSKÉ SVIATKY	STRANA 12
SAMOSPRÁVA	STRANA 14
HOSPODÁRSKY ŽIVOT	STRANA 23
HOSPODÁRENIE MESTA	STRANA 23
VÝSTAVBA A ROZVOJ MESTA	STRANA 36
DOPRAVA	STRANA 48
OBYVATEĽSTVO	STRANA 53
DEMOGRAFIA A MATRIKA	STRANA 53
DEMOGRAFICKÉ UDALOSTI A JAVY	STRANA 57
SČÍTANIE OBYVATEĽOV, DOMOV A BYTOV	STRANA 63
OCENENÍ OBČANIA	STRANA 65
ŠKOLSTVO A KULTÚRA	STRANA 68
BREZNIANSKE ŠKOLY	STRANA 68
SPOLOČENSKÉ AKTIVITY	STRANA 71
KULTÚRNE PODUJATIA	STRANA 79
PREKROČILI HRANICE MESTA	STRANA 83
ŠPORT	STRANA 85
ŠPORTOVÉ PODUJATIA	STRANA 85
ÚSPEŠNÍ ŠPORTOVCI	STRANA 90
POČASIE	STRANA 92
BREZNIANSKE REKORDY	STRANA 93
CHARAKTERISTICKÉ JAVY	STRANA 97

ÚVOD

SPOLOČENSKÁ ATMOSFÉRA

AKÝ BOL ROK 2021

Rok 2021 bol náročný, poznačený ďalšou vlnou pandémie. Na konci minulého roku, pri jeho hodnotení, nás ani nenapadlo, že rok 2021 bude ešte náročnejší. Sľubovali nám, že s príchodom vakcinácie sa náš život zlepší. Dúfali sme, že prídu lieky, ktoré nás vyvedú z tejto ťažkej pandémie. Začiatkom januára 2021 dosiahlo Slovensko nelichotivé svetové prvenstvo v týždennom počte úmrtí na milión obyvateľov. Ak nás v minulom roku zarmútila skutočnosť, že covid si na Slovensku vyžiadal 2 250 obetí, museli sme sa tohto roku zmieriť so 16 665 obeťami. Medzi nimi bolo bohužiaľ aj 61 občanov Brezna – 34 mužov a 27 žien. V roku 2020 sa s covidom stretlo aj 1 736 obyvateľov nášho okresu, tohto roku bolo pozitívne testovaných až 8 078 ľudí zo šesťdesiatisícového okresu.

V miere zaočkovania proti koronavírusu náš okres patril v čase vyhlásenia núdzového stavu v novembri k najhorším na Slovensku. Pritom sa očkovovalo od začiatku januára priamo v breznianskej nemocnici, žiadne rady sa netvorili, vzali každého aj bez registrácie. Na rozdiel od obyvateľov nášho okresu ľudia z Bratislavy často museli čakať zaregistrovaní aj niekoľko týždňov a ak im systém pridelil skorší termín, boli ochotní za vakcínou vycestovať aj na juh alebo sever stredného Slovenska. Celý rok sa v niektorých regiónoch hovorilo o tzv. očkovacej turistike. Miera zaočkovania proti koronavírusu v Bratislave je aj na konci roka vysoká; prekročila už 64 percent obyvateľov. Mesto Banská Bystrica má 52,84 percenta plnezaočkovaných obyvateľov. Na druhej strane zaočkovaných v našom meste na

konci roka nie je ani polovica. Dosiahla výšku 43, 01 percenta, keď bolo zaregistrovaných len 8 900 plnezaočkovaných Brezňanov.

Rok 2021 bol nielen rokom bolesti, napätia a strachu, ale aj prehĺbenia vnútorných svetov. V minulom roku nás strach z pandémie spojil, tohto roku nás pandémia a očkovanie rozdelili. Sociálne siete sa preplnili urážkami, nenávisťou rétorikou a dezinformáciami. Paradoxne to spôsobilo práve očkovanie a pandémia. V súvislosti s očkovaním veľmi rozbujnela dezinformačná scéna. Často sme sa stretávali so strachom z vakcinácie. Práve, keď sme mali byť súdržní, ako obyvatelia iných krajín, nedokázali nás zjednotiť politici, vláda ani poslanci. A to preto, že nastala politická kríza, vzrástla nedôvera ľudí v spoločnosti, preferencie predstaviteľov koalície klesali.

V takejto atmosfére sa žilo ťažko každému bez ohľadu, na ktorej strane sporov momentálne stál. Nečudo, že sa táto situácia preniesla aj do života breznianskych rodín. Pre protipandemické opatrenia vlády, núdzový stav na jar aj koncom roka sa zatvárali školy, neboli povolené kultúrne podujatia, často sa museli zatvoriť aj reštaurácie. Čo sa týka opatrení na jar, tej minuloročnej Veľkej noci sa tohtoročná podobala ako vajce vajcu. Lockdown spôsobil, že sviatky ľudia trávili v kruhu svojej najbližšej rodiny alebo osôb, s ktorými zdieľajú domácnosť. Bol zákaz cestovania mimo okresu a zákaz vychádzania po 20. hodine. Ľudia cestovali dokonca ešte o trochu menej ako vlani.

Tradičné Dni mesta, plánované na začiatok júna, ani Ondrejský jarmok s viac ako päťstoročnou históriou sa v Brezne tohto roku nekonali, V lete, keď sme si trochu „vyfúkli“, zorganizovalo mesto Breznianske kultúrne leto. Konali sa aj Stredoveké bomburove slávnosti organizované koncom augusta. Aj do kina sme mohli ísť. Ale v septembri sa začal počet pozitívnych pacientov opäť rapídne zvyšovať. V novembri prišiel znovu núdzový stav a začalo sa všetko so zatváraním obchodov, reštaurácií a škôl opakovať. Ani predvianočné trhy a vianočné podujatia sa nekonali. Tradičné

podujatie - adventné nedele prebiehali z dôvodu pandemickej situácie prostredníctvom online vysielania. Mikuláš po putovaní ulicami a sídliskami mesta v koči potešil deti na námestí. Zastavil sa aj v škôlkach.

Len vianočná výzdoba aj s novým ľadovým kreslom na námestí nás mali presvedčiť vo viere, že aj tohto roku budú Vianoce. Vianočnou novinkou tohto roku v našom meste bola aj digitálna projekcia na zvonici. Mnohé mestá zrušili z dôvodu pandémie aj silvestrovské oslavy a ohňostroje na prelome rokov. Pridalo sa k nim aj Brezno. Finančné prostriedky vyčlenené na ohňostroj tento rok mesto venovalo útulku Tuláčik a časť pridelo na výsadbu stromov v meste.

Tesne pred vianočnými sviatkami nás potešilo veľké množstvo snehu. Cestári síce nestíhali uvoľniť cesty; aj v Brezne boli mnohé chodníky zopár dní zamrznuté a ťažko prechodné, ale radosť mali hlavne deti. Breznianski hasiči im pomohli na sídliskách urobiť aj klziská. Ich radosť však trvala len pár dní. Výrazné ochladenie a dlhotrvajúci dážď hneď po prvých dňoch vianočných sviatkov spôsobili, že snehu už pred Silvestrom v meste nebolo.

SPRIEVODNÁ DOKUMENTÁCIA : Plagáty v elektronickej podobe

ZMENY A NOVINKY

Obyvatelia nášho mesta mohli naďalej využívať sociálnu pomoc nad rámec zákona - opatrovateľskú službu, sociálnu službu - monitorovanie a signalizácia potreby pomoci, príspevok na stravovanie seniorov, mestská hromadná doprava zadarmo, poukážkový systém pre seniorov, sociálny taxík, dovoz obedov do domácností, zvýšený jednorazový príspevok pri narodení dieťaťa, požičovňu pomôcok.

Novinkou v tomto roku bola Senior karta. Každý senior, ktorý v tomto roku dovŕšil 60 rokov, mal možnosť získať kartu. Táto držiteľom umožní v roku 2022 získať zľavu vo vybraných prevádzkach. Z celkového počtu 5 336 seniorov o kartu požiadalo 1 900 seniorov.

Mesto opekníeva, mení svoju tvár, opravujú a rekonštruujú sa mnohé objekty. Breznianska samospráva prišla na jar s novinkou, vďaka ktorej si priestor pred bytovým domom mohol skrášliť každý. Až 1 869 majiteľov bytov zareagovalo na výzvu Spoločne za zelené mesto, a tak pred obytnými domami pribudlo množstvo kríkov a kvetov, ktoré si obyvatelia vysadili sami. Prispela k tomu práve aktivita mesta, keď ponúkla bytovým samosprávam rastliny na výsadbu zdarma.

Mnoho sa v roku 2021 zmenilo v materiálnej oblasti. V tejto časti budú zaznamenané najväčšie zmeny len v skratke; detailne sa o aktivitách mesta a iných subjektov, ktoré sa pričínili o rozvoj mesta v materiálnej oblasti, píše v jednotlivých tematických kapitolách.

Tohto roku sa realizovalo množstvo investičných akcií, niektoré boli ukončené, ďalšie aktivity v tejto oblasti sa len začali realizovať a budú pokračovať v budúcich rokoch.

V roku 2020 boli investične ukončené tieto stavebné aktivity:

- Bola obnovená poškodená cesta na severnej časti námestia, ktorá sa od ukončenia rekonštrukcie námestia v roku 2011 často opravovala. Napokon bolo nutné vymeniť dlažbu.
- V roku 2019 začala regenerácia verejných priestorov - vnútroblokov medzi obytnými domami na Ulici ČSA-Malinovského, na západnom sídlisku Štvrť Ladislava Novomeského a na sídlisku Mazaríkovo na Ulici 9. Mája. Tohto roku boli práce na úprave týchto priestorov ukončené.
- Po dvoch rokoch prác bola dokončená úprava a obnova najstaršieho sídliskového parku v meste - Margitinho parku pri hlavnej ceste do Banskej Bystrice.
- Po dvoch rokoch prác bola ukončená rekonštrukcia a úpravu okolia materskej školy na Nálepckovej ulici.
- Pri veľkej železničnej stanici pribudol nový objekt - autobusový terminál, ktorého výstavbu zrealizovala Slovenská autobusová doprava Zvolen, a. s. s podporou nášho mesta
- V rámci rozvoja cestovného ruchu bola dokončená výstavba druhej najvyššej vyhliadkovej veže na Slovensku. Jej súčasťou je aj novovybudovaný náučný chodník
- Pri mestskom dome kultúry vyrástla tohoto roku dažďová záhrada. Hlavným cieľom tohto pilotného projektu bola adaptácia prostredia v meste na nepriaznivé dôsledky zmeny klímy.
- Rozšírili sa parkovacie kapacity v meste o 102 parkovacích miest – na uliciach Fraňa kráľa, Krčulovej, Fučíkovej, Švermovej, ŠLN a na ulici MPČL.
- V rámci medzinárodného projektu Youmobil v meste zrekonštruovali budovu vlakovnej zastávky „Malá stanica“ a upravili jej okolie, kde pribudli nové chodníky, osvetlenie, detské ihrisko i terasa prekrytá pergolou
- V rámci dopravnej infraštruktúry sa v meste zrekonštruovali najpoškodenejšie cesty a chodníky. Rekonštrukcia prebehla na uliciach: ŠLN 1-7 parkovisko + cesta, Fraňa Kráľa 2 a 4, 9. mája + križovatka, Pestovateľská, ČSA, Dolná,

Sekurisova, Budovateľská - Jelšová, Pionierska, Clementisova, Potočná, Krčulova 3, Malinovského, Pod Hôrkou, Fučíkova, Kozmonautov – Moyzesova, Poľná – Osloboditeľov, ale aj na mestskej časti Rohozná.

- V meste vybudovali päť cykloprístreškov, a to na ulici Hronská, Lazná, Nábrežie dukelských hrdinov a Rázusovej ulici.
- V meste - v intraviláne a extraviláne pribudlo 11 nových kontajnerových stojísk
- nové Zariadenie pre seniorov a denný stacionár Boženka - stavbu zariadenia pre seniorov s denným stacionárom na Ulici Boženy Němcovej v Brezne sa podarilo dokončiť a zariadiť ešte v roku 2020, vzhľadom na nepriaznivú epidemickú situáciu a ohrozenú cieľovú skupinu, pre ktorú je služba určená, sa jeho sprevádzkovanie odložilo

V roku 2021 sa v meste pokračovalo v týchto stavebných aktivitách:

- Pokračuje sa vo výstavbe takmer deväťkilometrového úseku cyklotrasy Brezno – Valaská
- Prebehla tretia etapa obnovy Hrobky Lehotských. V budúcom roku sa bude pokračovať v budovaní terasy a oporného múru.
- Pokračuje sa s výstavbou druhej etapy obchvatu

V roku 2021 sa v meste začali realizovať stavebné aktivity, ktoré budú pokračovať aj v budúcom roku:

- Rekonštrukcia Rázusovej ulice.
- Obnovou fasády a strechy začala rekonštrukcia mestskej veže
- Na sídlisku Mazorníkovo bola zahájená výstavba nájomného domu s 96 bytmi stredného štandardu pre mladé rodiny.

- Pri nemocnici začalo mesto s výstavbou futbalového ihriska, ktoré bude spĺňať parametre a kritériá FIFA QUALITY PRO (FIFA **) pre ihriská s umelou trávou.
- Aktuálne sa buduje cyklistická infraštruktúra v meste - na uliciach ČSA a Švermova sa buduje spoločný chodník pre peších a cyklistov zo zámkovej dlažby, pribudnú tiež nové priechody a moderné pouličné osvetlenie

VEREJNÝ A POLITICKÝ ŽIVOT

UDALOSTI A NÁVŠTEVY

VICEPREMIÉRKA REMIŠOVÁ V BREZNE

Do Materskej školy na Ulici Dr. Clementisa v Brezne zavítala 12. júla vicepremiérka Veronika Remišová, aby práve v našom meste vyhlásila výzvu na pomoc škôlkam. Podľa jej slov, je práve táto škôlka príkladnou ukážkou viacerých prvkov obnovy, ktorú mesto zrealizovalo vďaka eurofondom z regionálneho operačného programu IROP. Pri tejto príležitosti ministerka investícií oznámila vypísanie ďalšej výzvy na pomoc škôlkam v regiónoch za 13 miliónov eur. Na pôde materskej školy vicepremiérku privítala riaditeľka Danko Katonová, prednostka mestského úradu Zuzana Ďurišová a primátor Tomáš Abel, ktorý jej poďakoval za návštevu a podporu samospráv.

PREDSEDA VLÁDY V BREZNE

V piatok 16. júla dopoludnia vedenie Nemocnice s poliklinikou v Brezne privítalo na pracovnej návšteve predsedu vlády SR Eduarda Hegera a ministra zdravotníctva Vladimíra Lengvarského. Na stretnutí v zasadačke polikliniky sa zúčastnil aj generálny riaditeľ ŽP, a. s., člen správnej rady nemocnice Vladimír Soták, riaditeľ nemocnice Jaroslav Mačejovský, námestníčka riaditeľa pre LPS a SVALZ Edita

Niklová, vedúci lekár očkovacích tímov Norbert Surový, zástupca primátora mesta, člen správnej rady Ján Králik a zástupca riaditeľa nemocnice Karol Vojtko, ktorí spoločne rokovali o aktuálnej situácii v nemocnici a o stave očkovania proti ochoreniu Covid-19.

Po vzájomných rozhovoroch spoločne absolvovali prehliadku nového mamografického a sonografického pracoviska, zastavili sa v renovovanej veľkej zasadačke, na urgentnom príjme a na záver navštívili aj nemocničné očkovacie miesto na prízemí detskej polikliniky.

SLÁVNOSTNÉ OTVORENIE VYHLIADKY

Slávnostné otvorenie novej dominanty vyhliadkovej veže dňa 30. júla sa nieslo v duchu výhľadov z vtácej perspektívy. K nebu vzleteli vznešené dravce, ktoré predstavili riaditeľ Pavol Michal spolu so žiakmi zo Základnej školy s materskou školou Maximiliána Hella z Banskej Štiavnice. Celkovú atmosféru spríjemnil Jaroslav Babic hre na fujare. Ondrej Lunter, podpredseda Banskobystrického samosprávneho kraja, vo svojom príhovore uviedol: *„Región Horehronie bol v minulosti jedným z najchudobnejších regiónov na Slovensku. Po úpadku hámorníctva tu bol nedostatok pracovných príležitostí, ľudia boli nútení odchádzať za prácou do Maďarska, alebo Ameriky. Dnes tento región žije z rozvoja cestovného ruchu, ktorý miestni budujú na jedinečnom prírodnom potenciáli. Preto radi podporíme projekty, ktoré prispievajú k zatraktívneniu turistického produktu, tak ako je to v prípade rozhľadne Horné Lazy“.*

Petra Šuhajdová z krajskej organizácie cestovného ruchu Banskobystrický kraj Turizmus doplnila, že Horehronie v ktorom sa „stretávajú“ tri zo štyroch národných parkov v Banskobystrickom kraji, má skvelý potenciál pre rozvoj cestovného ruchu. Podľa jej slov *„rozhľadňa Horné Lazy upriami pozornosť návštevníkov regiónu na mesto Brezno. Ponúkne im tak možnosť doplniť svoj pobyt o návštevu tohto mesta a verím, že objavia aj ďalšie skryté jedinečnosti mesta.“*

SPRIEVODNÁ DKUMENTÁCIA: Fotografie v elektronickej podobe

NÁVŠTEVA DELEGÁCIÍ PARTNERSKÝCH MIEST

V Brezne sa konali v dňoch 20. a 21. augusta Bomburove slávnosti, na ktorých boli hosťami aj delegácie partnerských miest. Hostí v Brezne oficiálne privítal viceprimátor Martin Juhaniak pri slávnostnom otvorení podujatia. Zavítali k nám delegácie z partnerských miest Rumunska, Česka, Srbska a Poľska. Hostia sa vo svojich úvodných príhovoroch srdečne poďakovali za pozvanie a odovzdali pozdrav od ich krajanov. Prvýkrát do srdca Horehronia zavítal primátor poľského mesta Ciechanow Krzysztof Kosiński, ktorému sa v Brezne nesmierne páčilo, ocenil prácu vedenia samosprávy, ako aj všetkých jej zamestnancov. K jeho slovám sa pridali aj zástupcovia ďalších delegácií, podľa ktorých sa práve na tomto mieste stretávajú s nefalšovanou priateľskou povahou, úprimnosťou a láskou. Ako povedal starosta Nového Bydžova Pavel Louda, kedykoľvek do Brezna prídu, nestihnú sa čudovať, čo všetko sa tu za obdobie od ich predchádzajúcej návštevy podarilo urobiť.

SPRIEVODNÁ DKUMENTÁCIA: Fotografie v elektronickej podobe

ZOMREL ČESTNÝ OBČAN MESTA

Vo veku nedožitých 78 rokov zomrel v stredu 25. augusta v Bratislave historik a teoretik výtvarných umení, vysokoškolský pedagóg **Ľudovít Petránsky**. Bol brezniansky rodák a k mestu sa vždy hrdo hlásil. Aj preto mu mestské zastupiteľstvo v Brezne udelilo v roku 2003 titul Čestný občan mesta Brezna.

Narodil sa v rodine otca Ľudovíta - staviteľa a matky Márie, ktorá bola dlhoročnou riaditeľkou Okresnej a neskôr Mestskej knižnice a zároveň členkou Divadelného súboru Jána Chalupku v Brezne. Bola výraznou osobnosťou vo viacerých spoločenských i kultúrnych oblastiach. Ľudovít Petránsky v našom meste absolvoval aj stredoškolské štúdiá; maturoval na SPTS v Brezne. Profesor Petránsky, bývalý rektor Vysokej školy výtvarných umení v Bratislave a dekan Fakulty architektúry Slovenskej

technickej univerzity, bol medzinárodne uznávaný odborník na slovenskú výtvarnú modernu, získal za svoju činnosť viacero ocenení.

SPRIEVODNÁ DKUMENTÁCIA: Fotografie v elektronickej podobe

ODOVZDANIE OCENENÍ ZA ROK 2020

Významná udalosť, ktorá je poďakovaním ľuďom za rozvoj a zveľadenie dobrého mena mesta doma i vo svete, ale hlavne za ich múdrosť a ľudskosť, sa v Brezne každoročne koná pri príležitosti oslobodenia mesta. Tentokrát sa pre pandemickú situáciu slávnostné mestské zastupiteľstvo v januári neuskutočnilo, no mesto na ocenenie svojich osobností nezabudlo. Primátor Tomáš Abel ceny jednotlivcom a kolektívom odovzdal v prvý septembrový piatok v mestskom dome kultúry. Poďakoval im za to, že svoje vedomosti, talent, životný elán odovzdávajú plným priehrštím a prácou, činnosťou vdýchli mestu Brezno dušu. Prítomní mali možnosť prostredníctvom krátkych audiovizuálnych programov oboznámiť sa so životom a prácou ocenených.

Primátor ocenil sedem jednotlivcov, dva kolektívy a udelil dve ocenenia in memoriam. *Cenu primátora* získala vedúca Denného centra Prameň - Katarína Kokavcová, spevák - Martin Vetrák, riaditeľka Domova dôchodcov Luna - Janka Grlická, Nemocnica Brezno, Základná umelecká škola, primár neurologického oddelenia breznianskej nemocnice - Ivan Dropa, podnikateľka - Barbora Švarba Figľušová. *Cenu mesta* prevzala riaditeľka Hotelovej akadémie - Eva Dočekalová a súkromná podnikateľka - Elena Faľunová. *Cenu mesta In memoriam* za rok 2020 dostala divadelná ochotníčka Jarmila Obernauerová a zdravotná sestra Irena Sobotová.

Za všetkých ocenených sa v závere slávnosti poďakoval Martin Vetrák. Oceňovanie vystriedala hudba a spev. Vystúpila klaviristka Monika Grlická, absolventka ZUŠ Brezno, spevák zo známeho tria La Gioia Matej Vaník a mužská

spevácka skupina Krnohári, program moderovali Veronika Cerovská a Jaroslav Šurina.

SPRIEVODNÁ DKUMENTÁCIA: Fotografie v elektronickej podobe

PO STOPÁCH ŠTEFÁNKA VO FRANCÚZSKU

Začiatkom októbra sa primátor mesta zúčastnil pracovnej cesty vo Francúzsku s ministrom obrany Slovenskej republiky Jaroslavom Naďom, veľvyslancom Slovenska vo Francúzsku jeho excelenciou Igorom Slobodníkom, primátorom Brezovej pod Bradlom Jaroslavom Ciranom a zástupcami armády Slovenskej republiky. Okrem pracovných povinností a stretnutí pána ministra navštívil partnerské mestá miest Brezno a Brezová pod Bradlom, a to Meudonu a Paulhan. Na stretnutiach s partnermi vyjadrili úctu jednej z najvýznamnejších osobností našich dejín gen. M. R. Štefánikovi pri pomníku v našom partnerskom meste Meudon. Tu sa uskutočnila aj pietna spomienka, na ktorej si pripomenuli jeho odkaz, prácu a význam pri vzniku Československej republiky, ktorá bola nevyhnutným predpokladom vzniku Slovenskej republiky.

OTVORENIE AUTOBUSOVEJ STANICE

Primátor mesta spolu so zástupcami Slovenskej autobusovej dopravy Zvolen, primátormi z okolitých miest, poslancami mestského zastupiteľstva a inými vzácnymi hosťami 17. septembra tohto roku slávnostne otvorili novú modernú budovu autobusovej stanice, ktorá bola od pondelka 20. septembra plne k dispozícii cestujúcej verejnosti. Pri príležitosti otvorenia autobusového terminálu sa na námestí v Brezne konali večer koncerty kapely Polemic a speváka Adama Ďuricu.

SPRIEVODNÁ DKUMENTÁCIA: Fotografie v elektronickej podobe

PREDSEDA NÁRODNEJ RADY V BREZNE

Predseda Národnej rady SR Boris Kollár v rámci svojich výjazdov zavítal 8. novembra aj do breznianskej nemocnice a na Okresný súd v Brezne, kde si vypočul

názory zástupcov inštitúcií, samosprávy a regiónu na pripravované reformy. Jeho kroky smerovali najskôr do nemocnice, kde na stretnutí so zástupcami nemocnice, správnej rady a primátorom mesta diskutovali o aktuálnej situácii a poskytovaní zdravotnej starostlivosti v Brezne. Na rokovaní sa zúčastnil aj poslanec parlamentu Igor Kašper. Bolo konštatované, že nemocnica za posledné dva roky prešla rozsiahlou rekonštrukciou, na ktorú z eurofondov z programu IROP získala viac ako 8 miliónov eur. Renovácia sa týkala urgentného príjmu, centrálnych operačných sál, centrálnej sterilizácie, vykurovania a ďalších súvisiacich priestorov a zariadení, pribudli tiež nové prístroje. Nemocnica má sedem lôžkových oddelení – od gynekologicko-pôrodnického cez chirurgické, neurologické, interné, detské, oddelenie anestéziológie a intenzívnej medicíny až po liečebňu pre dlhodobo chorých. Podľa slov riaditeľa nemocnice Brezno, Jaroslava Mačejovského, keďže viac ako 95 % hospitalizácií má akútny charakter, jej prekvalifikovanie si nikto nevie ani len predstaviť.

Po návšteve nemocnice šéf parlamentu zavítal aj na Okresný súd, kde diskutovali o ďalšej pripravovanej reforme. Vedenie týchto inštitúcií vyjadrili s pripravovanými reformami nesúhlas. Šéf parlamentu sa vyjadril aj k tretej reforme, ktorou je prevod štátnych pozemkov v národných parkoch pod Štátnu ochranu prírody.

OSLAVY A MESTSKÉ SVIATKY

OSLAVY SNP

Členovia Slovenského zväzu protifašistických bojovníkov, zástupcovia mesta, štátnej správy a samosprávy spolu s verejnosťou si v piatok 27. augusta v Brezne uctili pamiatku padlých bojovníkov v Slovenskom národnom povstaní. Najskôr položili vence pri pomníku vojenského dôstojníka Samuela Sekurisa, ktorý sa osobne zaslúžil o to, že Brezno sa dnes oprávnené radí medzi prvé povstalecké mestá. Bol jeden z najbližších spolupracovníkov Vojenského ústredia, ktoré s ním počítalo ako s odbojovým veliteľom breznianskej posádky. Riadil delostrelecké zabezpečenie

rozsiahleho úseku od Demänovskej doliny cez Vernár, Dobšínú, Revúcu, Rožňavu až po Podkriváň a Detvu a sám sa zúčastnil ťažkých bojov. Konca vojny sa však nedožil, zomrel ako 38-ročný v koncentračnom tábore Mauthausen len mesiac pred kapituláciou Nemecka. Jeho pamätník v Brezne je symbolom úcty a vďaky všetkým povstalcem, ktorí v boji proti fašizmu obetovali svoje životy. Mement

OSLAVY DŇA ŠTÁTNOSTI

Prvého septembra sme si štátnym sviatkom pripomenuli 29. výročie vzniku základného zákona nezávislého suverénneho štátu Slovenskej republiky. V tento deň v Brezne matičiari už tradične organizujú malú slávnosť pri Lipke ústavy. Účastníkom sa prihovorila predsedníčka Miestneho odboru Matice slovenskej (MO MS) Ivana Kružliaková, primátor Tomáš Abel a prednosta Okresného úradu Ondrej Filipiak, ktorí vo svojich prejavoch vyzdvihli význam Ústavy SR, ako aj spoločne si zaspomínali na neľahký proces prijímania základného zákona štátu i dlhú cestu, ktorou odvtedy Slovensko ako samostatná a zvrchovaná krajina prešlo.

Klub Martina Rázusa, pôsobiaci pri MO MS, každoročne na pamiatku slov Ladislava Ťažkého prináša vodu priamo spod Klenovského Vepra, aby sa breznianskej lipke darilo. Vodičkou z Jánošíkovskej studničky ju poliali členovia klubu Maroško. Podujatie spríjemnila vystúpením spevácka skupina Krnohári, ktorá je kolektívnym členom MO MS, na fujare zahrali Jaroslav Babic, Miroslav Čontofalský, ako aj na píšťalke Ondrej Paciga.

VÝROČIE VZNIKU ČESKOSLOVENSKA

Spoločný štát - Československo ako demokratická republika Čechov a Slovákov vznikol - 28. októbra pred 103 rokmi. Bol to štát hodnôt a výnimočných osobností ako boli T. G. Masaryk a náš národný hrdina gen. M. R. Štefánik. Vo štvrtok popoludní položili predstavitelia mesta s členmi Klubu M. R. Štefánika k pamätníku obetí v 1. sv. vojne a k soche M. R. Štefánika kyticu kvetov.

DEŇ VOJNOVÝCH VETERÁNOV

Uplynulo 103 rokov od skončenia najhoršieho vojnového konfliktu, prvej svetovej vojny. 11. novembra 1918 o 11. hodine a 11. minúte zaznela posledná salva pri podpise prímeria v Compiégne vo Francúzsku, ktorým sa táto „Veľká vojna“ skončila. Rozozvučaním zvonov na mestskej veži sa občania mesta pripojili k zvonom mieru v talianskom Roverete i ďalších mestách sveta a pietnou spomienkou vzdali česť všetkým obetiam ozbrojených vojnových konfliktov. Predstavitelia mesta položili kvety k pomníku padlých. Pripomenuli si tak Deň červených makov.

VÝROČIE NEŽNEJ REVOLÚCIE

V stredu 17. novembra si predstavitelia mesta položením kytice pri pamätníku generála M.R. Štefánika pripomenuli význam 17. novembra 1989 - Deň boja za slobodu a demokraciu a 32. výročie nežnej revolúcie.

SAMOSPRÁVA

VEDENIE MESTA OD VOLIEB V ROKU 2018

Primátor mesta	JUDr. Tomáš ABEL, PhD.
Zástupcovia primátora mesta	Ing. arch. Ján KRÁLIK
	Mgr. Martin JUHANIAK
Hlavná kontrolórka mesta Brezna	Ing. Ingrid VEVERKOVÁ
Prednostka mestského úradu	Mgr. Zuzana ĎURIŠOVÁ

MESTSKÉ ZASTUPITEĽSTVO

POSLANCI VO VOLEBNOM OBDOBÍ 2018 – 2022

VOLEBNÝ OBVOD číslo 1

Mgr. Martin Juhaniak
Ing. arch. Ján Králik
Mgr. Andrej Barančok
Július Obernauer
Mgr. Pavel Ambros
Ing. Miroslav Baran
Ing. arch. Pavol Kupec
Ing. Milan Hašan

VOLEBNÝ OBVOD číslo 2

PhDr. Petra Dzurmanová
MUDr. Stefan Arin Ianecsko
Ján Maruškin
Milan Palovčík
Bc. Ľubica Štugnerová, MA
Ing. Vladimír Strmeň

VOLEBNÝ OBVOD číslo 3

Mgr. Daniel Struhár
Ing. Martin Ridzoň, PhD.
Ing. Miroslav Fašang
Mgr. Eva Skačanová
Jozef Tokár
Róbert Schmidt

VOLEBNÝ OBVOD číslo 4

Martin Marcinek

ZASADNUTIA MESTSKÉHO ZASTUPITEĽSTVA

Pracovné zasadnutia Mestského zastupiteľstva sa uskutočnili počas roka 8-krát

1. Zasadnutie dňa 17. februára
2. Zasadnutie dňa 14. apríla
3. Zasadnutie dňa 26. mája
4. Zasadnutie dňa 29. júna
5. Zasadnutie dňa 22. septembra

6. Zasadnutie dňa 27. októbra
7. Zasadnutie dňa 10. novembra
8. Zasadnutie dňa 15. decembra

Rokovanie mestského zastupiteľstva 17. februára sa konalo v dôsledku pandémie prostredníctvom videokonferencie. Poslanci prerokovali:

- upravili všeobecne záväzné nariadenie mesta o prevádzkovom poriadku pohrebísk na území Brezna
- schválili úpravu všeobecne záväzného nariadenia o výške príspevku na čiastočnú úhradu nákladov v školách a školských zariadeniach zriadených mestom, keď zjednotili výšku mesačného príspevku na čiastočnú úhradu výdavkov v materských školách, a to bez rozdielu, či deti majú alebo nemajú trvalý pobyt na území mesta na jednotnú výšku 10 €.
- V majetkových záležitostiach okrem iných žiadostí sa venovali aj požiadavke občianskeho združenia Lukostrelecký klub Route 66, ktorý má záujem v priestoroch bývalej kolkárne na Školskej ulici využívať areál na zriadenie cvičnej lukostrelnice pre vykonávanie športovej a rekreačnej lukostreľby členov klubu. Poslanci im schválili výpožičku tohto objektu na jeden rok.
- Na návrh primátora poslanci jednohlasne schválili vynaloženie bežných výdavkov z rozpočtu mesta na kúpu zdravotných pomôcok a výživových doplnkov pre seniorov s cieľom chrániť ich zdravie v čase pandémie
- V závere rokovania na rad prišli žiadosti športových klubov o dotácie na úhradu nákladov, spojené s výpožičkou ľadovej plochy za štvrtý kvartál 2020. Poslanci schválili
 - ✓ Ice Skeating Team Brezno 2602,61 eura
 - ✓ HK Brezno 17 036,41 eura
 - ✓ 10 000 eur Slovenskému zväzu biatlonu na náklady spojené s organizovaním podujatia IBU Cup 3 a IBU Cup 4.
- Mesto plánuje rekonštrukciu a modernizáciu športového areálu ZŠ s MŠ na Ulici MPČL v Brezne. V rámci výzvy na podporu športu primátor poslancom predložil návrh na podanie žiadosti o finančný príspevok na realizáciu projektu Podpora športovej infraštruktúry v Brezne, s čím súhlasili.

Na zasadnutí mestského zastupiteľstva dňa 14. apríla poslanci prerokovali:

- Schválili ponuku na odkúpenie pozemkov do majetku mesta, ktoré boli mestu ponúknuté. Cieľom je scelenie parciel v intraviláne mesta.
- Schválili zmenu podmienok verejnej obchodnej súťaže o najvhodnejší návrh na uzatvorenie nájomnej zmluvy na nájom časti pozemkov nachádzajúcich sa na

Hronskej ulici v Brezne – pri dopravnom ihrisku z dôvodu epidemiologických obmedzení.

- Schválili odkúpenie dvoch bytov do majetku mesta (na Mládežníckej ulici č. 6 v Brezne - pri plavárni).
- Schválili vyhlásenie verejnej obchodnej súťaže na predaj nehnuteľností na Brezenskej ulici v Brezne (budova pri katastri s podielom pozemkov v dvore).
- Schválili návrh na druhú zmenu rozpočtu a vypočuli si správu o vykonaných zmenách rozpočtu za január, február 2021.
- Vypočuli si správy:
 - ✓ stave a vývoji pohľadávok za IV. štvrťrok 2020
 - ✓ výsledku kontroly dodržiavania a uplatňovania všeobecne záväzných právnych predpisov a interných noriem pri hospodárení s majetkom mesta - ARÉNA BREZNO
 - ✓ správu o činnosti Mestskej polície za rok 2020.
- Schválili návrh na poskytnutie dotácií pre účely kultúry v roku 2021. Mesto tak prispeje na činnosť kultúrnych telies, nákup vybavenia i záchranu umeleckých diel sumou 25.270 € pre nasledujúce organizácie:
 - ✓ Divadelný súbor Jána Chalupku Brezno
 - ✓ Horehronské múzeum v Brezne
 - ✓ Miestny odbor Matice slovenskej Brezno
 - ✓ Občianske združenie Dychový orchester mesta Brezno
 - ✓ Spevácky zbor mesta Brezno,
 - ✓ Občianske združenie Kresťan Brezno
 - ✓ Cirkevný zbor Evanjelickej cirkvi a. v. na Slovensku Brezno
 - ✓ Folklórny súbor Mostár
 - ✓ Detský folklórny súbor Šťastné detstvo.
- Schválili Koncepciu rozvoja mesta Brezno v oblasti tepelnej energetiky, ktorá pojednáva o tepelnom hospodárstve v meste a spôsobe, akým smerom by sa malo rozvíjať.

- Vypočuli si Hodnotiacu správu o plnení aktivít Programu rozvoja mesta Brezna 2016 – 2022, ktorá hovorí o tom, ako sa mestu darí naplňať stanovené ciele v jednotlivých prioritných oblastiach (bezpečnosť, vzdelanie, šport, kultúra atď.)
- Schválili podanie žiadosti o nenávratný finančný príspevok na realizáciu projektu: Regenerácia vnútrobloku Brezno Mazorníkovo – 9. mája (vstup)“. tento zámer prešiel verejným pripomienkovaním a výsledkom má byť zatraktívnenie priestorov medzi panelákmi a jeho funkčné využitie pre všetky generácie.

Na zasadnutí mestského zastupiteľstva dňa 26. mája poslanci prerokovali:

- Schválili návrh Všeobecne záväzného nariadenia o podmienkach poskytovania sociálnych služieb v Zariadení pre seniorov a dennom stacionári (pri pošte), ktoré je podmienkou čerpania dotácií z BBSK.
- Odsúhlasili žiadosť spoločnosti DSK Real s.r.o. o predĺženie lehoty na výstavbu a kolaudáciu objektu bytového domu, Ul. ŠLN v Brezne o 2 roky z dôvodu pandémie.
- Schválili návrh poradovníka na nájomné byty.
- Schválili odkúpenie pozemkov a rozostavanej stavby nachádzajúcich sa v Brezne, časť Mazorníkovo, Ul. MPČĽ, v blízkosti bytového domu s. č. 2171 (betónový skelet pri bytovke na otočke).
- Schválili žiadosti nájomcov nebytových priestorov o zníženie z dôvodu povinnosti zatvorenia prevádzok, vzhľadom na prijaté opatrenia Úradu verejného zdravotníctva v súvislosti s ochorením COVID-19.
- Schválili odkúpenie nehnuteľnosti nachádzajúcej sa pri futbalovom štadióne v Brezne do majetku mesta (drevená terasa reštaurácie).
- Schválili verejnú obchodnú súťaž na pozemok v lokalite bývalého domu Hrôzy, cena 35€/m².
- Vypočuli si odborné stanovisko hlavného kontrolóra mesta Brezna k záverečnému účtu mesta Brezna za rok 2020 a schválili návrh záverečného účtu mesta Brezna za rok 2020.
- Vypočuli si správy o stave a vývoji pohľadávok, vykonaných zmenách rozpočtu, správy hlavnej kontrolórky o výsledku kontroly stavu a vývoja dlhu mesta Brezna, o výsledku kontroly hospodárenia s finančnými prostriedkami za roky 2018 až 2020 v Základnej škole s materskou školou MPČĽ

- Informatívne správy o činnosti a výsledkoch hospodárenia :
 - ✓ príspevkovej organizácie Technické služby Brezno
 - ✓ združenia obcí EKOLÓG za rok 2020
- žiadali dopracovať správy
 - ✓ spoločnosti SEKOLÓG s.r.o. Brezno za rok 2020
 - ✓ spoločnosti Veolia Energia Brezno a.s. za rok 2020
 - ✓ neziskovej organizácie NsP Brezno za rok 2020
 - ✓ mesta Brezno s.r.o. za rok 2020,
 - ✓ spoločnosti Brezno pre občanov n.o. za rok 2020
- Schválili podanie žiadostí o nenávratný finančný príspevok na realizáciu projektov, ktoré prešli verejným pripomienkovým konaním a v prípade úspechu sa predpokladá začiatok realizácie v roku 2022:
 - ✓ „Regenerácia vnútrobloku Brezno Mazorníkovo – 9. mája (stred)“
 - ✓ „Regenerácia vnútrobloku Brezno Mazorníkovo – MPČL“
 - ✓ „Regenerácia vnútrobloku Brezno, ŠLN“
- Schválili návrh na poskytnutie dotácií pre účely športu v roku 2021.
- Schválili návrh na prijatie úveru zo Štátneho fondu rozvoja bývania na výstavbu 96 bytov na Mazorníku.
- Schválili podanie žiadostí o podporu vo forme dotácie a úveru na výstavbu bytového domu s 96 nájomnými bytmi bežného štandardu na ul. MPČL a technickej vybavenosti podmieňujúcej užívanie nájomných bytov.

Na zasadnutí mestského zastupiteľstva dňa 29. júna poslanci prerokovali:

- Schválili zmenu VZN o odpadoch, do ktorej pribudli smernice pre nakladanie s biologicky rozložiteľným kuchynským odpadom a zároveň sa upravila otváracia doba kompostárne (pondelok – piatok 9.00 - 13.00 hodiny). Od marca do októbra je možné biologicky rozložiteľný odpad zo záhrad uložiť aj do veľkoobjemových kontajnerov na Hronskej ulici.
- Schválili odkúpenie ďalšieho bytu na Mládežníckej ulici do majetku mesta.
- Vypočuli si informatívne správy o činnosti a hospodárení
 - ✓ Oblastnej organizácii cestovného ruchu
 - ✓ Klaster Horehronie

- ✓ Stredoslovenskej vodárenskej spoločnosti
- ✓ Ekológ
- ✓ Sekológ.
- Schválili dotáciu pre
 - ✓ Dychový orchester mesta Brezno na organizáciu slávnostného koncertu
 - ✓ finančný príspevok Eko na organizáciu podujatia Ekotopfilm,
 - ✓ Hokejovému klubu na výchovu mládeže
 - ✓ Nemocnici s poliklinikou Brezno na projektovú dokumentáciu „Stavebné úpravy - pracovisko magnetickej rezonancie“.
- Schválili podanie žiadosti o nenávratný finančný príspevok na realizáciu projektu „Občianska poriadková služba“, vďaka ktorému by mali pokračovať v práci občianske hliadky (v zelených reflexných vestách), ktoré sú prevažne financované z externých zdrojov a pomáhajú zvyšovať poriadok a bezpečnosť v meste.

Na zasadnutí mestského zastupiteľstva dňa 22. septembra poslanci prerokovali:

- Obmedzenie hazardu. Doplnili 12 dní v roku, počas ktorých musia byť herne zatvorené. Jedná sa predovšetkým o dni pracovného pokoja a sviatkov.
- Stop nelegálnej reklame. Schválili úpravu VZN o verejnom poriadku na území mesta Brezna, aby bolo možné odstraňovať a sankcionovať nelegálne vylepovanie plagátov, inzercie atď.
- Podpora bytovej výstavby. Schválili žiadosť spoločnosti DSK Real s.r.o. o odkúpenie pozemku na ulici ŠLN v Brezne, aby mohli pokračovať v budovaní bytového domu (pri kotolni). Schválili uzavretie aktualizovaných záložných zmlúv zo ŠFRB. Vďaka lepším podmienkam, ktoré sa podarilo dohodnúť vedeniu mesta so ŠFRB, by malo byť v plánovanej mestskej bytovke na Mazorníku, nižšie nájomné.
- Rozvoj poľnohospodárstva. Schválili žiadosť LESY MESTA BREZNO, s.r.o. o nájom poľnohospodárskych pozemkov v lokalite Banisko, na ktorých plánujú vykonávať poľnohospodársku činnosť.
- Investície do nehnuteľností. Schválili odkúpenie nehnuteľností na Záhradnej ul. v Brezne do majetku mesta a uzatvorenie zmluvy o budúcej kúpnej zmluve na prevod bytu nachádzajúceho sa v bytovom dome na Mládežníckej ulici.

- Ponuka pozemkov v lukratívnej lokalite. Schválili podmienky obchodnej verejnej súťaže na predaj pozemkov v lokalite Mlynná dolina – Hlinka
- Podpora a rozvoj kultúry a športu. Schválili dotácie pre kultúrne telesá a športové kluby.
- Šetrenie mestských peňazí. Brezno dostane od Banskobystrického samosprávneho kraja dotáciu na rekonštrukciu zvonice vo výške 200.000€, Následne s ním uzavrie nájomnú zmluvu a zmluvu o spolupráci, na základe ktorej bude Horehronské múzeum vo zvonici prevádzkovať priestory na kultúrno-spoločenské účely
- Podpora nemocnice. Schválili dotáciu pre brezniansku nemocnicu vo výške 302 492 € na modernizáciu trafostanice a stavebné úpravy s cieľom vytvoriť pracovisko magnetickej rezonancie.
- Podpora skrášľovania historickej časti mesta. Schválili poskytnutie nenávratného finančného príspevku na obnovu pamiatkovej zóny pre troch žiadateľov.
- Prerokovali plnenie rozpočtu mesta Brezno za 1. polrok 2021, návrh na IV. zmenu rozpočtu, správu o vykonaných zmenách rozpočtu od 1. 5.2021 do 31.7.2021, stav pohľadávok mesta za II. štvrťrok 2021
- Prerokovali správy hlavnej kontrolórky, správu o činnosti Technických služieb Brezno za I. polrok.2021 a správu o činnosti Mestskej polície Brezno za I. polrok 2021
- Schválili obstaranie zmien a doplnkov č.15 Územného plánu mesta Brezno na zámer využitia časti areálu bývalých kasární, kde súkromný investor plánuje postaviť bytový dom, športoviská, podzemné garáže a polyfunkčný objekt s bývaním.

Na zasadnutí mestského zastupiteľstva dňa 27. októbra poslanci prerokovali:

- Dlhodobou je snahou mesta získavať externé zdroje na financovanie rozvojových projektov a preto väčšina bodov sa týkala žiadostí o Schválili návrh dotácie na poskytovanie služby sociálneho taxíka v meste Brezno na rok 2022
- Schválili podanie žiadosti o nenávratný finančný príspevok na nasledujúce projekty:
 - ✓ „Rekonštrukcia vodárenských zdrojov - mestská časť Rohozná“
 - ✓ „Dom kultúry - Technické vybavenie kultúrnej sály“
 - ✓ „Vybudovanie parkovacích kapacít pre cyklistov v meste Brezno - 2. etapa“
 - ✓ „Podpora udržateľnosti mestskej knižnice Brezno“
- Schválili návrh na vytvorenie evidencie pamätihodností mesta Brezna

- Schválili podanie žiadosti o dotáciu na realizáciu projektu „Obnova Pomníka padlým v 2. svetovej vojne na trase komentovanej prehliadky mestom Brezno“

Na zasadnutí mestského zastupiteľstva dňa 15. decembra poslanci prerokovali:

- Schválili odkúpenie pozemku nachádzajúceho sa v k. ú. Brezno, lokalita Padličkovo, od Slovenskej republiky do majetku mesta.
- Schválili uzatvorenie zmluvy o budúcej kúpnej zmluve na prevod vlastníctva bytu na Mládežníckej ulici č. 6 v Brezne (bytovka pri plavárni) do majetku mesta.
- Schválili podmienky verejnej obchodnej súťaže na predaj pozemku v k. ú. Jarabá, lokalita Široká.
- Schválili vyhlásenie nehnuteľného majetku mesta Brezno (areál bývalej pekárne) nachádzajúceho sa na Ceste osloboditeľov v Brezne za prebytočný majetok z dôvodu, aby ho mohlo mesto prenajímať do doby, kým sa tam začnú práce na vybudovaní nového sídla Technických služieb.
- Schválili vyhlásenie nehnuteľného majetku mesta Brezno nachádzajúceho sa v priemyselnom areáli na Brezenskej ulici v Brezne za prebytočný majetok z dôvodu, aby sa mohol prenajímať.
- Vypočuli si odborné stanovisko hlavnej kontrolórky k návrhu rozpočtu na roky 2022 – 2024.
- Schválili návrh rozpočtu mesta Brezna na roky 2022 – 2024.
- Vypočuli si správy o:
 - ✓ stave a vývoji pohľadávok za III. štvrťrok 2021
 - ✓ informatívnu správu o vykonaných zmenách rozpočtu od 01.08.2021 do 30.11.2021
 - ✓ plnení Komplexnej stratégie riešenia rómskej problematiky na roky 2016-2022 za rok 2020
- Vypočuli si správy hlavnej kontrolórky:
 - ✓ o výsledku kontroly stavu a vývoja dlhu mesta Brezna
 - ✓ o výsledku kontroly financovania škôl a školských zariadení
 - ✓ a plán kontrolnej činnosti hlavnej kontrolórky na 1.polrok 2022
- Schválili poskytnutie dotácie pre účely športu v roku 2021

- Schválili podanie žiadosti o nenávratný finančný príspevok na realizáciu projektu „Cykloprístrešky pri školských zariadeniach v Brezne“.
- Schválili podanie žiadosti o nenávratný finančný príspevok na realizáciu projektu „Zvýšenie energetickej účinnosti budovy MŠ MPČL v Brezne“.

TRIDSAŤ ROKOV MESTSKEJ POLÍCIE

Mestská polícia Brezno začala písať svoju históriu pred tridsiatimi rokmi. Jej zriadenie schválilo mestské zastupiteľstvo 11. júna 1991. Úlohou nového poriadkového útvaru mesta bolo zabezpečiť verejný poriadok, kontrolovať dodržiavanie všeobecne záväzných nariadení a dohliadať na ochranu životného prostredia. Prvým príslušníkom a zároveň jej náčelníkom sa stal Milan Polóny. Rady policajtov sa postupne rozširovali a o štyri roky neskôr ich už pre brezniansku samosprávu pracovalo 14. V rovnakom čase bol na pracovisku MsP zriadený pult centralizovanej ochrany, pomocou ktorého štyria operátori zabezpečovali 24-hodinový dohľad nad rôznymi podnikateľskými i súkromnými objektmi v širšom obvode mesta. Svojho času bolo k nemu pripojených a chránených viac ako 80 objektov. Modernizácia a zefektívnenie činnosti Mestskej polície sa nevyhli ani organizačné zmeny. V roku 2005 počet policajtov stúpol na 19 a zároveň bola spustená prevádzka mestského kamerového systému s tromi kamerami. K posledným výrazným zmenám došlo v roku 2019, keď sa po ukončení prevádzky pultu centralizovanej ochrany počet policajtov znížil a ustálil na 14-tich príslušníkoch. Z pôvodného obsadenia mestskej polície z obdobia rokov 1992 - 1995 doposiaľ slúžia v jej radoch ešte štyria skúsení policajti. V súčasnosti zabezpečujú nepretržitú činnosť dvojčlenné hliadky, ktoré sa striedajú v 12-hodinových zmenách. K mestskej polícii je organizačne začlenených aj 10 pracovníkov miestnej občianskej poriadkovej služby, ktorí pomáhajú pri ochrane verejného poriadku, života, zdravia a majetku, ale aj pri ochrane životného prostredia. Poriadkový útvar mesta aktuálne nezaostáva ani v prístrojovom vybavení. Okrem moderného kamerového systému s 18 kamerami, ktorý monitoruje dianie v uliciach mesta, majú príslušníci mestskej polície v služobnom vozidle k dispozícii automatický defibrilátor, ktorý slúži na poskytnutie

prvej pomoci pri náhlej zástave srdca. V prípade potreby tak dokážu zachrániť aj ľudské životy. Pri príležitosti 30. výročia zriadenia Mestskej polície Brezno sa konala malá slávnosť, na ktorej poďakoval jej zamestnancom aj primátor Tomáš Abel.. Primátor zároveň vyjadril spokojnosť so súčasným fungovaním MsP a všetkým jej zamestnancom v súvislosti s okrúhlym výročím venoval pamätné listy a plakety, ktoré im budú toto vzácné jubileum pripomínať.

HOSPODÁRSKY ŽIVOT

HOSPODÁRENIE MESTA

EKONOMICKÝ REBRÍČEK

Mesto Brezno sa v celoslovenskom ekonomickom rebríčku opäť nestratilo. Štvrtýkrát po sebe patrí medzi mestá s výborným finančným zdravím, tentokrát s hodnotením 5,1. Finančné zdravie je hodnotené číslom od 0 - najhoršie - po 6 - najlepšie. Počíta sa kombináciou piatich vybraných indikátorov finančnej stability, a to celkového dlhu, dlhovej služby, bilancie bežného účtu, záväzkov po lehote splatnosti a záväzkov aspoň 60 dní po lehote splatnosti. Z týchto indikátorov vzíde celkové hodnotenie. Najvyššie možné známky, čiže 6, mesto dostalo za záväzky po lehote splatnosti a záväzky aspoň 60 dní po lehote splatnosti. Veľmi dobré hodnotenie 5,1 získalo aj za indikátor celkový dlh mesta, ktorý sa za posledných 10 rokov znížil zo 65 % (v roku 2009) na 18,8 % (v roku 2019).

ROZPOČET

Viacročný programový rozpočet mesta Brezno na roky 2021 – 2023 bol schválený uznesením Mestského zastupiteľstva v Brezne dňa 15. 12. 2020. Bol zostavený a schválený ako prebytkový. Bežný rozpočet bol zostavený a schválený ako prebytkový a kapitálový rozpočet bol zostavený a schválený ako schodkový. Pri zostavovaní rozpočtu mesto plánovalo vykryť schodok kapitálového rozpočtu a výdavkové finančné operácie prebytkom bežného rozpočtu. Mestské zastupiteľstvo okrem toho prerokovalo a schválilo 4 zmeny rozpočtu,

o ktorých nemohol rozhodnúť primátor mesta. V roku 2021 boli vykonané zmeny rozpočtu 329 rozpočtovými opatreniami, o ktorých bolo písomne informované mestské zastupiteľstvo. Rozpočtové hospodárenie mesta aj v roku 2021 ovplyvnila pandémia, ktorá zasiahla tak príjmovú ako aj výdavkovú časť rozpočtu.

Hospodárenie mesta v roku 2021 dokumentuje nasledovná tabuľka:

	Schválený rozpočet	Rozpočet po zmenách	Čerpanie rozpočtu
Bežný rozpočet			
Bežné príjmy	15 547 940	18 037 024	18 037 035,10
Bežné výdavky	14 617 461	16 466 888	16 341 380,87
Prebytok bežného rozpočtu	+ 930 479	+ 1 570 136	+ 1 695 354,23
Kapitálový rozpočet			
Kapitálové príjmy	4 981 499	2 329 104	2 239 104,90
Kapitálové výdavky	11 458 953	5 907 969	5 905 635,29
Schodok kapitálového rozpočtu	- 6 477 454	- 3 578 865	- 3 576 530,39
ROZPOČET			
Príjmy	20 529 439	20 366 128	20 366 140,00
Výdavky	26 076 414	22 374 857	22 247 316,16
PREBYTOK ROZPOČTU	- 5 546 975	- 2 008 729	- 1 881 176,16
Finančné operácie			
Príjmové finančné operácie	6 835 000	3 750 777	3 748 454,23
Výdavkové finančné operácie	1 288 025	1 106 560	1 106 559,23
Rozdiel vo finančných operáciách	+ 5 546 975	+ 2 644 217	+ 2 641 895,00

Pri porovnaní hospodárenia mesta v minulých rokoch hlavná kontrolórka konštatovala, že „bol zaznamenaný rast bežných príjmov, išlo o rast daňových a nedaňových príjmov, bežná spotreba oproti minulému obdobiu sa zvýšila o viac ako 1 milión eur. dobrou správou je, že čerpanie schváleného rozpočtu bežných výdavkov bolo dodržané. Opäťovne sa nepodarilo naplniť rozpočet kapitálových príjmov a kapitálových výdavkov, treba asi zvážiť zmenu prístupu k ich rozpočtovaniu.“

PRÍJMY

Vlastné príjmy bežného rozpočtu predstavovali daňové príjmy a nedaňové príjmy; kapitálového rozpočtu predstavovali najmä príjmy z predaja majetku. Cudzie príjmy bežného rozpočtu boli tvorené dotáciami na činnosť preneseného výkonu štátnej správy a príjmami od obcí na činnosť spoločnej úradovne; kapitálové príjmy boli tvorené dotáciami, ktoré mesto získalo cez projekty Európskej únie.

Mesto v roku 2021 plnilo rozpočet príjmov nasledovne:

	Schválený rozpočet	Upravený rozpočet	Skutočnosť
Bežné príjmy	15 547 940	18 037 024	18 037 035,10
Kapitálové príjmy	4 981 499	2 329 104	2 329 104,90

Z porovnania s predchádzajúcimi rokmi je zrejmé, že bol dosiahnutý rast bežných príjmov, bežné príjmy boli naplnené vysoko nad ich schválenú úroveň. Kapitálové príjmy ako po minulé roky nedosiahli rozpočtovanú úroveň.

Bežné príjmy

Bežné príjmy zahŕňajú vlastné príjmy (daňové a nedaňové) a cudzie príjmy (granty a transfery); ich plnenie bolo v roku 2021 nasledovné:

	<i>Schválený rozpočet</i>	<i>Upravený rozpočet</i>	Skutočnosť
Daňové príjmy	9 860 335	10 442 810	10 442 811,33
Nedaňové príjmy	1 782 722	1 822 695	1 822 707,50
Granty a transfery	3 904 883	5 771 519	5 771 516,27

Z porovnania je zrejmé s minulým rokom došlo k zvýšeniu príjmov u daňových príjmov a veľmi mierne u grantov a transferov, pokles bol však zaznamenaný u nedaňových príjmov. Vysoko sa podarilo prekročiť schválený rozpočet u grantov a transferov, čo malo za následok vyššie naplnenie celkového rozpočtu príjmov.

Daňové príjmy

Najväčší podiel na celkovom objeme daňových príjmov má výnos dane poukazovanej územnej samosprávy zo štátu, tzv. podielová daň zo štátneho rozpočtu (ŠR). Jej vývoj od roku 2016 dokumentuje nasledovná tabuľka:

Rok	Schválený rozpočet	Skutočnosť
2016	6 879 219 €	6 969 997 €
2017	6 400 000 €	6 627 557 €
2018	8 285 360 €	8 775 531 €
2019	7 942 000 €	8 046 822 €

2020	8 307 851 €	7 871 216 €
2021	7 791 391€	8 150 393 €

(údaje sú uvedené v €)

Mesto dosiahlo vyšší výnos dane z príjmov fyzických osôb ako si naplánovalo. Daň z príjmov fyzických osôb tzv. podielová daň zo ŠR predstavuje 45,19 % z celkových skutočných bežných príjmov.

Vývoj plnenia výnosu z miestnych daní a poplatku za komunálny odpad a drobný stavebný odpad:

	Daň z pozemkov	Daň zo stavieb	Daň z bytov	Poplatok za komunálny odpad a drobný stavebný odpad
Skutočnosť 2016	162 899 €	633 644 €	68 619 €	489 646 €
Skutočnosť 2017	165 666 €	625 520 €	71 326 €	516 828 €
Skutočnosť 2018	166 647 €	600 951 €	75 302 €	495 735 €
Skutočnosť 2019	147 385 €	622 098 €	73 654 €	486 422 €
Skutočnosť 2020	243 693 €	1 075 645€	115 189 €	577 619 €
Skutočnosť 2021	254 280 €	1 190 423 €	117 452 €	594 338 €

(údaje sú uvedené v €)

Z prehľadu je zrejмый nárast dane z nehnuteľností a to u všetkých daní. Vyšší ako za uplynulé obdobie je aj výnos z poplatku za komunálny odpad. V roku 2021 bolo zdanených celkom 31 262 objektov, s počtom daňových subjektov 8 749. Nedoplatky na dani z nehnuteľností k 31. 12. 2021 predstavujú čiastku 336 770,16 EUR; v počte 303 daňových subjektov, z toho fyzické osoby 265 a právnické osoby 38.

Nedaňové príjmy

Zahrňajú príjmy z podnikania a vlastníctva majetku a príjmy z administratívnych a iných poplatkov; ich plnenie bolo v roku 2021 nasledovné:

	Schválený rozpočet	Upravený rozpočet	Skutočnosť
Z podnikania a vlastníctva majetku	856 756	839 453	839 455
Administratívne a iné poplatky	829 266	772 657	772 664
Úroky	200	0	0
Iné nedaňové príjmy	96 500	210 585	210 588

Nárast oproti minulému roku bol zaznamenaný u príjmov z podnikania a vlastníctva majetku ako aj u iných administratívnych a iných poplatkov. Príjmy z podnikania - dividendy z účasti na majetku v iných spoločnostiach, konkrétne z akciovej spoločnosti Veolia Energia Brezno, a. s. mesto získalo vo výške 22 208,28 €. Príjmy z prenajatých pozemkov dosiahlo mesto vo výške 481 514,58 €, z toho najvyššie príjmy boli z prenájmu lesných a ostatných pozemkov vlastnej obchodnej spoločnosti Lesy mesta. Mesto každoročne získava príjmy z prenajatých budov, priestorov a objektov – v roku 2021 vo výške 234 735,39 .

Granty a transfery

Príjmy získané v rámci sektoru verejnej správy sú účelovo určené na financovanie preneseného výkonu štátnej správy, dotácie z Ministerstva práce, sociálnych vecí a rodiny SR, z Banskobystrického samosprávneho kraja, účelové dary od fyzických a právnických osôb a iné dotácie. Schválený rozpočet grantov a transferov bol vysoko prekročený. V roku 2021 boli mestu poskytnuté transfery vo výške 5 771 516,27 €, čo je porovnateľné s rokom 2020 kedy mesto získalo - 5 697 212,48 €.

Kapitálové príjmy

Schválený rozpočet vlastných kapitálových príjmov - z predaja kapitálových aktív – pozemkov, budov a bytov - sa v priebehu roka upravoval na základe získaných príjmov z predajov majetku mesta.:

	Schválený rozpočet	Upravený rozpočet	Skutočnosť
Príjem z predaja majetku	1 260 386	838 775	838 776
Tuzemské kapitálové granty a transfery	3 721 113	1 490 329	1 490 329

V roku 2021 mesto získalo granty a transfery:

Poskytovateľ	Výška v €	Účel
Ministerstvo investícií, regionálneho rozvoja a informatizácie	34 045,81	Cyklotrasa Brezno - Valaská
Ministerstvo pôdohospodárstva a rozvoja vidieka	2 451,00	Rozšírenie kapacity Materskej školy Nálepková
Ministerstvo pôdohospodárstva a rozvoja vidieka	191 701,38	Zlepšenie kompetencií žiakov základnej školy Májového povstania českého ľudu
Ministerstvo pôdohospodárstva a rozvoja vidieka	72 088,25	Zlepšenie kompetencií žiakov základnej školy Pionierska 4
Ministerstvo pôdohospodárstva a rozvoja vidieka	9 034,65	Zlepšenie kompetencií žiakov základnej školy Pionierska 2

Ministerstvo pôdohospodárstva a rozvoja vidieka	284 500,49	Margitin park
Ministerstvo pôdohospodárstva a rozvoja vidieka	39 794,96	Regenerácia vnútroblokov - ŠLN
Ministerstvo pôdohospodárstva a rozvoja vidieka	8 056,00	Detské jasle Mazorníkovo
Ministerstvo pôdohospodárstva a rozvoja vidieka	8 056,00	Detské jasle Hradby
Nórske fondy	280 000,00	Nórske fondy
Ministerstvo vnútra SR	3 700,00	Zlepšenie vybavenia školskej jedálne Pionierska 2
Ministerstvo vnútra SR	5 000,00	Zlepšenie vybavenia školskej jedálne Pionierska 4
Banskobystrický samosprávny kraj	121 381,52	Cyklotrasa Brezno - Valaská
Banskobystrický samosprávny kraj	150 478,01	Cyklotrasa ul. ČSA
Banskobystrický samosprávny kraj	13 385,07	Obnova Radnice
Banskobystrický samosprávny kraj	200 000,00	Obnova mestskej veže
Ministerstvo práce, sociálnych vecí a rodiny	48 800,00	Výstavba detského inkluzívneho ihriska

VÝDAVKY

Čerpanie výdavkov je priamo závislé na plnení príjmov (bežné výdavky) a na zdrojoch (kapitálové výdavky). Čerpanie bežných výdavkov bolo výrazne prekročené oproti schválenému rozpočtu, naopak čerpanie kapitálových výdavkov rozpočtovaných úroveň, z dôvodu nedostatku zdrojov, nedosiahlo.

V roku 2021 boli výdavky čerpané nasledovne:

	Schválený rozpočet	Upravený rozpočet	Skutočnosť	%
Bežné výdavky	14 617 461	16 466 888	16 341 680,87	99,24
Kapitálové výdavky	11 458 953	5 907 969	5 905 635,29	99,96

Rastúci je trend čerpania bežných výdavkov, ktorý sa za uplynulé obdobie nezastavil, naopak výrazne rastie (a určite rásť bude najmä z dôvodu výrazného rastu cien a vysokej inflácie).

Bežné výdavky

Vývoj čerpania rozpočtu bežných výdavkov:

Rok	Rozpočet po zmenách	Skutočnosť
2016	10 796 933 €	10 785 942 €
2017	11 851 286 €	12 028 711 €
2018	14 165 434 €	14 070 411 €
2019	15 710 712 €	15 589 320 €
2020	15 293 236 €	15 182 726 €
2021	16 466 888 €	16 341 681 €

Oproti predchádzajúcim dvom rokom, kedy sa rast bežnej spotreby zastavil, v roku 2021 došlo k významnému nárastu bežných výdavkov. K rastu došlo u všetkých výdavkoch podľa ekonomickej rozpočtovej klasifikácie.

Kapitálový výdavky

V roku 2021 bol schválený rozpočet kapitálových výdavkov vo výške 11 458 953 €, tento rozpočet bol v rámci procesu schvaľovania zmien rozpočtu upravený na sumu 5 907 969 €. Skutočnosť čerpania kapitálových výdavkov bola 5 905 635,29 €.

	Schválený rozpočet	Upravený rozpočet	Skutočnosť
Nákup pozemkov a nehmotných aktív	0	259 021	259 020,64
Nákup budov, objektov alebo ich častí	130 000	243 502	243 501,77
Nákup strojov, prístrojov a zariadení	238 522	249 476	249 477,16
Nákup dopr. prostriedkov	0	33 872	33 870,00
Projektová dokumentácia	23 880	499 684	499 675,16
Realizácia stavieb	10 212 415	3 690 900	3 688 574,58
Rekonštrukcie a modernizácia strojov a zariadení	102 336	14 272	14 271,44
Ostatné kapitálové výdavky	0	2 5 240	5 240,73
Kapitálové transfery	751 800	622 639	622 641,21
Kapitálové transfery - NO	0	289 363	289 362,60

Pre rok 2021 bolo plánovaných celkom 22 rozvojových programov; rozpočet rozvojových programov sa upravil na 124 rozvojových programov, v skutočnosti celkom alebo čiastkovo bolo realizovaných 114 rozvojových programov.

POHLÁDÁVKY

Mesto za rok 2021 zaznamenalo zníženie stavu celkových pohľadávok.

Prehľad vývoja pohľadávok za roky 2016 – 2021:

Rok	Pohľadávky celkom
2016	1 167 591
2017	1 202 759
2018	1 489 261
2019	1 364 462
2020	1 509 302
2021	1 418 092

Mesto za rok 2021 zaznamenalo zníženie stavu celkových pohľadávok v lehote splatnosti, avšak stav pohľadávok po lehote splatnosti sa výrazne zvýšil.

Vývoj pohľadávok podľa lehoty splatnosti:

Rok	Pohľadávky v lehote splatnosti	Pohľadávky po lehote splatnosti
2016	172 730	861 994
2017	167 318	1 035 441
2018	164 619	1 324 642
2019	205 978	1 158 484
2020	185 532	1 323 770
2021	34 439	1 418 092

Daňové pohľadávky

Vývoj daňových pohľadávok – nedoplatkov za uplynulé roky:

	2017	2018	2019	2020	2021
Daň z nehnuteľností	288 356	254 440	329 530	465 538	336 770
Daň za psa	4 797	3 871	4 943	3 907	3 764
Daň za verejné priestranstvo	2 797	4 473	5 402	6 677	3 846
Daň za nevýherné hracie automaty	0	0	0	667	0
Daň za predajné automaty	0	0	0	0	0
Daň za ubytovanie	139	77	593	107	87
Poplatok za KO	366 219	389 037	422 063	450 832	462 189
Celkom	662 308	651 821	762 531	927 728	806 656

Vývoj daňových pohľadávok sa podarilo zastabilizovať, daňové pohľadávky oproti minulému roku klesli. S daňovými pohľadávkami sa pracuje, v návrhu záverečného účtu sa uvádza, že v roku 2021 bolo celkovo začatých 723 exekučných daňových konaní, z toho bolo ukončených 232 daňových exekučných konaní (v roku 2020 to bolo 148 exekučných konaní) a zostalo neukončených 491 daňových exekučných konaní. Tiež bolo zriadených ďalších 10 záložných práv k nehnuteľnostiam daňových dlžníkov a 1 záložné právo bolo zrušené.

Nedaňové pohľadávky

Vývoj nedaňových pohľadávok nie je pozitívny - k 31.12.2021 boli nedaňové pohľadávky vo výške 612 435,76 € (k 31.12.2020 to bolo 581 571,62 a k 31.12.2019 to bolo 234 511,69). Výška pohľadávok na nájomnom a cenách služieb spojených s užívaním bytov je evidovaná k 31.12.2021 v celkovej výške 248 236,63 € (k 31.12.2020 to bolo 246 769,88 €). Pohľadávky za nájom bytov a služieb spojených s nájomom sa týka celkovo 119 nájomníkov.

Výška pohľadávok na nájomnom a cenách služieb spojených s užívaním nebytových priestorov je evidovaná k 31.12.2021 v celkovej výške 90 371,47 € (k 31.12.2020 to bolo 79 189,60 €). Výška pohľadávok na nájomnom za pozemky k 31.12.2021 je v celkovej výške 27 696,48 € (k 31.12.2020 to bolo 22 517,51 €) a výška pohľadávok za predaj pozemkov k 31.12.2021 je vo výške 26 240,80 €.

ZÁVÄZKY

Mesto eviduje záväzky v celkovej hodnote 7 336 467 € (v roku 2020 to bolo 6 717 116 € a v roku 2019 to bolo 6 995 699 €). Ide najmä o

- dlhodobé úvery vo výške 2 665 047 €
- ostatné dlhodobé záväzky vo výške 1 793 635 €, v tom splátky úveru ŠFRB vo výške 1 742 414 €
- krátkodobé záväzky vo výške 343 115 €.

Všetky záväzky voči dodávateľom sú v lehote splatnosti, vyplývajú z uzatvorených zmlúv, potvrdených objednávok a doručených faktúr.

Stav a vývoj dlhu

Prehľad o návratných zdrojov financovania mesta so stavom k 31. 12. 2021:

Rok podpisu	Splatnosť	Schválená výška v €	Účel	Zostatok k 31.12.2021
2009	2025		Reštrukturalizácia úveru	378 317,17
2005	2030	3 632 742,48	Zimný štadión	440 169,26
2009	2030	192 524,73	Hotel Ďumbier	54 149,40
2009	2029	2 100 000,00	Zimný štadión Prestavba a nadstavba ZŠ P2 Rekonštrukcia námestia III. etapa	861 363,41
2018	2049	870 500,00	Dom seniorov a denný stacionár	794 278,02
2002	2032	337 183,83	nájomný dom - MPČL	175 084,49
2007	2037	515 833,50	nájomný dom - Nálepková	292 436,75
2018	2048	655 200,00	nájomný dom - ŠLN	592 093,93
2018	2038	34 550,00	Technické vybavenie -ŠLN	29 279,05

2020	2021	900 000,00	kontokorent	0
2020	2027	434 276,00	Návratná finančná výpomoc	1 600 000,00
SPOLU				5 651 447,48

V roku 2021 mesto pristúpilo k prijatiu návratných zdrojov financovania, konkrétne k prijatiu úveru zo Štátneho fondu rozvoja bývania na výstavbu bytového domu s 96 nájomnými bytmi bežného štandardu na ul. MPČL a technickej vybavenosti podmieňujúcej užívanie nájomných bytov vo výške 3 663 470,00 €. Išlo o úver so splatnosťou 40 rokov. Splátky tohto úveru boli prepočítané pri 1% úroku po dobu splatnosti úveru 40 rokov: 1. - 240. splátka bude vo výške 9 263,31 + 902,08= 10 165,39 € (20 rokov), 241. – 480. splátka bude vo výške 9 263,31 € (následne ďalších 20 rokov).

Stav a vývoj dlhu a podmienok na prijatie návratných zdrojov financovania za posledné obdobie:

Rok	Celková suma dlhu v €	Suma ročných splátok vrátane výnosov	Skutočné bežné príjmy predchádzajúceho roka/ Skutočné bežné príjmy predchádzajúceho roka bez transferov	§17 ods.6 písm. a) (v %)	§17 ods.6 písm. b) (v %)
2011	5 247 597	492 846	9 909 181	45,60	4,58
2012	5 423 354	506 591	9 736 473	48,46	4,80
2013	4 998 369	581 249	10 057 835	42,93	5,39
2014	3 917 108	567 052	10 445 004	37,50	5,06
2015	3 327 191	837 160	11 689 841	28,46	7,16
2016	3 068 022	525 004	12 557 745/ 8 961 521	24,43	5,86
2017	2 799 867	496 485	13 316 387/ 9 706 313	21,03	5,12
2018	3 223 302	395 129	14 164 622/ 10 534 730	22,71	3,75
2019	3 115 374	411 588	16 526 080/ 11 918 430	18,85	3,45
2020 – k 31.12.2020	2 431 365	1 098 701	16 047 185/ 11 514 139	15,15	9,54
2021 – k 31.3.2021	4 391 774	432 691	17 452 508/ 11 703 001	25,16	3,7
2021 – k 31.12.2021	3 768 275	1 169 858	17 452 508/ 11 288 001	21,59	10,36
2022 – k 31.3.2022	4 628 684	1 819 303	18 072 008/ 12 215 049	25,61	14,89

HOSPODÁRENIE PRÍSPEVKOVEJ ORGANIZÁCIE

Mesto má zriadenú jednu príspevkovú organizáciu – Technické služby Brezno.

Mesto svojej príspevkovej organizácii poskytuje príspevok na prevádzku a príspevok na obstaranie dlhodobého hmotného a nehmotného majetku:

Príspevková organizácia	Bežný príspevok		Kapitálový príspevok	
	rozpočet	čerpanie	rozpočet	čerpanie
Technické služby	2 560 994,29	2 560 994,29	560 160,35	560 160,35

(údaje sú uvedené v €)

v porovnaní s rokom 2020:

Príspevková organizácia	Bežný príspevok		Kapitálový príspevok	
	rozpočet	čerpanie	rozpočet	čerpanie
Technické služby	2 204 437,59	2 204 437,59	428 403,89	428 403,89

(údaje sú uvedené v €)

V roku 2021 mesto poskytlo Technickým službám vyšší príspevok na prevádzku a vyšší príspevok na obstaranie dlhodobého hmotného a nehmotného majetku. Z hľadiska rozpočtu mesta ide o nemalé zdroje na zabezpečenie všetkých činností, ktoré uvedená príspevková organizácia vykonáva.

Hospodárenie príspevkovej organizácie za hlavnú činnosť v roku 2021 v porovnaní s predchádzajúcimi rokmi:

	Technické služby - 2017	Technické služby - 2018	Technické služby - 2019	Technické služby - 2020	Technické služby - 2021
Náklady	3 462 756	4 103 784	4 411 478	3 820 843,83	4 233 832,25
Výnosy, v tom :	3 468 573	4 142 145	4 458 501	3 863 286,55	4 222 539,77
Výsledok hospodárenia (po zdanení)	5 817	38 360	46 995	42 442,72	- 11 292,48

(údaje sú uvedené v €)

Hospodárenie príspevkovej organizácie za podnikateľskú činnosť v roku 2021 v porovnaní s predchádzajúcimi rokmi:

	Technické služby - 2017	Technické služby - 2018	Technické služby - 2019	Technické služby - 2020	Technické služby - 2021
Náklady	371 046,31	477 680,46	498 692,03	431 883,70	621 153,39
Výnosy	444 876,14	482 291,51	499 193,46	436 195,05	634 822,72

Výsledok hospodárenia (po zdanení)	59 356,65	4 513,73	382,29	3 738,74	13 457,92
---	------------------	-----------------	---------------	-----------------	------------------

(údaje sú uvedené v €)

Technické služby mesta Brezna dosiahli kladný výsledok hospodárenia v podnikateľskej činnosti a záporný v hlavnej činnosti, celkovo hospodárili so ziskom vo výške 2 165,44 €.

VÝSTAVBA A ROZVOJ MESTA

REKONŠTRUKCIA NÁMESTIA

Mesto Brezno realizovalo rekonštrukciu historického námestia v pamiatkovej zóne niekoľko rokov. Prvá projektová dokumentácia k obnove námestia bola spracovaná v roku 2001. Vzhľadom na finančnú náročnosť bola realizácia tohto projektu rozdelená do troch etáp. Prvá a druhá sa realizovala v roku 2002 – 2003. Tretia etapa rekonštrukcie Námestia gen. M. R. Štefánika v Brezne, ktorej súčasťou bola aj komunikácia popred mestský úrad, sa realizovala v roku 2011. Odvtedy uplynulo práve 10 rokov.

Cesta na severnej časti námestia nespĺňala v súčasnosti technické podmienky pre prejazd motorových vozidiel, a preto bola často poškodená. Pôvodný povrch nebol dimenzovaný na súčasné dopravné zaťaženie a čiastočné opravy poškodených úsekov poskytovali iba krátkodobé riešenie. Mesto preto tohto roku pristúpilo k jeho celoplošnej obnove, ku komplexnej rekonštrukcii frekventovanej vozovky v severnej časti námestia. Práce boli rozdelené do dvoch etáp. Začali na jar rozoberaním dlažby, pričom materiál získaný z pôvodnej dlažby bude opätovne použitý na úpravu mestských chodníkov. Po konzultácii a schválení Krajským pamiatkovým úradom vybrali na novú pokládku historický vzhľad dlažby, ktorý sa viac približuje histórii nášho námestia. Rekonštrukciou severnej strany námestia sa tak po rokoch podarilo doceliť výrazné zlepšenie kvality miestnej komunikácie a to všetko pri zachovaní jej historického vzhľadu.

MARGITIN PARK

Na Ulici ČSA vznikol pri komplexnej bytovej výstavbe v sedemdesiatych rokoch minulého storočia park. Viac ako 12 tisíc metrov štvorcových tohto verejného priestranstva neprešlo od svojho vzniku komplexnou regeneráciou. Mesto sa ho preto v roku 2019 rozhodlo rekonštruovať. Na obnovu parku sa mu podarilo získať nenávratný finančný príspevok. Projekt v celkovej hodnote 390 tisíc eur začala v jeseni roku 2019 realizovať vysúťažená firma. Práce boli často prerušované a pomaly pokračovali úpravou terénu a výsadbou zelene aj v roku 2020. Po trápení s firmou za častej kritiky obyvateľov boli práce v prvom polroku tohto roku konečne ukončené. Presne 25. júna boli spustené v Margitinom parku krásne fontány. Radosť mali predovšetkým mladé rodiny s deťmi. Každý večer boli fontány krásne nasvietené a zaujali hlavne najmenších.

SPRIEVODNÁ DOKUMENTÁCIA: Fotografie v elektronickej podobe

MATERSKÁ ŠKOLA PO REKONŠTRUKCII

Mesto postupne rekonštruuje všetky materské školy vo svojej zriaďovateľskej pôsobnosti. Materskú školu na Nálepkovvej ulici po dvojročnej kompletnej rekonštrukcii interiéru aj exteriéru v septembri ukončili. V rámci rekonštrukčných prác došlo aj k zníženiu energetickej náročnosti budovy, spočívajúcim v zateplení stien, výmene a zateplení strechy, výmene okien, dverí a zasklených stien. Komplet novými zariadeniami predmetmi je vybavená aj výdajná kuchyňa. Zamurovaním doteraz nevyužívanej terasy sa rozšírili priestory škôlky, čím je možné zvýšiť kapacitu o 16 miest. Tejto skutočnosti je prispôsobený aj počet WC a umývadiel pre deti. Potešenie deťom robí nielen interiér škôlky, ale aj vynovený exteriér, kde sa nachádzajú nové herné prvky a zostavy na ihrisku, ako veža so šmýkačkou, preliezka slon so šmýkačkou, lezecká stena, pružinové hojdačky, kolotoč či kruhové sedenie. Realizovali sa aj nové omietky.

SPRIEVODNÁ DOKUMENTÁCIA: Fotografie v elektronickej podobe

VYHLIADKOVÁ VEŽA

Základný kameň vyhliadkovej veže nad Breznom na Horných Lazoch poklepali ešte v decembri 2018. Jej otvorenie mesto avizovalo už na minuloročnú letnú sezónu. Výstavba rozhľadne, ktorá mala byť najvyššou na Slovensku, sa však predlžovala. Dôvodom meškania bolo samotné umiestnenie stavby veže a prístup k nej. Komplikáciou boli od začiatku zlé poveternostné podmienky, ale aj ďalšie nepriaznivé okolnosti. Koncom roka 2019 sa na Horných lazoch podarilo osadiť kotvenie veže, ďalšie práce však vzhľadom na nepriaznivé poveternostné podmienky a zákaz prepravy tovarov medzi krajinami počas pandémie obnovili až v máji minulého roka. Dodávateľ stavby prevážal jednotlivé diely spodnej konštrukcie, ktoré na vrchole postupne skladal a betonoval. Následne zmontovali ďalšie časti veže, ktoré na miesto dopravovali vrtuľníkom. Tento spôsob výstavby mohli Brežňania počas roka sledovať naživo. Vrtuľník sme videli často prelietať ponad mesto.

Tohto roku sme sa konečne dočkali. Takmer 40-metrová vyhliadková veža na Horných lazoch bola skolaudovaná po dva a pol roku výstavby v júni tohto roku, v auguste bola sprístupnená verejnosti. Náklady na výstavbu tejto dominanty dosiahli výšku 557 700,17 eur vrátane dane z pridanej hodnoty. Sumou 52 500 eur podporil projekt aj Banskobystrický samosprávny kraj. Ostatné náklady boli financované z rozpočtu mesta.

SPRIEVODNÁ DOKUMENTÁCIA: Fotografie v elektronickej podobe

OBNOVA RÁZUSOVEJ ULICE

Dlhodobým problémom Rázusovej ulice, tiahnucej sa od hlavnej križovatky na Námestí gen. M. R. Štefánika až po kruhový objazd za Baldovským mostom, je veľmi zlá kvalita chodníkov. Keďže sa nachádza v historickom centre mesta, zámer jej komplexnej obnovy musela breznianska samospráva konzultovať s Krajským pamiatkovým úradom. Celý proces trval viac ako dva roky, keďže pamiatkový úrad

stanovil podmienky, kvôli ktorým bolo potrebné prepracovať projektovú dokumentáciu. Zhotoviteľ sa zaviazal, že všetky rekonštrukčné práce ukončí najneskôr do šiestich mesiacov. Aj keď predpokladaná hodnota zákazky bola stanovená na približne 600 tisíc eur, mesto ju napokon vysúťažilo za necelých 432 tisíc. Celú investíciu plánuje mesto pokryť z vlastných zdrojov

Prípravy na obnovu Rázusovej ulice začali vlastne už na začiatku roka, v zime. Bolo potrebné v čase vegetačného pokoja do konca marca realizovať výrub štyridsiatich vzrastlých stromov. Tie boli už staré, korene zasahovali do chodníkov. V rámci komplexnej obnovy tejto ulice v historickom jadre mesta bola komplexná obnova zelene naplánovaná. Stromy nahradia novou vhodnou vegetáciou. Výrub stromov po obidvoch stranách ulice realizovali Technické služby. Po výrube sa celý priestor otvoril, zväčšil. Mnohým obyvateľov sa to nepáčilo a mesto muselo výrub vysvetľovať. Ulica je súčasťou pamiatkovej zóny mesta a výrub musel byť konzultovaný s pamiatkovým úradom, ktorý určil aj druh novej výsadby,

Samotný projekt obnovy Rázusovej ulice mesto Brezno spustilo na konci augusta. Prvá etapa rekonštrukcie v sebe zahŕňa vybudovanie nového dláždeného chodníka a zeleného pásu. V ďalšej fáze projektu dôjde k výstavbe dažďovej kanalizácie, vybudujú 19 parkovacích miest, doplnenia sa jestvujúce priechodov pre chodcov o zvislé dopravné značenie a osvetlenie a pôvodnú zeleň takisto nahradí nová vhodná vegetácia. Komplexná obnova Rázusovej ulice, ktorá sa nachádza v pamiatkovej zóne, napredovala každým dňom. Do konca roka bola dokončená rekonštrukcia pravej strany ulice. Vybudované boli chodníky, vysadené boli nové stromy.

SPRIEVODNÁ DOKUMENTÁCIA: Fotografie v elektronickej podobe

OBNOVA PODSTAVCA POMNÍKA ŠTEFÁNÍKA

Mesto začalo v jeseni s obnovou podstavca gen. M. R. Štefánika, ktorý bol už výrazne poškodený. Opravu realizuje akademický sochár Ján Fillo. Prvá etapa spočíva v lokálnom doplombovaní poškodených miest, prefugovaní uvoľnených častí a spevnení častí rekonštruovaných v roku 1990. Podstavec pod pomníkom má už 92 rokov. Pomník generála Milana Rastislava Štefánika bol slávnostne odhalený 5. mája 1929 pri príležitosti 10. výročia jeho tragickej smrti. V roku 1952 bol v dôsledku

spoločensko-politických zmien v Československu z námestia odstránený. Podstavec aj pomník sa zachoval. Občania mesta zabránili plánovanému roztaveniu pomníka, podstavec bol rozlámaný a uložený v záhrade rodinného domu pri Mostárni. V roku 1990 bol podstavec aj pomník rekonštruovaný a reinštalovaný na pôvodné miesto. Po 31 rokoch podstavec pod pomník obnovil ten istý reštaurátor.

DOM SMÚTKU

Dom smútku mestu chýba už roky. Preto sa radnica tohto roku rozhodla na pozemkoch vedľa nového cintorína v areáli bývalých kasární na Sekurisovej ulici vybudovať dom rozlúčky s kompletným zázemím. Ešte koncom júna tohto roka vyhlásilo mesto dvojkoľovú súťaž na architektonický návrh nového domu rozlúčky. Do súťaže návrhov sa zapojilo až 21 záujemcov, z ktorých traja postúpili do druhého kola. Spomedzi všetkých 21 účastníkov sa so zadáním najlepšie vysporiadal bratislavský ateliér A.B.K.P.Š. Hodnotiaca komisia na jeho koncepte vyzdvihla najmä fakt, že dom rozlúčky neponíma ako samostatnú stavbu, ale tvorí súčasť múra, ktorý oddeľuje cintorín od okolia a zároveň slúži ako kolumbárium

OBNOVA MESTSKEJ VEŽE

Breznianska samospráva ešte v lete začala s realizáciou projektu Obnova mestskej veže. Pri otvorení strešnej krytiny sa našla časová schránka. Mesto tiež zanechalo odkaz súčasnej doby. Komplexná obnova zvonice napreduje. Zhotoviteľ má podľa zmluvy na realizáciu diela 11 mesiacov odo dňa prevzatia staveniska, práce by mal ukončiť do konca apríla 2022. Do konca roka bola obnovená vonkajšia fasáda, okná a strecha. Po dokončení v nich bude sídliť Turisticko-informačné centrum, súčasťou bude aj stála expozícia venovaná generálovi Štefánikovi a zrekonštruovaný zvonárov byt. Namiesto plechovej krytiny bola inštalovaná medená krytina. Zmenila sa aj farebnosť fasády mestskej zvonice. Pôvodná dvojfarebnosť bola zmenená na jednofarebnú svetlookrovú fasádu. Farebnosť a výber materiálu určil pamiatkový úrad, nakoľko sa objekt nachádza v pamiatkovej zóne mesta. Obnova fasády a

vnútorných priestorov breznianskej dominanty by mala vyjsť samosprávu na zhruba 670-tisíc eur, čo plánuje hradiť z viacerých zdrojov. Banskobystrický samosprávny kraj sa má podieľať sumou okolo 200-tisíc eur a zvyšok sa mesto okrem vlastných zdrojov snaží financovať aj z nenávratných finančných prostriedkov.

ZREKONŠTRUOVANÁ BUDOVA MALEJ STANICE

Dlhodobu zanedbaná budova vlakovej zastávky Brezno – mesto, medzi miestnymi známa ako Malá stanica, konečne nadobudla dôstojnú podobu. Stalo sa tak po tom, ako si ju miestna samospráva prenajala od štátnych železníc a rozhodla sa ju obnoviť. Tento priestor mesto zrekonštruovalo s cieľom v budúcnosti využívať na činnosti spojené s rozvojom cestovného ruchu, kultúrou a voľnočasovými aktivitami. Vďaka dotácii z medzinárodného projektu Youmobil dostalo unikátnu možnosť zachrániť túto chátrajúcu budovu. Doposiaľ na objekte podarilo zrealizovať všetky udržiavacie práce a rovnako aj dispozičné zmeny a stavebné úpravy v interiéri vrátane kompletnej výmeny rozvodov sietí, dlažby, okien a dverí.

VÝSTAVBA NÁJOMNÉHO DOMU

Mesto začalo s výstavbou nájomného domu na sídlisku Mazorník s 96 bytmi bežného štandardu. Ide o najväčší projekt za posledných 25 rokov v Brezne ako aj najväčší v rámci samospráv v tomto roku na Slovensku. Objekt bude disponovať 10 jednoizbovými, 42 dvojizbovými, 37 trojizbovými a 7 štvorizbovými bytmi, pričom všetky majú mať podľa návrhu balkón alebo terasu. Zmluvná doba výstavby je 23 mesiacov. V zmysle novej legislatívy, ktorá je platná od 1. januára tohto roka, bolo pre mesto výhodnejšie na výstavbu žiadať o úverové a dotačné prostriedky. Od ministerstva dopravy získalo viac ako 2 milióny eur, čo sa priaznivo odrazí hlavne na nájomnom pre žiadateľov o byt, ktoré vďaka tejto nenávratnej dotácii bude podstatne nižšie.

SÍDLISKOVÉ PREDZÁHRADKY

Tohto roku aj vďaka pekne upraveným a rozkvitnutým sídliskovým predzáhradkám mesto skrásnelo. Presne 1869 majiteľov bytov zareagovalo na výzvu Spoločne za zelené mesto, ktorú začiatkom jari tohto roka vyhlásila breznianska samospráva s cieľom zaktivizovať verejnosť v zelených témach. Prihláseným bytovým spoločenstvám mesto prostredníctvom svojej neziskovej organizácie Brezno pre občanov zabezpečilo nákup vybraného záhradného sortimentu v hodnote viac ako 9000 eur a to iba s jedinou podmienkou. Občania si museli jeho výsadbu zabezpečiť sami. Vďaka aktívnym obyvateľom sa takmer 100 sídliskových predzáhradiek zmenilo na nepoznanie.

OBNOVA HROBKY RODU LEHOTSKÝCH

Mesto Brezno dokončilo tohto roku obnovu Hrobky rodu Lehotských na starom cintoríne, pričom na zachovanie tejto národnej kultúrnej pamiatky získalo aj dotáciu od Ministerstva kultúry SR. Od samého začiatku práce sú v rukách reštaurátora, akademického sochára Jána Fila a jeho tímu. Zámerom projektu mesta, rozdeleného na tri etapy, je odvrátiť chátranie národnej kultúrnej pamiatky a riešiť jej havarijný stav.

Na základe rozhodnutia Ministerstva kultúry SR Hrobka rodiny Lehotských na podnet mesta je od roku 1990 národnou kultúrnou pamiatkou a je zapísaná v Ústrednom zozname pamiatkového fondu. Na zachovanie a obnovu tejto dominanty cintorína, ktorá bola do roku 2017 v kritickom stavebno-technickom stave, sa mesto snažilo dlhodobejšie nájsť finančné prostriedky, čo nie je jednoduché. Podarilo sa to v roku 2018, kedy s pomocou dotácie 25-tisíc eur od ministerstva kultúry z podprogramu Obnova kultúrnych pamiatok začalo s realizáciou prvej etapy obnovy. Vlni v lete zahájilo II. etapu, na ktorú získalo ďalšiu dotáciu vo výške 20-tisíc eur. Zrealizovanie obidvoch etáp, ktorých predmetom bola hlavne obnova exteriéru hrobky, mesto dofinancovalo z vlastných zdrojov vo výške viac ako 100-tisíc eur.

SPRIEVODNÁ DOKUMENTÁCIA: Fotografie v elektronickej podobe

KONTAJNEROVÉ STOJISKÁ

V Brezne budujú ďalšie kontajnerové stojiská, a to na uliciach MPČL, Nálepková, Rázusova, Černáková, do konca roka pribudli aj na Ulici Fučíkovej a Sládkovičovej. Všetky stojiská v meste majú jednotný vzhľad, sú uzamykateľné a zabezpečené tak, aby sa do nich nedostali nepovolané osoby. Počet stojísk stále rastie. V Brezne je už vybudovaných 41 kontajnerových stojísk a čoskoro ich bude 47. Tento rok mesto skolaudovalo a dalo do užívania dve, a to na Ulici Fraňa Kráľa 3, 5, 7, 9, 11 a 13. Na základe požiadavky obyvateľov k nim pribudne na MPČL 2, 3, 4 a 5. Podľa slov primátora Tomáša Abela, toto nie je jediné stojisko, ktoré sa práve realizuje. „Stavať sme začali aj na Nálepkovej ulici 38 - 40 pre celý bytový dom, ďalšie poslúži obyvateľom ulíc Černáková 2 – 10, Rázusova 63, 65 a 67, postupne však aj pre vchody 61, 59, 57, 55 a 53.“ Do konca roka Breznianska samospráva v najbližších mesiacoch plánuje ešte vybudovať dve stojiská na Sládkovičovej ulici, pričom jedno budú využívať obyvatelia vchodov č. 6, 8, 10, 12 a na Fučíkovej ulici 14, 16, 18 a 20. Druhé stojisko bude určené pre Sládkovičovu 14 a 16 a pre Fučíkovu 11, 13, 15 a 17.

REKONŠTRUKCIA HOTELA ĎUMBIER

Mesto Brezno vyhlásilo vo februári verejnú, anonymnú architektonickú súťaž návrhov „Rekonštrukcia hotela Ďumbier“. Účelom jednoetapovej projektovej súťaže návrhov bolo nájsť na základe návrhu spracovateľa komplexnej rekonštrukcie hotela Ďumbier, ktorá spočíva v modernizácii ubytovacej časti, optimalizácii prevádzkovo-dispozičného riešenia a revitalizácii dvorovej časti, v súlade s požiadavkami zadania. Do súťaže sa prihlásilo 9 autorských kolektívov, jeden z nich bol pre nesplnenie podmienky odbornej spôsobilosti autorov vylúčený. Porota na hodnotiacom zasadnutí dňa 29. apríla určila výsledné poradie. Prvú cenu získal návrh Point Ateliér s autormi Ing. arch. Eva Šperka, Ing. arch. Katarína Antalová, Ing. arch. Ivan Kanich, Ing. arch. Branislav Stojkov. Porota konštatovala, že návrh vyniká kultivovaným a striednym architektonickým výrazom. Autori vyčistili nádvorie od nevhodných prístavieb a nahradili pôvodnú nesúrodú stupňovitú južnú fasádu západného

hotelového traktu pravidelne rastrovanou zvislou fasádou. Porota pozitívne hodnotí vytvorenie príjemného nádvorja v úrovni terénu ako aj strešnej terasy nad západným krídlom. Návrh je zároveň ekonomicky primerane efektívny (dobré dispozičné riešenie vo vzťahu k zabratej úžitkovej ploche). Porota jednohlasne označila tento návrh ako víťazný.

SPRIEVODNÁ DOKUMENTÁCIA:

PRVÁ DAŽĎOVÁ ZÁHRADA V MESTE

Okolie budovy Mestského domu kultúry na Švermovej ulici tohto roku opäť opeknelo. Bol tu realizovaný projekt dažďových záhrad, ktorého hlavným cieľom bola ochrana pred povodňami. Na základe úspešného projektu sa verejné priestranstvo pri mestskom dome kultúry počas uplynulého roka zmenilo na sústavu zberných jazierok, ktoré majú zabrániť nadmernému odvodňovaniu zastavaného územia. Revitalizácia okolitého parku spočívala predovšetkým vo vybudovaní bioretenčných prvkov. Dažďová voda bude zvodmi odvádzaná do zberných jazierok, kde sa bude zhromažďovať a infiltrovať do vsakovacích pásov. Okrem toho došlo k výmene nepriepustných povrchov za polovegetačné zatrávňovacie tvárnice, ktoré prispievajú k lepšiemu zachytu zrážkovej vody a následnému ochladzovaniu prostredia. Konečné sadové úpravy tento efekt ešte znásobujú. Koreňový systém rastlín bude slúžiť ako filter a zadržiavať vodu, čím zároveň zabezpečí jej postupné vyparovanie a napomôže tak regulácii mikroklimy

Pilotný projekt pomôže zvýšiť vlhkosť a znížiť teplotu okolitého prostredia vďaka efektívnym terénnym úpravám a cielenej výsadbe. Systém zberných jazierok s absorpčnými prvkami, priepustnými povrchmi a novou vegetáciou dokáže zadržať vodu a regulovať tak lokálnu mikroklimu. Zámerom pilotného projektu je adaptácia mestského prostredia na nepriaznivé dôsledky zmeny klímy, ktoré sa prejavujú predovšetkým v letných mesiacoch vo forme extrémnych horúčav a prudkého úhrnu

zrážok. Na projekt za takmer 100 tisíc eur mesto získalo financie z Operačného programu Kvalita životného prostredia

STAVBA FUTBALOVÉHO IHRISKA

Poslanci schválili na poslednom minuloročnom rokovaní mestského zastupiteľstva výstavbu futbalového ihriska. Najsamprv ho chceli realizovať na sídlisku Mazorníkovo, pri základnej škole, občania sídliska s tým ale nesúhlasili. Finančné prostriedky na jeho výstavbu už schválil Slovenský futbalový zväz, tak sa začalo hľadať nové vhodné miesto. Podľa rámcovej zmluvy medzi SZF a zhotoviteľom je cena 568-tisíc eur. Pol milióna z tejto čiastky bude hradiť zväz a zvyšnú čiastku zaplatí mesto.

Koncom mája mesto zhotoviteľovi odovzdalo stavbu futbalového ihriska s umelou trávou v lokalite Banisko, nad Kauflandom. Súčasťou bude zázemie, lavice na sedenie, pribudnú novovysadené stromy či izolačná zeleň. Tréningové futbalové ihrisko s umelou trávou bude mať rozmery 105 x 68 metrov. Prvá etapa zahŕňa prípravné práce, obstarávali ju Technické služby Brezno. Ukončená je spodná stavba pod umelý trávnik, čo zahŕňalo, odkopy navážky, spevnenie svahu, drenáže, oploenie, chodník okolo ihriska, šatne a sociálne zariadenia, prívod vody a elektrickej energie, tribúna a základy pod stožiare osvetlenia. Dokončiť treba ešte prístupovú komunikáciu a parkovacie státi, polozenie umelého trávnik a namontovanie ochranných sietí. Termín, do kedy musí byť ihrisko skolaudované, je 30. jún 2022.. Hlavným dodávateľom stavby je Spoločnosť Športfinal, s. r. o.

SPRIEVODNÁ DOKUMENTÁCIA: Fotografie v elektronickej podobe

VNÚTROBLOKY NA SÍDLISKÁCH

Brezno sa po vzore mnohých vyspelých európskych miest pustilo do tzv. zelených projektov, ktoré majú zmierniť dopady globálneho otepľovania a zlepšiť mikroklimatické podmienky na lokálnej úrovni. Mesto získalo prostriedky z eurofondov na obnovu vnútroblokov na uliciach ŠLN, ČSA - Malinovského a 9.

mája na Mazorníkove. Úpravou terénu, výsadbou vhodnej vegetácie, budovaním fontán, promenád, dažďových a komunitných záhrad s dôrazom na zadržiavanie vody v území sa postupne podarilo vytvoriť systém prvkov zelenej infraštruktúry, ktorý má znížiť prašnosť a hluk okolitého prostredia a zároveň zvýšiť vlhkosť vzduchu. S prácami sa začalo ešte v roku 2019, občania neboli spokojní s tempom a rozsahom prác, často mesto kritizovali. Vadila im hlavne skutočnosť, že práce boli často prerušované, dodávateľ prác pracoval na viacerých projektoch. K spomaleniu prác prispela aj nutnosť prepracovať projekty, potom bolo nutné čakať na stanoviská ministerstva. Ale koncom roka sa obyvatelia sídlisk konečne dočkali ukončenia prác.

Najmladší obyvatelia Štvrte Ladislava Novomeského v Brezne dostali svoj vianočný darček už v novembri. Na základe požiadavky rodičov im v priebehu týždňa pod oknami vyrástlo nové miesto na hranie. Drevená viacvežová zostava so šmýkačkou, šplhacími, lezeckými a balančnými prvkami doplnila už existujúce ihrisko, ktoré takisto prešlo nevyhnutnou rekonštrukciou. Nová herná zostava je konštruovaná tak, aby stimulovala pohybové zručnosti detí vrátane kondície a koordinácie a ako miesto budúcich stretnutí má tiež napomáhať rozvoju ich komunikačných schopností. Projekt za takmer 18 000 eur hradilo mesto z vlastných zdrojov

ZRENOVOVANÉ PODBRÁNIE

Počas tohto roka sa v Brezne podarilo obnoviť priestor pod bránou budovy na Námestí gen. M. R. Štefánika 2, ktorý tvorí vstupnú časť do pripravovaného Múzea komunizmu a zrenovovaného nádvoria vedľa mestského úradu. Miestna samospráva chce aj takýmto spôsobom zatraktívniť centrum mesta a podporiť rozvoj cestovného ruchu v regióne. Obnove fasády a vyspraveniu historickej klenby predchádzalo odstránenie degradovanej omietky, na ktorú dlhodobo pôsobila vlhkosť a nepriaznivé poveternostné vplyvy.

OPRAVA FASÁDY RADNICE

Mesto obnovilo časť poškodenej fasády na východnej strane budovy historickej radnice, v ktorej sídli Horehronské múzeum. Ako vlastník objektu na to získalo účelovú dotáciu od Banskobystrického samosprávneho kraja vo výške 80-tisíc eur, ktorá pokryla aj náklady na presťahovanie depozitu z podkrovných priestorov. V rekonštrukčných prácach plánuje magistrát pokračovať aj naďalej a to tak, aby ostala zachovaná pamiatková a architektonická hodnota budovy. Prioritou je prinavrátiť neskorobarokovej stavbe v centre námestia jej historickú podobu a následne ju využívať na reprezentačné účely a propagáciu mesta.

SPRIEVODNÁ DOKUMENTÁCIA: Fotografie v elektronickej podobe

ATRAKCIE NA BANISKU

Investície do rozvoja oddychovo-rekreačnej zóny na Banisku výstavbou vyhliadkovej veže a náučného chodníka zďaleka neskončili. Okrem ďalšej revitalizácie historického ovocného sadu, kde dobrovoľníci po obnove pôvodnej studne postupne pracujú na vybudovaní troch vodozádržných jazierok, tu pribudla tohto roku danielia zvernica a interaktívna informačno-náučná tabuľa s názvom Les nie je smetisko. Popri výstavbe jelenej obory na Brezníkach, ktorá bude slúžiť predovšetkým na poľovnícke účely, sa mesto rozhodlo vybudovať násobne menšiu rekreačnú zvernicu na chov danielov škvrnitých v turisticko-rekreačnej zóne nad objektom nemocnice. Určená je najmä pre rodiny s deťmi, ktoré môžu celoročne a hlavne bezprostredne pozorovať, fotografovať, hladkať a dokonca i kŕmiť tieto inak plaché divo žijúce zvieratá. Lesy mesta Brezno ako správca obory navyše plánujú v jej blízkosti postaviť altánok a osadiť niekoľko informačno-náučných tabúl pre detských návštevníkov. Tento priestor využívajú obyvatelia mesta na prechádzky.

OBNOVA HROBOV - STARÝ CINTORÍN

Až päťtisíc eur tohto roku vyčlenila banskobystrická župa na obnovu hrobov dvoch pozoruhodných osobností našich dejín Jána Chalupku,

spoluzakladateľa slovenskej divadelnej tradície a autora legendárneho Kocúrkova, a Jána Kuzmányho, otca známeho spisovateľa Karola Kuzmányho. Obaja pôsobili v Brezne ako osvietení a literárne činní evanjelickí kňazi, ktorí svoju celoživotnú púť ukončili práve v našom meste. Celkové náklady na opravu pomníkov dosiahli viac ako 6000 eur, pričom časť dofinancovalo mesto z vlastných zdrojov. Hroby týchto významných slovenských dejateľov tak po rokoch nadobudli dôstojnú podobu.

DOPRAVA

ROZŠIROVANIE PARKOVACÍCH KAPACÍT

S pribúdajúcim množstvom vozidiel na cestách zákonite narastá aj dopyt po parkovacích miestach. Tlak na zvyšovanie kapacít statickej dopravy je enormný, no priestorové možnosti samospráv sú značne obmedzené. Aj napriek týmto limitom mesto pristupuje k riešeniu tejto otázky aktívne a pomerne pružne sa mu darí reagovať na požiadavky motoristov. Tohto roku rok vzniklo v Brezne ďalších 102 parkovacích miest a to na uliciach Fraňa Kráľa, Krčulova, Fučíkova, Švermova, ŠLN a MPČL. Nové parkoviská sú z ekologickej dlažby, ktorá zabezpečuje dostatočný odvod zrážok a je tak vhodnou alternatívou pre spevnenie veľkých zelených plôch. Parkovacie plochy budujú Technické služby. V jeseni začali s výstavbou ďalších v Banisku, ktoré využívajú návštevníci vyhliadkovej veže.

NOVÉ ZASTÁVKY AUTOBUSU

Neúmerný nárast individuálnej automobilovej dopravy, ktorá predstavuje značnú záťaž pre cestnú infraštruktúru a životné prostredie, prinútila brezniansku radnicu konať. V rámci svojich možností sa zamerala na revitalizáciu autobusových zastávok, ktorých zlý technický stav často odrádzal verejnosť od cestovania hromadnou dopravou. Aj z tohto dôvodu tohto roku došlo ku kompletnej modernizácii zastávok MHD na uliciach Martina Benku a MPČL, ktorá spočívala vo vybudovaní presklených prístreškov s plnohodnotným sedením, v úprave nástupíšť a

osadení bezbariérových prvkov. Mesto na tento projekt získalo takmer 80-tisíc eur z európskych fondov.

DRUHÝ ELEKTROMOBIL

Je všeobecne známe, že vozidlá so spaľovacím motorom sa nemalou mierou podieľajú na znečisťovaní životného prostredia. K postupnej zmene v tejto oblasti chce prispieť aj breznianska samospráva, ktorá v súvislosti s **akčným plánom na zmiernenie dôsledkov zmeny klímy** rozšírila svoj vozový park o ďalší elektromobil. Dizajnovato atraktívne mestské SUV na elektrický pohon neprodukuje žiadne emisie a na jedno nabitie prejde priemerne 500 kilometrov. Radnica ho získala vďaka 28-tisícovej dotácii z Nórskeho finančného mechanizmu za účelom zabezpečenia aktivít vo verejnom záujme. Aktuálne slúži príslušníkom mestskej polície na výkon hliadkovej činnosti.

OBNOVA MIESTNYCH KOMUNIKÁCIÍ.

Breznianska samospráva sa v septembri tohto roku pustila do veľkej obnovy miestnych komunikácií. Do konca roka sa mestu podarilo realizovať opravu viacerých komunikácií. Nové vyasfaltované cesty už majú na uliciach ŠLN parkovisko + cesta, ŠLN pri otočke, Kuzmányho-Moyzesova, F.Kráľa, F.Kráľa chodník, Fučíkova 1,2,3, Malinovského, Pod Hôrkou, 9. Mája + križovatka, Pestovateľská, Plaváreň, ČSA 40-52, Dolná, Sekurisova, Budovateľská-Jeľšová, Garáže za Daňovým úradom, Rohozná, Prepoj Poľná Osloboditeľov, Potočná, Škôlka 2-Nálepková, Škôlka 4-Pionierska, Škôlka 5-Clementisova. O termínoch samospráva obyvateľov vopred informuje Mesto Brezno zverejnilo zoznam ulíc jednotlivých úsekov pripravených na rekonštrukciu: NDH mestská polícia, Rázusova pri ceste, Rázusova chodníky, Krčulova, Nálepková, Glianska, ŠLN garáže, Clementisa chodník

O termínoch samospráva obyvateľov vopred informuje Mesto Brezno zverejnilo zoznam ulíc jednotlivých úsekov pripravených na rekonštrukciu: NDH mestská polícia, Rázusova pri ceste, Rázusova chodníky, Krčulova, Nálepková, Glianska, ŠLN garáže, Clementisa chodník.

VÝSTAVBA DRUHEJ ETAPY OBCHVATU

V minulom roku začala výstavba II. etapy prvého úseku obchvatu mesta. Práce rýchlo napredovali v úseku na Jamách. Nečakaný problém so zosuvom pôdy pri realizácii obchvatu Brezna však tohto roku stavebné práce výrazne skomplikoval. Pre hroziace odtrhnutie svahu nad jedným z úsekov ich musel investor, ktorým je Slovenská správa ciest, dokonca na istý čas prerušiť. Na základe vzniknutej situácie boli zo strany kompetentných orgánov vykonané všetky potrebné opatrenia na zastabilizovanie svahu tak, aby stavebná činnosť mohla pokračovať a bola riadne dokončená. Vedenie mesta zároveň robí všetko pre to, aby súčasne prebiehala aj príprava na výstavbu poslednej etapy obchvatu, ktorá by úplne odklonila tranzitnú dopravu z centra Brezna.

NOVÁ AUTOBUSOVÁ STANICA

Prevádzkovateľ Slovenská autobusová doprava Zvolen sa na podnet mesta rozhodol v roku 2018 pre výstavbu novej krytej autobusovej stanice v Brezne. Projekt objektu bol v rézii mladého breznianskeho architekta Martina Mišuru. Výstavba terminálu začala v jeseni 2018, pôvodný plán výstavby počítal s realizáciou na jeden rok, trvala však presne tri roky. Plánovanú výstavbu výrazne spomalila pandémia a opatrenia s ňou súvisiace. Obyvatelia a návštevníci metropoly Horehronia sa predsa len dočkali. V polovici septembra tohto roka tu slávnostne otvorili modernú staničnú budovu, v ktorej cestujúci okrem dopravnej kancelárie nájdu aj kaviareň, wifi zónu, informačnú tabuľu s príchodmi a odchodmi autobusov, ako i moderné toalety s bezbariérovým prístupom pre zdravotne postihnutých.

MOBILIÁR PRE CYKLISTOV

Všade pribúda osobných áut a s problémom preplnených ciest sa stretáva aj naše mesto. Preto sa začalo intenzívnejšie zaoberať alternatívou – cyklodopravou. Buduje nové cyklotrasy a cyklochodníky. Mesto vďaka úspešnému projektu získalo finančné prostriedky, za ktoré vybudovalo tohto roku cykloprístrešky, stojany

a odpočívadlá v bezprostrednej blízkosti budúcich cyklotrás. Počas roka bolo vybudovaných 5 uzamykateľných prístreškov a 33 voľne stojacich stojanov. Pribudli aj 2 odpočívadlá pri dopravnom ihrisku (prístrešok pre 24 bicyklov, 2 voľne stojace stojany, servisný stojan). Pri Banisku bol vybudovaný prístrešok pre 26 bicyklov vrátane uzamykateľných skriniek na veci a 15 voľne stojacich stojanov, pribudlo aj odpočívadlo. Pri minigolfe postavili prístrešok pre 24 bicyklov a 2 voľne stojace stojany, pri vodojeme oproti ČOV je nový prístrešok pre 26 bicyklov vrátane uzamykateľných skriniek na veci a 10 voľne stojacich stojanov, odpočívadlo. V meste, na Šrámkovej ulici, oproti Technickým službám stojí už nový prístrešok pre 24 bicyklov a 4 voľne stojace stojany. Výstavba mobiliáru pre cyklistov bude pokračovať aj v budúcom roku. Plánuje sa vybudovať cykloprístrešok pre 30 bicyklov pri malej železničnej stanici, prístrešok pre 30 bicyklov, 2 voľne stojace stojany a servisný stojan na centrálnom parkovisku Hradby, ako aj prístrešok pre 24 bicyklov, 2 voľne stojace stojany pri športovom areáli na Mládežníckej ulici.

MOST PRI MALEJ ŽELEZNIČNEJ STANICI

Most vedúci k malej železničnej stanici je pre dopravu nad 3,5 tony od augusta 2019 neprejazdný. Stalo sa tak rozhodnutím Slovenskej správy ciest ako vlastníka mostu. Dôvodom je jeho zlý technický stav; odborníci konštatovali, že je havarijný. Toto obmedzenie sa týkalo aj autobusov SAD, ktoré sú tiež presmerované na obchádzkovú trasu. V meste tak došlo k zvýšeniu intenzity hlavne nákladnej dopravy cez Rázusovu ulicu. Od začiatku bolo konštatované, že má byť postavený nový most. Jeho stav už neumožňuje rekonštrukciu. Pôvodne sľubovali termín začatia výstavby na rok 2020 a tohto roku v auguste už mala byť výstavba ukončená. Hoci doprava nad 3,5 tony bola uzatvorená už od roku 2019, most sa koncom tohto roku ani nezačal búrať. Dočasne ostal otvorený pre dopravu pešiu a cyklistickú, pokiaľ sa nevykonajú preložky inžinierskych sietí, následne bude most komplet odstavený z prevádzky z dôvodu asanácie telesa mostného objektu. Rekonštrukčné práce budú dokončené najneskôr do konca septembra 2022. Po úzkom chodníku tadiaľ prechádzali ešte

chodci a bicykle. Závery rokovania predstaviteľov mesta s investorom avizovali, že sa most začne búrať na budúci rok, pričom sa pre peších chodcov, ktorí sa potrebujú dostať cez Hron na druhú stranu, opraví lavica v „Uličke“. Táto vyúsťuje do Lichardovej ulice.

V MESTSKEJ HROMADNEJ DOPRAVE ZADARMO

V Brezne dva roky funguje služba, v rámci ktorej niektorí obyvatelia môžu cestovať v mestskej hromadnej doprave zadarmo. Podmienkami využívania dopravnej karty na bezplatnú prepravu sú trvalý pobyt v Brezne a žiadne podlžnosti voči mestu. Komu sa platnosť karty končí v posledný decembrový deň tohto roka, môže s ňou cestovať aj v roku 2022. Platnosť karty sa totiž predlžuje automaticky. Cieľom od samého začiatku bolo domácnostiam ušetriť rodinný rozpočet a tiež zvýšiť záujem o cestovanie MHD. Od platieb za cestovné sú oslobodené deti, žiaci a študenti základných a stredných či vysokých škôl v dennej forme štúdia do získania vysokoškolského vzdelania druhého stupňa, najneskôr do dovŕšenia 26. roku veku. Rovnako držitelia preukazu ŤZP a ŤZP-S, sprievodca držiteľa ŤZP-S (vrátane vodiaceho psa pre nevidiacich), držitelia preukazu Darca krvi – zlatej a diamantovej Janského plakety, ako i Kňazovického plakety, dôchodcovia či poberatelia invalidných dôchodkov.

PRVÝ CHODNÍK PRE CYKLISTOV

Na Švermovej ulici sa v jeseni začal budovať prvý chodník rozdelený na chodník pre peších a samostatne pre cyklistov. Pre prichádzajúcu zimu sa však nedokončil a s prácami sa bude pokračovať na jar. Takéto chodníky budú na viacerých uliciach a spájané v rámci štúdie pre celé mesto s dochádzkou do škôl a práce.

OBYVATEĽSTVO

DEMOGRAFIA A MATRIKA

VÝVOJ A POHYB OBYVATEĽSTVA

Počet obyvateľov k 31.12.2021 podľa mestských častí:

Mestská časť	Muži	Ženy	Chlapci	Dievčatá	Spolu
bez trvalého pobytu	493	427	121	127	1 168
Brezno - mesto	4 657	5 754	736	680	11 827
Mazorníkovo	2 365	2 486	413	396	5 660
Bujakovo	106	111	18	11	246
Predné Halny	223	196	73	76	568
Zadné Halny	219	202	52	53	526
Spolu	8 063	9 176	1 413	1 343	19 995

Situácia v Brezne vo vývoji obyvateľstva ani v tomto roku nie je priaznivá. Na začiatku roka sme mali 20 107 obyvateľov, na konci už len 19 995, čo znamená, že sa tohto roku v porovnaní s rokom 2020 znížil počet obyvateľov o 112. Trend znižovania počtu obyvateľstva od roku 2007 pokračuje teda ďalej. Dôvodom znižovania počtu obyvateľstva v našom meste sú dve skutočnosti; máme prirodzený úbytok, lebo zomrelo viac našich občanov ako bol počet novonarodených detí, úbytok bol zaznamenaný aj v dôsledku sťahovania - viac ľudí sa z mesta odsťahovalo, ako prisťahovalo. Tohto roku pokles obyvateľov v dôsledku sťahovania nebol až taký vysoký, keď sa z Brezna odsťahovalo 285 ľudí a prisťahovalo 238. Od roku 2006 sa z Brezna odsťahovalo 5 483 obyvateľov a prisťahovalo len 3 433. Počet Brežňanov stále klesá, tohto roku je nás opäť menej, vlastne je nás najmenej za posledných 30 rokov.

Pohyb obyvateľov k 31.12 2021

Stav k 31.12.2020	20 107
Prisťahovaní	238
Odsťahovaní	285
Prírastok sťahovaním	- 47
Narodení	191
Zomrelí	256
Prirodzený prírastok	- 65
Sobáše	130
Celkový prírastok	- 112
Stav k 31.12.2021 a	19 995

Prirodzený prírastok – úbytok obyvateľov mesta

Tento rok sme bohužiaľ zaznamenali úbytok obyvateľov aj v dôsledku toho, že zomrelo až 256 obyvateľov, čo za posledných 11 rokov druhá najvyššia úmrtnosť. No a keďže druhý ukazovateľ - narodení - je naopak takmer najnižší, zaznamenali sme najväčší prirodzený úbytok.

Prirodzený prírastok – úbytok obyvateľov mesta			
ROK	Zomrelí	Narodení	Prírastok Úbytok
2015	187	197	10
2016	218	180	-38
2017	206	215	9
2018	209	201	-8
2019	208	233	25
2020	261	211	-50
2021	256	191	-65

Zvýšený počet úmrtí sme zaznamenali aj z dôvodu pandémie corony – Covid 19. Podľa údajov Regionálneho úradu verejného zdravotníctva v Banskej Bystrici a breznianskej matriky na túto diagnózu zomrelo počas roka 61 Brežňanov.

Ale takáto situácia je tohto roku na celom Slovensku. Za rok 2021 umrelo u nás 73 201 ľudí; najviac v histórii Slovenska. Pandémia k tomu prispela 16 665 obeťami. Historické paralely skresľuje fakt, že kedysi bola populácia Slovenska výrazne menšia. Doposiaľ najtragickejším rokom bol koniec druhej svetovej vojny. V roku 1945 umrelo podľa oficiálnych údajov 67 505 obyvateľov. To pri vtedajšej 3,5-miliónovej populácii znamenalo dvojpercentnú mieru úmrtnosti. V roku 2021 bola miera úmrtnosti 1,34 percent.

DEMOGRAFICKÁ ŠTRUKTÚRA

Veková štruktúra obyvateľov k 31.12.2021

Vek obyvateľov	rok 2021
od 0 do 3 r.	630
od 3 do 6 r.	611
od 6 do 15 r.	1 699
od 15 do 18 r.	559
od 18 do 60 r.	11 239
nad 60 r.	5 257
Spolu	19 995

Najstaršou občiankou mesta je v tomto roku **Ružena Wonková**, narodená 23. mája 1920. Býva v Dome sociálnych služieb Luna na Ulici Fraňa Kráľa 23 a v tomto roku oslávila 101 rokov. Storočnicu oslávili tohto roku dve Brežňanky; **Anna Lukáčová**, narodená 24. mája 1921, bytom Nálepková 22 a **Anna Švantnerová**,

narodená 11. júla 1921, býva na Ulici Krčulova 19. Ženy sa nielen v rámci Slovenska, ale aj Brezne dožívajú vyššieho veku ako muži.

Najstarším mužom v Brezne bol v tomto roku 97-ročný **Ján Tomančiak**, ktorý sa narodil 6. januára 1924. Záveru roka sa však nedožil; zomrel v jeseni 12. novembra. Najstarším obyvateľom mesta Brezna na konci roku je **Rudolf Demian** zo Školskej ulice, ktorý má v rodnom liste rok narodenia 1924. O dva roky neskôr, v roku 1926, sa narodil **Jozef Pustaj** s adresou trvalého pobytu - Štvrť Ladislava Novomeského 1231/13. **MVDr. Ján Pinka** sa narodil v roku 1927, býva na Ulici Boženy Němcovej 1078/11.

Čo sa týka vekového zloženia obyvateľstva, aj tento rok prispel k zmenám. Na celom Slovensku klesá podiel ľudí v produktívnom veku a zároveň rastie relatívny počet osôb v dôchodku. Podiel starších osôb na celkovej populácii sa v posledných desaťročiach výrazne zvýšil, keďže väčšia časť generácie, ktorá sa narodila v období populačnej explózie po 2. svetovej vojne, dosiahla dôchodkový vek.

Veková štruktúra obyvateľov – porovnanie rok 2002 a 2021

Vekové zloženie obyvateľstva			
Vek obyvateľov	rok 2002	rok 2021	Rozdiel
od 0 do 3 rokov	576	630	54
od 3 do 6 rokov	630	611	- 19
od 6 do 15 rokov	2 742	1 699	- 1 043
od 15 do 18 rokov	1 145	559	-586
od 18 do 60 rokov	14 551	11 239	-3 312
nad 60 rokov	2 942	5 257	2 315
Spolu	22 586	19 995	

V porovnaní s rokom 2002, za 19 rokov, došlo k podstatným zmenám v štruktúre breznianskeho obyvateľstva. Aj keď je potešujúce, že pribudlo detí do troch rokov, bohužiaľ, znížil sa počet detí od troch do šiestich rokov aj školopovinných detí. Menej je tohto roku mladých ľudí od 15 do 18 rokov. Najviac sa

však bohužiaľ znížil počet obyvateľstva v produktívnom veku. No a samozrejme, pribudlo tých najstarších obyvateľov, ľudí nad 60 rokov.

DEMOGRAFICKÉ UDALOSTI A JAVY

NARODENIE A KRSTY

V roku 2021 bolo do breznianskej matričnej knihy zapísaných 191 narodených detí, ktorých matky majú na území mesta Brezna trvalý pobyt. V breznianskej pôrodnici sa narodilo celkom 476 detí. Z toho počtu breznianskych novonarodencov bola tretina - 157 detí ; 71 chlapcov a 86 dievčat. Iné miesto narodenia bude mať v rodnom liste 33 detí – 18 chlapcov a 15 dievčat, ktorých matky sú vedené v breznianskej evidencii obyvateľov. Z Osobitnej matriky Ministerstva vnútra SR bolo v tomto roku nahlásených 1 dieťa, ktoré sa narodilo naším obyvateľom v cudzine.

Najmladšia matka sa narodila v roku 2005, takže mala pri pôrode šesťnásť rokov, najstaršia prvorodička mala 38 rokov. Pôrodnosť v Brezne klesá, čo súvisí pochopiteľne s inými demografickými ukazovateľmi. Najviac detí v histórii mesta, dvakrát viac ako v súčasnosti – 431 - sa narodilo v roku 1982. A to sme mali ešte o pár stoviek menej obyvateľov ako v súčasnosti.

Kým do deväťdesiatych rokov minulého storočia počet detí narodených mimo manželstva nepresahoval 10 percent z celkového počtu narodených detí, podľa posledných dostupných výsledkov tvoria na Slovensku až 37 percent novorodencov. V tomto sa Brežňanky trochu líšia od celoslovenského priemeru. Tu sa percento detí narodených mimo manželstva mierne znižuje. V roku 2021 sa 60 detí, teda 31,4 percent narodilo slobodným matkám.

Určite je zaujímavé vedieť, akú časť z počtu narodených detí tvoria rómske deti. Podľa obvykle používaných priezvisk sa zistilo, že zo 191 narodených breznianskych detí v roku 2021 bolo 46 , takmer štvrtina – 24, 08 percent detí rómskych.

Pre všetky novonarodené deti Zbor pre občianske záležitosti každoročne organizoval na požiadanie rodičov individuálne slávnostné uvítania do života. Na mnohých slávnostných hromadných víťaniach boli v minulých rokoch do života uvítané všetky narodené deti.

Z dôvodu pandémie koronavírusu ZPOZ zorganizoval a uskutočnil na začiatku roku len 1 individuálne uvítania dieťaťa do života, hromadné víťania sa tohto roku nekonali.

NAJOBLÚBENEJŠIE MENO

Rovnako ako vlani aj v roku 2021 sú najčastejšie mená tohtoročných detí Ema a Jakub. Držiteľkou mena Ema je v tomto roku zatiaľ 674 dievčatiek. Novonarodených Jakubov pribudlo do 30. novembra 2021 presne 1 222. Meno Jakub sa na čele obľúbenosti drží už tretí rok po sebe. Prvú desiatku ešte tvorí Adam, Samuel, Michal, Oliver, Tomáš, Filip, Matej, Lukáš a Martin. Vlani sa na čelo poradia dostala Ema, ktorá predbehla Sofiu. Prvenstvo si udržala aj v roku 2021. V jej tesnom závесе je Nina. Ďalšími v poradí sú dievčenské mená Sofia, Eliška, Viktória, Sára, Natália, Nela, Mia a Hana.

Z dievčenských mien sa u Brežňanov tešilo meno Sofia. Pri narodení ho dostali 4 dievčatá. Po tri dievčatá dostali meno Timea, Dorota a Ema. Pri výbere dievčenských mien sa breznianski rodičia tohto roku inšpirovali aj exotikou. Vyskytli sa aj mená ako Freya, Naya, Sanela.

Víťazom u Brežňanov, ktorým sa narodilo dieťaťko, sa tento rok stalo opäť chlapčenské meno **Jakub**. Rodičia takéto meno pri narodení dali šiestim chlapcom. Druhé miesto obsadili zhodne mená Michal, Oliver, Tomáš, Timotej, ktorého nositeľmi sa stali po traja narodení chlapci. Breznianski chlapci dostali aj neobvyklé mená ako Ruben a **Damián**.

SOBÁŠE A SVADOBNÉ HOSTINY

Pandémia ovplyvnila všetky udalosti a javy a sobáše mladých ľudí nevynímajúc. V roku 2021 bolo v Brezne uzavretých len 73 manželstiev, pričom v posledných desiatich rokoch sme zaznamenali 100 – 150 sobášov ročne. Ale kvôli korone už aj v minulom roku zaevidovali na breznianskej matrike len 80 sobášov. Z tohtoročných 73 sobášov sa na mestskom úrade sobášilo 48 snúbeneckých párov a cirkevne uzavrelo manželstvo 25 snúbeneckých párov. Iba traja naši občania si zvolili za manžela cudzinca; jeden náš občan uzatvoril manželstvo s partnerom z Českej republiky, jeden z Ukrajiny a jeden zo Švajčiarska.

Obyvatelia nášho mesta sa pochopiteľne sobášili aj na iných úradoch na Slovensku alebo v zahraničí, a tak je v breznianskej štatistike evidovaných až 57 sobášov Brežňanov, resp. takých, kde jeden z partnerov má trvalé bydlisko Brezno. Takže naši občania v roku 2021 uzavreli celkom 130 manželstiev. V roku 2021 bolo do knihy manželstiev zaznačených 41 rozvodov.

Okrem primátora mesta v Brezne sobášili počas roka poverení poslanci :

Mgr. Andrej BARANČOK

Mgr. Martin JUHANIAK

Ing. arch. Ján KRÁLIK

Július OBERNAUER

Bc. Ľubica ŠTUGNEROVÁ, MA

Mgr. Daniel STRUHÁR

Mgr. Eva SKAČANOVÁ

Ing. Martin RIDZOŇ, PhD.

ZOMRELÍ A POHREBY

Tohto roku na Slovensku zomrelo viac ako 73-tisíc ľudí, čo je najvyšší absolútny počet od roku 1919. Celková nadúmrtnosť bola na úrovni 37 percent. Najčastejšou príčinou smrti boli choroby obehovej sústavy, druhou bol COVID-19. Informoval o tom Štatistický úrad SR. Infekcia COVID-19 v roku 2021 zabila 15-tisíc ľudí a stala sa druhou najčastejšou príčinou smrti.

V tomto roku zomrelo 256 obyvateľov mesta Brezna. Z toho počtu 136 zosnulých malo v úmrtnom liste miesto - priamo v nemocnici. V domácnosti a v sociálnom zariadení v Brezne zomrelo 67 obyvateľov. Až 49 obyvateľov mesta – 19 mužov a 30 žien - zomrelo mimo Brezna. Je to podstatne viac, ako je priemer za ostatných desať rokov.

V roku 2021 v breznianskej nemocnici zomrelo celkom 515 občanov, z toho bolo 158 občanov, ktorí mali okrem iných diagnóz na liste o prehliadke mŕtveho aj diagnózu označujúcu COVID-19. Z tých 158 bolo 61 občanov Brezna – 34 mužov a 27

žien. Úmrtia s diagnózou Covid 19 boli zaznamenané v mesiacoch január, február, marec a potom október, november a december. Z toho vyplýva, že v jarných a letných mesiacoch sa vírusovému ochoreniu nedarí. Aj keď odborníci konštatujú, že na covid zomierajú predovšetkým starší ľudia, v Brezne na túto diagnózu zomrel v tomto roku aj 55 – ročný muž. Určite si príbuzní zomrelého staršieho 95 – ročného pána nepredstavovali, že bude mať v príčine úmrtia diagnózu Covid 19.

Koronavírus ovplyvnil aj pohreby v Brezne. Bezpečnostné opatrenia úradu verejného zdravotníctva znemožňovali väčšej skupine ľudí stretnúť sa. Pozostali sa nemohli so zosnulým často rozlúčiť, pretože mnohí zomierali v nemocnici, či v domovoch seniorov, kde bol zákaz návštev. Nemohli mu ani usporiadať pohrebnú rozlúčku, keďže na pohrebe sa mohol zúčastniť často len obmedzený počet. ZPOZ v roku 2021 uskutočnil 3 občianske pohreby a na jednom cirkevnom pohrebe sa bola s občanom rozlúčiť členka ZPOZ.

Zomrelí v Brezne za posledných 10 rokov.

ROK	Zomrelí
2011	195
2012	186
2013	214
2014	192
2015	187
2016	218
2017	206
2018	209
2019	208
2020	261
2021	256

ZOMREL UJO LIBIČ

V sobotu 15. mája nás vo veku nedožitých 90 rokov opustil vzácny človek, Štefan Libič, studničkár ujo Libič, ktorý celý život zasvätil službe iným, bez úmyslu

ukázať sa, či bez nároku na odmenu. Jeho celoživotnou láskou sa stala príroda, jej zveľaďovanie a ochrana. Posledná rozlúčka sa konala 19. mája.

Vzácnny, múdry a pracovitý človek, ktorého všetci familiárne oslovovali ujo Libič. Bol ochranca našej prírody, strážca nášho zdravia. V okolí Brezna vybudoval viac ako 30 studničiek a žliebkov, upravil stovky metrov chodníkov. Robil to tak potichučky, že zo začiatku mnohí o jeho diele ani nevedeli. Túto činnosť robil bez úmyslu ukázať sa, bez nároku na ocenenie či odmenu. Ako sám tvrdil, z prameňa sa môžu napiť turisti pri prechádzkach prírodou, po náučnom chodníku alebo aj zvieratká. Uja Libiča poznali takmer všetci Brežňania, stretávali ho na prechádzkach v breznianskom chotári, posledné roky už len v meste. Napriek vysokému veku a zdravotným ťažkostiam, ktoré ho v poslednom roku postretli, úsmev na tvári nestrácal a myslel pozitívne. Múdrost', pracovitosť a skromnosť uja Libiča si váži aj mesto Brezno. Za celoživotnú prácu v oblasti ochrany a skrášľovania prírody v okolí mesta mu udelilo Cenu primátora mesta a Cenu mesta Brezna. Vždy usmiatemu vzácnemu človeku viackrát osobne poďakoval aj primátor Tomáš Abel, ktorý mu pri Prameni sv. Štefana odovzdal aj ocenenie za dlhoročnú záslužnú činnosť, finančný dar a od pracovníkov investičného odboru zarámovanú mapu studničiek s ich názvami a súradnicami.

ZOMREL ČESTNÝ OBČAN MESTA

Vo veku nedožitých 78 rokov zomrel v stredu 25. augusta v Bratislave historik a teoretik výtvarných umení, vysokoškolský pedagóg **Ľudovít Petránsky**. Bol brezniansky rodák a k mestu sa vždy hrdo hlásil. Aj preto mu mestské zastupiteľstvo v Brezne udelilo v roku 2003 titul Čestný občan mesta Brezna.

Narodil sa v Brezne 22. novembra 1943 v rodine otca Ľudovíta - staviteľa a matky Márie, ktorá bola dlhoročnou riaditeľkou Okresnej a neskôr Mestskej knižnice a zároveň členkou Divadelného súboru Jána Chalupku v Brezne. Bola výraznou osobnosťou vo viacerých spoločenských i kultúrnych oblastiach. Ľudovít Petránsky

v našom meste absolvoval aj stredoškolské štúdiá; maturoval na Strednej poľnohospodársko-technickej škole v Brezne. Vysokoškolské štúdiá absolvoval na Katedre dejín Filozofickej fakulty Univerzity Komenského v Bratislave a na Karlovej univerzite v Prahe. V roku 1978 habilitoval na docenta a v roku 1985 získal vedecký titul DrSc. V roku 1986 bol inaugurovaný na profesora a v roku 2005 mu bol na STU vo Zvolene udelený čestný titul Dr.h.c. V rokoch 1970 – 1990 pôsobil na Vysokej škole výtvarných umení v Bratislave. V roku 1990 nastúpil na Fakultu architektúry Slovenskej technickej univerzity v Bratislave, kde bol v rokoch 2006 – 2010 zvolený za dekana .

Profesor Petránsky, bývalý rektor Vysokej školy výtvarných umení v Bratislave a dekan Fakulty architektúry Slovenskej technickej univerzity, bol medzinárodne uznávaný odborník na slovenskú výtvarnú modernu, získal za svoju činnosť viacero ocenení.

CINTORÍNY

Technické služby Brezno spravujú tri cintoríny. Dva mestské na Školskej a Cintorínskej ulici a jeden v miestnej časti Bujakovo – Padličkovo. Celkovo evidujú 1 971 jednohrobov, 1 246 dvojhrobov, 96 trojhrobov a 27 štvorhrobov. V Brezne sa nachádza 594 urnových miest. Pri vzrastajúcej priemernej ročnej úmrtnosti je priam nevyhnutné navyšovať kapacity obecných cintorínov a aj breznianska samospráva sa snaží tento problém systematicky riešiť. Vďaka terénnym úpravám na starom cintoríne sa počas roka podarilo rozšíriť priestor na pochovávanie zosnulých o 30 hrobových a 14 urnových miest, o ktoré Technické služby Brezno ako správca pohrebísk zaznamenali zvýšený záujem. V rámci realizácie tohto typu pietneho miesta upravili a spevnili jestvujúci svah, vybudovali urnové základy, spevnenú plochu a osadili aj nové bezpečnostné zábradlie.

SČÍTANIE OBYVATEĽOV, DOMOV A BYTOV

Každých desať rokov sa na Slovensku realizuje sčítanie obyvateľov, domov a bytov. Naposledy v roku 2011 bolo do sčítania zapojených aj v Brezne desiatky sčítacích komisárov, ktorí navštevovali domácnosti a vyplňovali papierové formuláre. Tohtoročné sčítanie na Slovensku bolo založené na novom koncepte ; prvýkrát sa uskutočnilo integrované sčítanie a plne elektronické sčítanie. Bolo založené na kombinácii údajov z administratívnych zdrojov a údajov získaných od obyvateľov. Samosčítanie obyvateľov sa realizovalo bez použitia papierových formulárov, výlučne prostredníctvom elektronických formulárov. Uskutočnilo sa v dobe od 15. februára do 31. marca. V Brezne si zákonnú povinnosť samosčítať sa splnilo 17 019 občanov. Tí, ktorí tak neurobili elektronicky, hlavne starší ľudia a ostatní digitálne vylúčení obyvateľa, mali možnosť sčítať sa neskôr, od 3. mája do 13. júna na kontaktnom mieste na mestskom úrade. Druhé kolo tzv. asistované bolo realizované dvoma spôsobmi. Prvou možnosťou bolo, že obyvateľ prišiel do kontaktného miesta, pričom breznianska samospráva zriadila tri, a to v mestskom úrade, knižnici a v mestskom dome kultúry. Asistent mu umožnil sčítať sa prostredníctvom notebooku, alebo mu so sčítaním pomohol. Druhý spôsob asistovaného sčítania bol, že obyvateľ z vlastnej iniciatívy telefonicky požiadal o službu mobilného asistenta, pričom mohol kontaktovať podateľňu mestského úradu alebo Call centrum Štatistického úradu SR. Služby mobilných a stacionárnych asistentov v Brezne využilo 1955 obyvateľov. Celkovo v oboch kolách sa sčítalo 18 974 obyvateľov.

NÁBOŽENSKÉ VYZNANIE OBYVATEĽSTVA

Jedným zo zisťovaných údajov bolo aj náboženské vyznanie obyvateľstva. V porovnaní s obdobím pred desiatimi rokmi sa veľké zmeny neudiali. Najväčší pohyb nastal v tom, že až 31, 28 percent Brežňanov - 6 275 obyvateľov mesta deklarovalo, že je bez náboženského vierovyznania. Pritom v roku 2011 to bolo len 3 999 obyvateľov. Táto zmena sa prejavila hlavne v znížení počtu Brežňanov, ktorí sa hlásia k rímskokatolíckemu vierovyznaniu. V roku 2011 sme registrovali 12 189

katolíkov, tohto roku už len 10 002. Úbytok veriacich zaznamenal za desať rokov aj brezniansky evanjelický zbor. Tohto roku sa k tejto cirkvi hlásilo len 1 132 Brezňanov, čo je za desať rokov pokles o 350 cirkevníkov. O niekoľko desiatok naopak stúpol počet gréckokatolíkov; hlási sa k nim 241 Brezňanov. A ako sú na tom v súvislosti s náboženským ostatní Brezňania ? Náboženská spoločnosť Jehovovi svedkovia registrujú 66 členov, pričom od posledného sčítania nebol zaznamenaný žiadny pohyb. Aj pravoslávna cirkev má v Brezne svojich stúpencov; hlási sa k nej 26 obyvateľov mesta. Cirkev adventistov siedmeho dňa eviduje 14 členov, ku Kresťanským zborom sa prihlásilo 40 Brezňanov, máme tu aj 12 budhistov, 4 islamistov a 4 hinduistov. Ale o ich aktivitách v našom regióne veľa nevieme, takže je možné, že sa k nim obyvatelia prihlásili len z recesie. Bratská jednota baptistov má podľa sčítania 8 členov, Apoštolská cirkev eviduje 7 cirkevníkov. K židovskému náboženstvu sa hlási len 1 obyvateľ mesta.

NÁRODNOSŤ BREZŇANOV

Sčítanie obyvateľov, domov a bytov, ktoré sa uskutočnilo na jar tohto roku, ukázalo aj skutočnosť, aké národnosti v Brezne žijú. To, že Slovákov je v Brezne najviac, je samozrejmosťou. K slovenskej národnosti sa aj tohto roku prihlásilo 18 550 Brezňanov, čo predstavuje až 92,52 percent obyvateľov. Určite je druhou najpočetnejšou národnosťou v meste rómska, ale v každom prípade je Romov v Brezne viac, ako tých 88 obyvateľov, čo sa k nej hlásia. V demografických údajoch celého Slovenska sa pri sčítaní obyvateľstva vždy strácajú, keďže väčšina z nich sa národnostne deklaruje a cíti byť príslušníkmi slovenskej národnosti. Určite na to majú svoje dôvody, ale keďže predsa sa toto etnikum väčšinou odlišuje kultúrne od ostatných, bolo by zaujímavé vedieť, akú časť nášho obyvateľstva tvoria. Napriek jednoznačnej prevahe obyvateľov hlásiacich sa k Slovákom je Brezno národnostne heterogénne. Žije tu 101 obyvateľov českej národnosti, 32 občanov maďarskej národnosti. Žije tu aj 21 Vietnamcov, 10 Poliakov, , 8 Ukrajincov, 7 Nemcov.

K rusínskej národnosti sa prihlásilo 6 Brežňanov, k ruskej 5. Moravskú národnosť má 11 breznianskych obyvateľov, židovskú 5 a srbskú traja obyvatelia.

OCENENÍ OBČANIA

ČESTNÝ OBČAN MESTA BREZNA

Najvyššie ocenenie – Čestné občianstvo schválilo Mestské zastupiteľstvo na svojom zasadnutí dňa 10. novembra rodákovi nášho mesta. Tento titul získal **Doc. RNDr. VAVRINEC BÖHM, CSc.** za významnú činnosť v oblasti hydrogeológie a vzdelávania mládeže, za šírenie dobrého mena mesta Brezna a rozvoj poznatkov o území, v ktorom žijeme.

Vavrinec Bohm sa narodil v Brezne v roku 1931. Po ukončení štúdia geológie dostal ponuku zostať ako asistent na katedre inžinierskej geológie, čím bola jeho celoživotná odborná a pedagogická kariéra spečatená. Po rozšírení katedry o odbor hydrogeológia sa natrvalo upísal podzemnej vode a v roku 1977 sa stal jedným zo zakladajúcich členov Katedry hydrogeológie Prírodovedeckej fakulty Univerzity Komenského v Bratislave. Tomuto vednému odboru sa venoval nepretržite 40 rokov. Postupne obhajoval doktorát, docentúru a od roku 1981 sa stal zástupcom vedúceho katedry. Za dlhé roky strávené na Univerzite Komenského bol autorom alebo spoluautorom 5 vysokoškolských učebných textov a množstva odborných článkov. Terénne mapovanie a terénny výskum boli jeho srdcovou záležitosťou. Svoj rodný kraj podrobne zmapoval pri zostavovaní základnej hydrogeologickej mapy Breznianskej kotliny. Napriek svojmu vyššiemu veku sa pán Vavrinec Bohm stále aktívne zaujíma o dianie v meste a nestratil s ním kontakt ani po rokoch, ktoré strávil v Bratislave ako zamestnanec Univerzity Komenského. Po odchode do dôchodku mnohé svoje vedomosti vo forme poznámok a výskumov odovzdal Horehronskému múzeu v Brezne a publikoval popularizačné články v novinách Horehronie.

SPRIEVODNÁ DOKUMENTÁCIA: Fotografie v elektronickej podobe

CENA MESTA ZA ROK 2021

Mestské zastupiteľstvo v Brezne na svojom zasadnutí dňa 10. novembra schválilo udelenie ocenenia - Cena mesta Brezna za rok 2021 pre štyroch občanov nášho mesta.

- **Ing. Milan Kováčik PhD.** , vedúci Detašovaného pracoviska Materiálovo-technologickej fakulty STU v Brezne získal ocenenie pri príležitosti životného jubilea 80 rokov – za zásluhy o hospodársky, kultúrny a športový rozvoj mesta, jeho propagáciu doma i v zahraničí. Pätnásť rokov bol poslancom a členom Rady Mestského národného výboru v Brezne. Pôsobil aj v mládežníckom hnutí, . Bol pri zrode podujatí ako – výstup mládeže na Ďumbier, Štafeta vďaka Brezno-Banská Bystrica, Polmaratón SNP.
- **Viera Maková, Marta Michalíková** – matrikárky mesta Brezna za dlhodobý a neoceniteľný prístup pre naše mesto predovšetkým pri usporadúvaní svadobných obradov, pietnych aktov a iných podujatí Zboru pre občianske záležitosti. Obidve vo funkciách matrikárok na Matričnom úrade v Brezne pracujú 35 rokov. Obidve ako členky folklórneho súboru Mostár reprezentovali mesto Brezno, no i bývalé Československo na vystúpeniach doma i v zahraničí. Svojou prácou prispeli aj ku skutočnosti, že kolektív Zboru pre občianske záležitosti Človek-človeku pri MsÚ v Brezne, ktorého členovia sú nedeliteľnou súčasťou všetkých obradov v meste, získal dvakrát ocenenie Cena mesta za činnosť v prospech občanov mesta a regiónu, za reprezentáciu mesta Brezna. V minulom roku získal brezniansky zbor najvyššie ocenenie Združenia zborov pre občianske záležitosti Človek-človeku v SR „Zlaté srdce“, za aktívnu prácu pri napĺňaní humánno-občianskeho poslania zborov. Toto ocenenie získala v roku 2018 pani Viera Maková aj individuálne.
- **Gabriel Obernauer** - člen a naposledy predseda Divadelného súboru Jána Chalupku za celoživotný prínos v oblasti kultúry. Vyrastal v divadelníckej rodine, už ako 5 ročný stál hral po boku svojho otca v inscenácii "Sokoli bez

krídel. Desiatky rokov účinkovania v divadelnom súbore Jána Chalupku mesta Brezno stvárnil rôzne postavy vo viac ako 35 inscenáciách. Spolupracoval s mnohými významnými režisérmi, reprezentoval naše mesto v Národnom divadle v Bratislave, v Paláci kultúry v Prahe, na medzinárodnom divadelnom festivale v belgickom Gente, ale aj na zahraničných zájazdoch medzi dolnozemske Slovákov do Srbska, Maďarska, do partnerských miest Nadlak v Rumunsku a Nový Bydžov v Českej republike. Ako herec účinkoval aj vo filmoch Povstalecká história, Kronika, Kúpeľňový hráč, Moje, úloha sa mu ušla i v seriáli Druhá šanca .

CENA PRIMÁTORA MESTA BREZNA

Primátor mesta sa rozhodol, že túto cenu za rok 2021 získajú títo občania nášho mesta:

- **Milena Pančíková**, pracovníčka krajského strediska Únie nevidiacich a slabozrakých Slovenska. Cena za obetavú rehabilitačnú a poradenskú činnosť v našom meste pre túto zdravotne znevýhodnenú časť obyvateľov mesta Brezno.
- **Jaroslava Schvarzbacherová**, opatrovatelka mesta Brezno. Cena za mimoriadnu obetavosť, ochotu, lásku k ľuďom, podieľaní sa na sociálnom rozvoji mesta a šírenie dobrého mena opatrovateľskej služby.
- **Vojtech Benko**, výnimočný, starostlivý otec a vášnivý turista, ktorý celý život obetoval pre svojho nechodiaceho syna. Cena za príkladnú starostlivosť, pozitívnu inšpiráciu pre širokú verejnosť a reprezentovanie nášho mesta.
- **Peter Fraňo**, výborný slovenský krosový šampión „majster Slovenska v cezpoľnom behu. Cena za vynikajúce športové výsledky, úspešné reprezentovanie mesta Brezno doma i v zahraničí.
- **Eva Škorvánková**, dobrovoľníčka a ambasádorka celoslovenského projektu „Koľko lásky sa zmestí do krabíčky od topánok“. Cena za dobrovoľnícku činnosť, príkladnú pomoc seniorom a zviditeľnenie dobrého mena nášho mesta.

ŠKOLSTVO A KULTÚRA

BREZNIANSKE ŠKOLSTVO

OTVORENIE NOVÉHO ŠKOLSKÉHO ROKA

Do základných škôl v Brezne nastúpilo v septembri tohto roku 1 638 žiakov, z toho 289 na Mazorníkove, 750 na Pionierskej 2 a 599 na Pionierskej 4. Do prvých ročníkov nastúpilo v Základnej škole Karola Rapoša 69 žiakov (4 triedy, z toho 1 špecializovaná), na Pionierskej 2 68 prváčikov (4 prvé triedy a 1 nultý ročník – 10 nulťákov), na Mazorníkove 42 (2 triedy, 1 nultá trieda – 15 nulťákov). Čakali ich aj malé darčeky, šlabikár. Mesto na úspešný štart do sveta povinností a vzdelania pripravilo krásne žiacke knižky, knihy a zábavno-náučný zošit.

Riaditelia škôl predstavili svoje plány a predsavzatia. Základná škola s materskou školou MPČL 35, riaditeľ Peter Macko: *„Aj v tomto školskom roku budeme pracovať podľa školského vzdelávacieho programu, podľa plánu práce školy. Samozrejme, sme pripravení aj na mimoriadnu situáciu, v prípade, ak by k nej došlo. Naším cieľom je, aby žiaci získali čo najviac vedomostí a zručností a pripraviť ich čo najlepšie do života.“* Základná škola s materskou školou, Pionierska 2, Beáta Prečuchová: *„Záleží nám na atraktívnom a zároveň bezpečnom prostredí našich žiakov. Plánujeme realizáciu detského ihriska na edukačné aj voľnočasové aktivity, predpokladáme rozsiahle stavebné úpravy v materských školách na uliciach Hradby a B. Němcovej. Počas rekonštrukcie bude ich prevádzka presunutá do priestorov základnej školy. Po ukončení budú všetky materské školy v meste zmodernizované. Veríme, že tento školský rok bude prebiehať len v prezenčnom vyučovaní a dištančná forma nebude potrebná. Ďakujeme vedeniu mesta za vybudovanie oplotenia areálu“* Základná škola s materskou školou Karola Rapoša, Danko Katonová: *„Keďže sa nám konečne podarilo dostať do stavu, keď každá organizačná zložka má svoju budovu, máme pred sebou veľké koncepčné ciele. V základnej a materskej škole aj v tomto roku bude*

pracovať 21- členný inkluzívny tím pod vedením špeciálneho pedagóga, aby sa u nás cítili všetky deti prijaté a boli šťastné.“

Základnú umeleckú školu v Brezne bude v novom školskom roku navštevovať 470 žiakov. Tradične najviac ich bude v hudobnom odbore, okolo 260, potom nasleduje výtvarný odbor so 110 žiakmi, vrátane žiakov elokovaného pracoviska v ZŠ s MŠ MPČL 35 – Mazorníkovo, zvyšok tvoria žiaci tanečného a literárno-dramatického odboru. Riaditeľka ZUŠ Gabriela Pravotiaková, *„Čaká nás ešte vydanie druhého CD, samozrejme tradičné koncerty, výstavy a predstavenia.“*

MATERSKÁ ŠKOLA PO REKONŠTRUKCII

Mesto postupne rekonštruuje všetky materské školy vo svojej zriaďovateľskej pôsobnosti. Materskú školu na Nálepkovej ulici po dvojročnej kompletnej rekonštrukcii interiéru aj exteriéru prestrihnutím pásky oficiálne otvorili v pondelok 13. septembra. Deti sa tak už vzdelávajú vo vynovených triedach, v ktorých sa nachádza pekný nábytok, nový šat nadobudli aj priestory jedálne, šatní, hygienického zariadenia, vrátane zariaďovacích predmetov

ŠPECIÁLNE TRIEDY NA MAZORNÍKOVE

Pondelok 13. septembra bol v oblasti školstva pre mesto Brezno výnimočný. Doobeda slávnostne otvorilo zrenovovanú materskú školu na Nálepkovej ulici a popoludní v Základnej škole s materskou školou na Mazorníkove historicky prvé triedy pre deti s autizmom. Vznikli ti dve špeciálne triedy pre deti s poruchou autistického spektra, jedna pre predprimárne vzdelávanie v materskej škole a druhá pre primárne a nižšie sekundárne v základnej škole. Maximálny počet žiakov v každej triede pre deti s autizmom je 4, pričom uprednostnené sú s trvalým pobytom v Brezne. Triedu materskej školy navštevujú 4 deti vo veku 4 - 5 rokov a triedu základnej školy dvaja žiaci vo veku 7 - 9 rokov. Vyučovanie prebieha pod vedením špeciálnych pedagógov a asistentov učiteľa podľa individuálnych vzdelávacích plánov, a to v pekne zariadených triedach v pastelových farbách, nechýba oddychová

miestnosť, šatňa a sociálne zariadenia. V Brezne a blízkom okolí existujú špeciálne základné školy, v ktorých sa vzdelávajú deti s rôznymi vývinovými poruchami, ale ani jedna z nich nie je zameraná len na poruchu autistického spektra. Nadšenie z úspešne zrealizovaného projektu, ktorý bol prevažne financovaný zo zdrojov mesta, sumou 2000 eur prispel Banskobystrický samosprávny kraj.

NOVÉ OPLOTENIE ŠKOLY

Areál pri Základnej škole na Pionierskej 2 od tohto roka lemuje približne 200-metrový plot. Mesto k jeho výstavbe pristúpilo kvôli zvýšeniu bezpečnosti žiakov školského zariadenia, ktoré sa nachádza v blízkosti frekventovanej cesty na Švermovej ulici. Zároveň tak vznikol uzamykateľný priestor vhodný na praktické vyučovanie v exteriéri, ktorý škola môže doplniť o rôzne oddychové prvky aj vlastnú výsadbu. Radnica tiež vyčlenila finančné prostriedky na vybudovanie nového oplotenia okolo areálu základnej umeleckej školy, ktoré okrem bezpečnostnej a estetickej funkcie prinieslo aj nové dispozičné riešenie priestranstva susednej obytnej zóny.

VYBAVENIE ZÁKLADNÝCH ŠKÔL

Vďaka európskym zdrojom sa podarilo výrazne zlepšiť materiálno-technické vybavenie základných škôl v Brezne. Všetky tri už disponujú vynovenými odbornými učebňami a modernými didaktickými pomôckami. Realizáciou projektu Zlepšenie kompetencií žiakov základných škôl za viac ako 300-tisíc eur breznianska samospráva zareagovala na neustále sa zvyšujúce nároky na jazykové a digitálne znalosti detí a rozšírila tak súčasné možnosti škôl vo svojej zriaďovateľskej pôsobnosti. Vďaka finančnej podpore z Európskeho fondu regionálneho rozvoja sa totiž mestu podarilo zásadne zlepšiť ich materiálno-technické vybavenie. Konkrétne mazornícka škola na MPČL 35 disponuje zmodernizovanými učebňami informatiky, jazykov, prírodných vied, techniky a dokonca aj novou elektronickou knižnicou v celkovej hodnote takmer 200-tisíc eur, škola na Pionierskej 2 si okrem komplexne vybavenej a plne funkčnej učebne informatiky pripočítala aj o jazykovú triedu spolu za viac ako 25-tisíc a v rámci Základnej školy Karola Rapoša došlo k výmene techniky v jednej z troch existujúcich

počítačových učební a takisto aj k dovybaveniu polytechnických tried v celkovej hodnote takmer 77-tisíc eur. „Som veľmi rád, že všetky učebne sú úspešne dokončené a vybavené novými didaktickými pomôckami. Takéto projekty zlepšujú infraštruktúru základného vzdelávania,

KULTÚRNE A SPOLOČENSKÉ AKTIVITY

OSLAVY VÝROČÍ JÁNA CHALUPKU

Pri príležitosti 230. výročia narodenia a 150. výročia úmrtia Jána Chalupku sa uskutočnilo v Brezne v nedeľu 18. júla spomienkové podujatie. Oslavy pripravil miestny odbor Matice slovenskej, Cirkevný zbor evanjelickej cirkvi a. v. Brezno, mesto Brezno a Horehronské múzeum.

Podujatie začalo slávnostnými službami Božími v evanjelickom kostole, kde všetkých účastníkov osláv privítal zborový dozorca Milan Dolňan. Liturgoval domáci zborový farár Radim Pačmár a farári Daniel Duraj z rodiska Chalupku Hornej Mičinej, Štefan Škorupa z Mýta pod Ďumbierom a Vladimír Ticháň z Kokavy nad Rimavicou. Kázal Martin Chalupka, senior Šarišsko-zemplínskeho seniorátu a farár v Prešove. Druhá časť podujatia opäť patrila spomienkam na Jána Chalupku a kultúrnemu programu. V úvode sa prihovril zborový farár Radim Pačmár, viceprimátor mesta Martin Juhaniak, za miestny odbor Matice slovenskej predsedníčka Ivana Kružliaková. Vystúpil operný spevák Otokar Klein s korepetítorom Matejom Šajgalíkom, učitelia Základnej umeleckej školy v Brezne a žiaci gymnázia.. Divadelný súbor Jána Chalupku predviedol ukážku z divadelnej hry Trinásta hodina, alebo, keď sa nahľadíme, kto bude hlásnikom v Kocúrkove.

Velikána si uctili aj pietnym aktom pri jeho pomníku v mestskom parku, kde predstavitelia cirkvi, mesta a Matice slovenskej položili veniec. Súčasťou spomienkového podujatia venovanému Jánovi Chalupkovi pri príležitosti jeho dvojitého výročia bolo aj otvorenie výstavy na námestí. Na priestore ôsmich panelov

publicistka a múzejníčka Jana Borguľová vložila základné informácie o tejto jedinečnej osobnosti, ktorá plných 47 rokov (1824 – 1871) žila a pôsobila práve v Brezne.

SPRIEVODNÁ DOKUMENTÁCIA : Plagáty v elektronickej podobe

OBNOVA HROBOV OSOBNOSTÍ

Pocť pre národné osobnosti Až 5000 eur vyčlenila banskobystričká župa na obnovu hrobov dvoch pozoruhodných osobností našich dejín Jána Chalupku, spoluzakladateľa slovenskej divadelnej tradície a autora legendárneho Kocúrkova, a Jána Kuzmányho, otca známeho spisovateľa Karola Kuzmányho. Obaja pôsobili v Brezne ako osvietení a literárne činní evanjelickí kňazi, ktorí svoju celoživotnú púť ukončili práve v meste pod Ďumbierom. Obnova miest ich posledného odpočinku sa uskutočnila počas tohto leta pri príležitosti 150. výročia úmrtia Jána Chalupku. Na jednotlivých pomníkoch, ktoré sa nachádzajú na starom cintoríne v Brezne, došlo k rekonštrukcii poškodených častí, povrchovému a farebnému zjednoteniu, hydrofobizačnej úprave, ako aj k zakonzervovaniu platní a repasácii kovovej ohrádky. Celkové náklady na opravu dosiahli viac ako 6000 eur, pričom rozdiel medzi prostriedkami získanými z BBSK a konečnou sumou dofinancovalo mesto z vlastných zdrojov. „Výsledkom projektu je nielen vizuálne zlepšenie hrobov, ale aj uctenie si týchto dôležitých osobností a zvýšenie návštevnosti historických miest v meste,“ povedal pri tejto príležitosti primátor Tomáš Abel

BREZNIANSKA ŽIVENA OSLÁVILA STOROČNICU

Spolok slovenských žien Živena pôsobil v Brezne už krátko po jeho vzniku v roku 1869, pričom jeho zakladateľkou bola Petronela Zechenterová, sestra G. K. Zechentera-Laskomerského. Po roku 1918 na základe rozšírených stanov došlo k zakladaniu miestnych pobočiek. Do radov tej breznianskej sa po 19. apríli 1920 prihlásilo takmer dvesto členiek.

V minulom roku od týchto udalostí uplynulo 100 rokov, ale pandémie zabránila tomu, aby sa mohli konať oslavy; boli preložené na neskoršie obdobie. Toto výročie sme si pripomenuli v Brezne 10. septembra tohto roku.

Podujatie v obradnej sieni spríjemnili slovom členky Zboru pre občianske záležitosti Človek – človeku, ako aj speváci seniori z denného centra Prameň. Členky Živeny si v tento deň uctili pamiatku prvej breznianskej predsedníčky Eleny Zibrínovej, spoločne položili veniec a zapálili sviečky na jej hrobe v starom cintoríne. Hlavný program osláv sa uskutočnil v synagóge za účasti predsedníčky Ústredia Živeny Magdy Vášaryovej. Všetkým popriala príjemne strávenú slávnosť, ktorú spestrila prezentácia Horehronského múzea o histórii spolku, a vystúpenie žiakov a pedagógov Základnej umeleckej školy. Oslavy storočnice završilo udelenie ocenení významným osobnostiam, ktoré Magda Vášaryová a Zuzana Brozmanová odovzdali prvej ponovembrovej predsedníčke miestneho odboru Živena v Brezne Viere Lámerovej, ľudskoprávnej aktivistke a ochrankyni práv Janke Debrecéniovej, riaditeľke Talentária, ktorá rozvíja talenty rómskych detí, Stanislave Skladanej a dlhoročnej členke miestneho odboru Márii Parobekovej.

Členky Živeny prijal na radnici pán primátor Tomáš Abel, ktorý jubilantkám poďakoval za činnosť.

Na štyridsať rokov bola činnosť Živeny na celom Slovensku pozastavená. Po znovuoživení činnosti v meste sa 19. apríla 1990 funkcie predsedníčky ujala Viera Lámerová, od februára 2017 je predsedníčkou MO Zuzana Brozmanová. Hlavnou oblasťou činnosti Živeny v Brezne je dnes organizovanie osvetových, športových a kultúrnych podujatí a pomoc ľuďom s duševnými ochoreniami.

ZARYBNENIE REVÍROV NA HRONE

V minulom roku požiadali členovia miestnej organizácie Slovenského rybárskeho zväzu mesto o pomoc pri záchrane pôvodných druhov rýb v rieke Hron. Na účel zarybnenia vyčlenilo mesto v tomto roku z dotácie primátora sumu 1 500 eur. Z uvedenej sumy v prvej fáze použili časť prostriedkov na zarybnenie revírov na rieke Hron v tejto lokalite. Tým prispeli k záchrane pôvodných druhov rýb našich riek. Brezno má rozpracované aj ďalšie projekty v spolupráci miestnou organizáciou Slovenského rybárskeho zväzu.

TRIDSATROČNÉ JUBILEUM

V domove dôchodcov a domove sociálnych služieb Luna v Brezne oslávili 30. výročie vzniku zariadenia. Riaditeľkou zariadenia je Jana Grlická. V tejto funkcii je od vzniku v roku 1991. História zariadenia, a to pod názvom Domov penzión pre dôchodcov, sa začala písať 1. októbra 1991. V začiatkoch prijímali relatívne zdravých, starších občanov, ktorí boli schopní viesť samostatný život a nepotrebovali komplexnú starostlivosť. S meniacimi sa potrebami obyvateľov penziónu a na základe dopytu čakaťelov sociálne služby neskôr rozšírili o stravovanie, pranie osobnej bielizne, vznikla potreba vrátnice, opatrovateľskej služby, ergoterapie, individuálnej a skupinovej sociálnej práce. Tak sa postupne v priebehu 10 rokov pretransformovali z DPD do dnešnej podoby, Domova dôchodcov a domova sociálnych služieb pre seniorov s duševnými poruchami. Štruktúra klientov je v súčasnosti veľmi rôznorodá – od chodiacich cez ťažko zdravotne postihnutých – pohybujúcich sa s pomocou barly, chodítok a vozíčkov, až po ležiacich klientov. V rámci rozvojového programu a stabilizácie zariadení sociálnych služieb v zriaďovateľskej pôsobnosti BBSK bolo od 1. mája tohto roku toto sociálne zariadenie zlúčené so ŠZ Kotva Brezno Halny, kde poskytujú sociálne služby dospelým ťažko zdravotne postihnutým s duševnými poruchami a so schizofréniou. Priemerný vek je 83 rokov DD a DSS Luna vrátane strediska ŠZ Kotva je súčasnou kapacitou 142 miest, z toho 140 na trvalý pobyt a 2 na denný, najväčším sociálnym zariadením v okrese Brezno i v komunite mesta. Deväťdesiat miest je v zariadení pre seniorov, 30 v domove sociálnych služieb a 22 v Kotve. Zariadenie je okrem denného pobytu plne obsadené, dlhodobo využívané na 100 % svojej kapacity. Za 30 rokov sociálne služby využilo vyše 700 klientov. V súčasnosti v domove žije 117 klientov, ktorých priemerný vek je 83 rokov, v stredisku Kotva 20 s priemerným vekom 46 rokov. O seniorov sa stará 65 zamestnancov, o klientov v Kotve 13. Prístupom k práci dokazujú lásku k človeku DD a DSS Luna prešlo nielen rôznymi organizačnými zmenami, ale s podporou poslancov BBSK a odboru sociálnych politík BBSK aj

stavebnými úpravami, v súvislosti s modernizáciou zariadenia a vytvorenia lepších materiálnych a priestorových podmienok.

Primátor im poprial veľa zdravia Pri príležitosti jubilea zástupca Lions klubu Brezno – Tále doktor Vladimír Hudec klientom venoval dar, ktorým je 5000 respirátorov, zakúpených z výťažku z tohtoročne organizovanej akcie Výstup na Ďumbier. Jubilantom prišli zablahoželať zástupcovia BBSK, podpredseda Ondrej Lunter, riaditeľka odboru sociálnych služieb a zdravotníctva Úradu BBSK Denisa Nincová, vedúci oddelenia sociálnych služieb Úradu BBSK Ján Michalský, primátor Brezna Tomáš Abel a viceprimátor Ján Králik.

MESIAC ÚCTY K STARŠÍM

Pri príležitosti Mesiaca úcty k starším sa v Brezne už tradične uskutočnil koncert, ktorý sa aj tentoraz konal dvakrát. Podujatie v piatok 22. októbra o 16.30 aj o 19.00 . Program otvorili hostitelia večera spevácke Duo Mirka a Ondrej a primátor Tomáš Abel, pre ktorého bolo čťou a potešením, že seniorov mohol privítať a pozdraviť. Podľa jeho slov, na prejavenie úcty a pozornosti však nestačí len jeden deň ani mesiac. Uvedomovať si ich hodnotu a potrebu v spoločnosti je nutné neustále. Seniorom poprial pevné zdravie, radosť a životný optimizmus. Od samotného začiatku v kinosále vládla výborná nálada. Divákov zabávali Duo Mirka a Ondrej, ktorí na pódiu postupne privítali svojich hostí. Aplauz si vyslúžila košická hudobná skupina Pavelčákovci, ako aj spevácka skupina Seniori z denného centra Prameň. Každý návštevník si odniesol nielen pekný umelecký zážitok, ale aj kvetinový darček, ružu od vedenia mesta. Podujatie sa uskutočnilo s dodržaním aktuálnych epidemiologických opatrení.

REMESELNÍCI NA NÁMESTÍ

Krajčír, mäsiar, klobučník, kováč a čizmár. To je päťica drevených sôch, ktoré dalo mesto vyrobiť skúseným rezbárom, aby návštevníkom priblížilo históriu cechov pôsobiacich na svojom území. Minulý rok som inicioval primátor výrobu drevených

sôch, ktoré približujú históriu cechov v našom meste. A tohto roku sa sochy na námestie, do parku nainštalovali natrvalo. Drevené sochy krajčír, mäsiara, klobučníka, kováča a čižmára sú dielami rezbárov Miroslava a Michala Trnovských z liptovskej obce Kalameny. Prvú z nich mohli návštevníci Brezna vidieť už počas vlaňajších Bomburových slávností, zvyšné štyri pribudli tento rok. Pri každej sa nachádza informačná tabuľa v slovenskom a anglickom jazyku, ktorá približuje činnosť konkrétneho cechu. Sochy boli dočasne umiestnené v okolí fontány na námestí, neskôr však ich natrvalo osadili v mestskom parku.

SPRIEVODNÁ DOKUMENTÁCIA: Fotografie v elektronickej podobe

VÝSTAVA FOTOGRAFIÍ

Na námestí bola inštalovaná výstava fotografií, ktoré vznikli kolážou starých a nových aktuálnych pohľadov. Autormi projektu „Minulosť je dnes“ boli Mesto Brezno, Horehronské múzeum a reklamná agentúra Hiroäs. Tento projekt vďaka unikátnym kolážam, dopátraným zaujímavostiam a historickým faktom vŕha diváka do histórie. Pohľady vznikli kombináciou historických fotografií a aktuálnych záberov na to isté miesto a situáciu v historickom jadre a širšom okolí,

SPRIEVODNÁ DOKUMENTÁCIA: Fotografie v elektronickej podobe

NOVÉ KNIHY DO MESTSKEJ KNIŽNICE

Do mestskej knižnice pribudlo 312 nových knižných titulov. S knihou nikdy nie si sám je názov projektu, ktorého zámerom bolo získať finančné prostriedky na nákup nových kníh pre Mestskú knižnicu v Brezne. Projekt finančne podporil z verejných zdrojov Fond na podporu umenia sumou 4000 eur. Nákupom nových knižných titulov podporil Fond na podporu umenia v pandemickej dobe nielen mestskú knižnicu, ale aj miestne kníhkupectvá. Do mestskej knižnice tak z podávaného projektu pribudlo 312 nových knižných titulov. Presne 113 kníh poteší deti a mládež, 184 kníh čitateľov

na Úseku beletrie pre dospelých a 15 kníh pribudlo na Úseku spoločensko-vednej literatúry.

AKTIVITY MÚZEA

V rámci vytvárania a formovania vzťahu mladej generácie ku kultúrnemu dedičstvu pripravilo ako prázdninovú novinku Horehronské múzeum týždennú letnú vzdelávaciu aktivitu zameranú na tému včelárstva, určenú pre žiakov 1. stupňa. ZŠ – Malí včelári. Podujatie ponúklo možnosť zoznámiť sa nielen so zbierkovými predmetmi z fondu včelárstva, ale aj s aktuálnym, novými včelárskymi postupmi, významom včiel, ich využitím a súvisiacimi témami. Pobudli v apidomčeku, navštívili Včelnicu v Kokave nad Rimavicou.

Horehronské múzeum pripravilo v októbri 2021 pre zlú pandemickú situáciu na začiatku roku 2021 odkladané podujatie **Tajuplné bytosti alebo Kto po nociach chodí**. Ide o novú, na Slovensku jedinečnú kultúrnu službu, ponuku v rámci mestského cestovného ruchu, určenú tiež školám a rôznym záujmovým skupinám. Realizovať sa bude v dvoch šesťtyždňových blokoch. Prvá časť bola jesenná, druhán časť bude na jar. Podujatie vychádza z ľudovej slovesnosti, konkrétne z poverového rozprávania, ktoré je jednou z najdôležitejších súčastí slovesnosti. Charakterizuje a s podporou audiovizuálnych prvkov predstavuje poverové bytosti, ktoré sa v poverovom rozprávaní vyskytovali – Runa, Mora, Vlkolak, Poludnica, vysvetľuje praktiky súvisiace so zvykoslovím zimného aj jarného obdobia. Súčasťou zážitkového podujatia sú interaktívne prvky súvisiace s jednotlivými úkonmi.

BREZNO AKTÍVNE V CELOSVETOVEJ VÝZVE

Na Slovensku je už tradíciou, že november nie je len mesiacom významných historických udalostí, ale jeho stred patrí úplne najmenším a najkrehkejším – predčasne narodeným deťom. Už tradične sa pri príležitosti Svetového dňa predčasne narodených detí zahalí Slovensko do purpurovej farby a najväčšie dominanty sa rozsvietia farbou predčasniatok.

Podporu tejto výzve tento rok vyjadrilo 12 slovenských miest nasvietením doteraz najväčšieho počtu, konkrétne 20 najväčších dominánt purpurovou farbou. Prvýkrát sa pridáva aj mesto Brezno. 16. novembra sa pri príležitosti Svetového dňa predčasne narodených detí rozžiarili touto farbou predčasniatok aj dominanty nášho mesta - mestský úrad a mestská radnica.

PRIESTOROVÉ OZNAČENIE

Priestorové označenie turisticky a fotogenicky atraktívnych lokalít sa v súčasnosti teší čoraz väčšej obľube, preto aj v našom meste pribudol viac ako osem metrov široký a takmer dva metre vysoký nápis # BREZNO, ktorý sa dá kedykoľvek demontovať či premiestniť. „BREZNO“ je hashtag, teda kľúčové slovo označené mriežkou, ktoré sa používa predovšetkým na sociálnych sieťach. Uľahčuje vyhľadávanie príspevkov s podobným obsahom, prepája ich a charakterizuje.

„Hlavnou myšlienkou breznianskeho hashtagu je vytváranie pocitu spolupatričnosti. Sme rozdielni, ale spája nás mesto, v ktorom žijeme. Tento nápad čerpá inšpiráciu zo zahraničia, ako aj z iných slovenských miest a snaží sa vizuálne pútavou formou hovoriť o tom, že hrdosť na to, odkiaľ pochádzame, môže byť súčasťou našej identity,“ zdôraznil brezniansky primátor a autor myšlienky Tomáš Abel s tým, že umiestnenie nápisu nie je náhodné. Práve námestie je turistami najviac navštevovaný priestor, ktorým zároveň vedie hlavná cestná tepna, takže ho uvidia aj motoristi, ktorí mestom prechádzajú. O kreatívnu stránku súčasného vizuálu sa postarala Základná umelecká škola v Brezne. Autorom návrhu je pedagóg výtvarného odboru Jozef Hančák s kolegami, učiteľmi a žiakmi školy.

KULTÚRNE PODUJATIA

DEŇ DETÍ

Mesto pozvalo 30. mája všetky deti do priestoru nad nemocnicou na podujatie Deň detí v prírode. Na prechádzke rozprávkovým lesom čakali deti rozprávkové bytosti a množstvo úloh, ktoré mali deti splniť.

SPRIEVODNÁ DOKUMENTÁCIA : Plagáty v elektronickej podobe

BREZNIANSKE KULTÚRNE LETO

Pandemická situácia aj tohto roku spôsobila, že sa v prvom polroku nekonali žiadne kultúrne podujatia. Neumožňovali to opatrenia vlády, nakoľko nedovoľovali zhromažďovanie obyvateľov. Nekonali sa ani tradičné Dni mesta. Prvé väčšie podujatia sa konali v rámci kultúrneho leta, ktoré sa každoročne teší veľkej obľube. Šnúru podujatí odštartovala kapela Gott Forever Band, joga v parku, rozprávka pre najmenších, premietanie pod holým nebom a pestré sprievodné podujatia. Počas dvoch mesiacov si návštevníci pozreli množstvo zaujímavých akcií, ktoré pre nich pripravilo mesto Brezno. Organizátori Breznianskeho kultúrneho leta program zostavili tak, aby ním oslovili všetky vekové kategórie a prispeli k oživeniu námestia. Každá druhá sobota večer patrila tradične živej hudbe. O skvelú zábavu sa hneď v úvode postarala kapela Gott Forever Band s veľkým speváckym talentom Martinom Vetrákom. Nedeľné doobedia boli tradične vyčlenené na jogu v mestskom parku a na Mazorníkove na ihrisku nad kostolom. Počas leta si opäť prišli na svoje aj najmenší. Mesto pre deti pripravilo hrané rozprávky v mestskom parku pri kostole v podaní hercov divadiel z rôznych kútov Slovenska. Kino a workout spojila charitatívna akcia Pre fanúšikov dobrých filmov mesto počas kultúrneho leta pripravilo filmové lahôdky. Premietalo ich na kamióne Diamond Truck, ktorý bol pristavený na námestí aj s ponukou občerstvenia. Prvýkrát bolo súčasťou tohto letného festivalu podujatie „Brezno spieva a tancuje“, ktoré odštartovalo na breznianskom námestí 31. júla.

Vystúpila tu Dychová hudba Mostárenka, Tančekovo, FS Mostár, Fáber Dance Team Slovakia, DFS Šťastné detstvo, ľudová hudba. Súčasťou bola aj zábava so skupinou Trio Excellence, vystúpila aj Emma Muriňáková, Zumba kids s Adkou. Sprievodným podujatím bol mini pivný festival, mini street food festival a súťaže a atrakcie pre deti. Súčasťou Breznianskeho kultúrneho leta bolo aj nové podujatie - Vinársky klub Brezno pozval na sobotu 7. augusta na ochutnávku vín z nitrianskej a stredoslovenskej oblasti.

SPRIEVODNÁ DOKUMENTÁCIA : Plagáty v elektronickej podobe

STREDOVEKÉ BOMBUROVE SLÁVNOSTI

V dňoch 20. – 21. augusta sa konalo v meste tradičné podujatie - Stredoveké Bomburove slávnosti. Ani nie tak obsah ako formu podujatia čiastočne ovplyvnila pandémie. Na základe protipandemických opatrení bolo potrebné

Podujatie prispelo k tomu, aby si návštevníci vedeli predstaviť, ako asi vyzeralo centrum mesta niekoľko storočí dozadu. Oslavy v piatok popoludní oficiálne otvoril viceprimátor mesta Martin Juhaniak. Úvod programu patrilo domácej skupine Berezun s ukážkami historických bojov. V podobnom duchu vystúpil aj hosť, spolok Satyros z Nitry. K skvelej piatkovej zábave prispela spoločnosť Fringia, ktorá predviedla dobový tanec z obdobia neskorého stredoveku. Večer vystúpila obľúbená ľudová hudba Ďatelinka a neskoro večer ženská rocková kapela PoisonCandy.

Oslavy v sobotu už tradične otvoril dobový sprievod vedený richtárom – primátorom mesta v kostýme starých Brežňanov – Hugáňov. Obdiv si získala Horana so synom, ktorým spoločníkov robili netradičné hudobné nástroje. Stredovekú hudbu ponúkla kapela Strigôň, o skvelú atmosféru sa postarala aj kultová liptovská kapela PloštínPunk. Bomburove slávnosti spestrila tiež cirkusová šou a skvelú bodku na záver dala jedinečná ohňová šou sokoliarov Aquila.

Súčasťou programu boli aj podujatia pre deti. Určite ich zaujala aj rozprávka o Muške Svetluške v podaní Štúdia mladých pri Divadelnom súbore Jána Chalupku, ale aj historické hry.

Na svoje si prišli aj milovníci dobrého jedla. Ochutnať mohli rôzne pokrmy z čias dávno minulých alebo guľáš od dobrovoľných hasičov, mestských lesov či primátorský. Výťažok z predaja mesto venuje 4-ročnému Damiánkovi, ktorý od narodenia trpí autizmom, poruchou reči a na čele sa mu vytvoril kalcifikát, ktorý spôsobuje nedokysličovanie mozgu. Všetkým za podporu patrí poďakovanie, o vyzbieranej sume ešte budeme informovať.

Súčasťou Bomburových slávností bol aj remeselný jarmok, ručná ražba či šachový turnaj v priestoroch múzea pri kostole, do ktorého sa mohla zapojiť aj verejnosť

SPRIEVODNÁ DOKUMENTÁCIA : Plagáty v elektronickej podobe

FESTIVAL DIVADELNÁ CHALUPKA

Inšpiratívny festival Divadelná chalupka 2021 je každoročne v Brezne prehliadkou tvorby neprofesionálnych slovenských divadiel doplnený o predstavenia profesionálnych divadiel pre širokú verejnosť. Naše mesto ho spolu so Stredoslovenským osvetovým strediskom v Banskej Bystrici organizuje už viac rokov; tohto roku sa konal v dňoch 16. – 19. septembra už sedemnásty ročník. Počas troch dní sa konali predstavenia pre verejnosť, mládež a deti v synagóge aj dome kultúry.

SPRIEVODNÁ DOKUMENTÁCIA : Plagáty v elektronickej podobe

KRST ALBUMU MARTINA VETRÁKA

Úspešný spevák z Brezna vlni v novembri vydal svoje prvé profilové CD s názvom Martin Vetrák – Cesta, na ktorom pracoval spolu s jeho klaviristkou Annou Burdovou niekoľko rokov. Album slávnostne pokrstili v utorok, 7. septembra v synagóge za účasti vzácných hostí, pozvanie prijal aj primátor Tomáš Abel, samozrejme nechýbala rodina, priatelia a verní fanúšikovia. Kmotričkou albumu je Lucie Bílá, s ktorou sa Martin stretol osobne. Na podujatí v Brezne sa však zúčastniť nemohla. Hudobný darček, v ktorom zúročil svoju doterajšiu prácu, uviedli do života dve vzácne osobnosti; muzikálová a operná speváčka Sisa Sklovská, ktorá je zároveň

aj Martinovou pedagogičkou na vysokej škole Akadémie umení v Banskej Bystrici a kolega z pop operného tria Gioia Matej Vaník. Program bol od začiatku jedinečný, nádhernými piesňami ho potešil samotný oslávenec v sprievode hry na klavíri v podaní Anny Burdovej, nechýbal spoločný hit so Sisou Sklovskou a vystúpenie La Gioia. Na novom CD je 15 piesní, od muzikálových, šansonové, je tam aj klasika a pop.

HOREHRONSKÉ SLÁVNOSTI ZBOROVÉHO SPEVU

Mesto Brezno bolo začiatkom októbra dejiskom diania 15. ročníka festivalu Horehronské slávnosti zborového spevu, ako aj festivalovej prehliadky speváckych zborov Matice slovenskej. V porovnaní s predchádzajúcimi ročníkmi bol pre opatrenia bez účasti zahraničných účinkujúcich. V piatok 1. októbra sa v mestskom dome kultúry predstavili dva kolektívy - miešaný spevácky zbor Quirin z Revúcej a mládežnícky spevácky zbor Ozvena z Vranova nad Topľou. V sobotu zástupcov speváckych zborov na pôde radnice v obradnej sieni privítal viceprimátor Ján Králik. Piesne počas festivalovej prehliadky zneli aj v evanjelickom kostole. Predstavil sa tu domáci Spevácky zbor mesta Brezna, mužský spevácky zbor Štiavničian z Banskej Štiavnice, spevácky zbor Zvolen, mládežnícky spevácky zbor Ozvena z Vranova nad Topľou a miešaný spevácky zbor Kysuca z Čadce.

PODUJATIA V SYNAGÓGE

Prvé štyri mesiace v roku zabránil pandémia organizovaniu podujatí v rekonštruovanej synagóge. V máji sme už mali možnosť pozrieť si výstavu divadelných bábok Miroslava Dušu. V júni tu vystavovali svoje práce žiaci Základnej umeleckej školy v Heľpe. Výtvarné práce boli vhodnou kulisou pre koncert historickej hudby, ktorý sa tu konal 19. júna. Koncom júna tu vystúpilo hudobné zoskupenie Ensemble Thesaurus Musicum a o týždeň sme mali možnosť vypočuť si duet pre dvoje huslí, Andrej Baran, František Ferienčík.

Súčasťou kultúrneho leta v júli bol flautový sólo koncert Kataríny Turčinovej , ktorej kulisou bola nainštalovaná výstava výtvarných prác Jaroslava Martiša z Púchova s názvom Dva svety. Hlavným motívom jeho diela je abstraktné zobrazenie predovšetkým figurálnych kompozícií. Tvorí z dreva a kameňa. Každá socha má svoj lyricko-epický príbeh, mnohé tieto príbehy vyjadril sochár básňou. V auguste si na výstavu zavolať aj priateľa a tak sme si mohli pozrieť spoločnú výstavu sochára Jaroslava Martiša a Pavla Hajdúka s názvom „ V galérii bratov Pittovcov. „ Milovníkov vážnej hudby potešil jesenný komorný koncert hudobníkov Andrej Baran, Michal Haring „Hudba pre dva sláky“ Nielen mládeži bolo venované októbrové premietanie dokumentárnych filmov s enviromentálnou tematikou. Celý mesiac – od 14. septembra do 11. októbra sme mali možnosť pozrieť si výber z tvorby známej regionálnej výtvarníčky Janky Schwarzbacherovej, ktorá maľuje olejomaľby, no radosť jej robí aj akvarel. Z jej maliarskeho plátna pochádzajú aj krásne obrazy prírody, kvetov, výjav zo života z minulosti v obci Polomka či obrázky zvierat.

Od 28. októbra do 26. novembra si návštevníci mali možnosť pozrieť výstavu venovanú generálovi. M.R. Štefánikovi s názvom „Stopy života“

SPRIEVODNÁ DOKUMENTÁCIA : Plagáty v elektronickej podobe

PREKROČILI HRANICE MESTA

DEBUT SPISOVATEĽKY

Bibiana Furdíková, je naša rodáčka a súčasná obyvateľka mesta. Stretnúť sme sa s ňou mohli už mnohí. Je totiž členkou Zboru pre občianske záležitosti už mnoho rokov. Účinkuje na občianskych obradoch, prihovára sa rodičom na uvítaniach do života, snúbencom na sobášoch aj pozostalým na občianskych pohreboch. Manželka, matka dospeléj dcéry, úspešná podnikateľka, dušou kreatívec. Založila spoločnosť Chránená dielňa - ADDY SLOVAKIA s.r.o. , ktorá prevádzkuje veľkoobchod s papierom, kancelárskymi a školskými potrebami, vyrába reklamné predmety.

A tohto roku jej ako autorke vyšla vo vydavateľstve Martinus kniha Madame Cannelle.

SPRIEVODNÁ DOKUMENTÁCIA: Fotografie v elektronickej podobe

SPEVÁK MARTIN VETRÁK

Úspešný spevák z Brezna vlani v novembri vydal svoje prvé profilové CD s názvom Martin Vetrák – Cesta, na ktorom pracoval spolu s jeho klaviristkou Annou Burdovou niekoľko rokov. Po ukončení štúdia na Konzervatóriu J. L. Bellu v Banskej Bystrici jeho tvoje kroky smerovali do Základnej umeleckej školy v Sliaci, kde vyučuje spev. Talentovaný spevák dosiahol tohto roku ďalší veľký úspech. Prišli mu dve ponuky, jednu nakoniec odmietol. Jeho snom bolo zahrať si v divadle, absolvoval aj konkurz do muzikálu, kde ho prijali. Nakoniec mu srdce našepkalo inak a rozhodol sa prijať druhú ponuku, ktorou bolo spievať s vokálnou formáciou La Gioia. Známe hudobné trio sa v pôvodnej zostave rozišlo a Martin sa stal ich novým členom. Súčasťou hudobného tria La Gioia je od tohto roku okrem Mateja Vaníka a Petra Ševčíka aj Martin Vetrák z Brezna. Jeho prácu ocenil aj primátor mesta, ktorý mu za rok 2020 udelil ocenenie - Cenu primátora za šírenie dobrého mena a rozvoj kultúry v Brezne.

SPRIEVODNÁ DOKUMENTÁCIA: Fotografie v elektronickej podobe

MAROŠ PAVÚK - BLUESMAN V KOBERCI

Koncom októbra vyšla vo vydavateľstve Artforum kniha "Bluesman v koberci", ktorej autorom je zakladateľ Bombura klubu v Brezne Maroš Pavúk. Sú to jeho spomienky vo forme poviedok na obdobie 80. a 90. rokov minulého storočia, keby legendárny Bombura klub zažíval najväčší rozvoj. Je to dôležitá kniha na poli slovenskej hudobnej, alternatívnej a klubovej scény. Legendárny klub Bombura NKP a jeho zakladateľa Maroša Pavúka pozná v Brezne určite väčšina mladých ľudí. Aktivity tohto hudobného klubu však sú známe aj celoslovenskej verejnosti.

Organizovaním zaujímavých hudobných koncertov a iných kultúrnych podujatí jeho chýr ešte v deväťdesiatych rokoch minulého storočia prekročil hranice nášho chotára. Prácu vedúceho a zakladateľa klubu Mariána Pavúka ocenil aj primátor mesta, ktorý mu v roku 2019 odovzdal Cenu primátora za šírenie dobrého mena a rozvoj kultúry v Brezne.

SPRIEVODNÁ DOKUMENTÁCIA: Fotografie v elektronickej podobe

DESAŤROČNÝ ONDREJ V TELEVÍZII

Desaťročný Ondrej Potančok, syn známeho speváckeho Dua Miroslava a Ondrej, brat úspešného speváka Martina Vetráka, je už teraz v detskom veku mediálnou hviezdou. Tohto roku účinkoval vo veľkolepej šou, ktorú sme mohli sledovať v piatich častiach na televíznej obrazovke. Od polovice októbra sme mali možnosť sledovať program Tvoja mini tvár znie povedome, v ktorej účinkovalo sedem stálych súťažiacich vo veku od 7 do 13 rokov, doplnená vždy o jedno špeciálne číslo. Do tejto zábavnej šou, v ktorej deti spievali piesne známych spevákov, sa musel Ondrej prebojovať cez výberové kastingy. Zúčastnilo sa na ňom asi tisíc talentovaných detí z celého Slovenska a spomedzi nich vybrali sedem. Medzi nimi bol práve Ondrej Potančok.

ŠPORT

ÚSPECHY ŠPORTOVCOV

BREZŇANKA VICEMAJSTRKOU SVETA

Slovenská biatlonistka, Brezňanka. Henrieta Horvátová vybojovala 28. februára tohto roku vo vytrvalostných pretekoch junioriek na 12,5 km na Majstrovstvách sveta v rakúskom Obertilliachu striebornú medailu. S jedinou chybou

na strelnici stratila na víťazku Francúzku Camille Benedovú 1:25,4 min. Horvátová mala na strelnici bilanciu 0-1-0-0 a bežecky sa na trati postupne zlepšovala, takže v cieli ju predstihla iba Benedová, ktorá ako jediná v konkurencii 90 štartujúcich vybielila všetky terče. Horvátová druhým miestom dosiahla svoj doteraz najlepší výsledok na vrcholnom podujatí. Úspešne tak reprezentovala nielen Slovensko, ale aj mesto Brezno a celý región.

V stredu 17. marca privítal túto úspešnú reprezentantku, rodáčku z Brezna na pôde mestského úradu primátor mesta, Spolu s ňou prijal pozvanie aj predseda Klubu biatlonu Brezno Jaroslav Kamenský. Primátor vo svojom príhovore poďakoval Henriete za šírenie dobrého mena a povedomia o našom regióne. Zaželal jej veľa úspechov v osobnom aj profesionálnom živote. Úspešnej biatlonistke odovzdal ďakovný list, kyticu kvetov a z dotácie primátora jej venoval 1500 eur na sústreďenie.

HOKEJ V PRVEJ LIGE

Breznianski hokejisti sa po dlhých desiatich rokoch dočkali návratu do prvej ligy. Výkonný výbor Slovenského zväzu ľadového hokeja tento rok odobril rozšírenie druhej najvyššej súťaže, keď koncom augusta schválil udelenie troch voľných licencií novým žiadateľom a spečatil tak návrat breznianskych rytierov do Slovenskej hokejovej ligy.

Do nášho mesta a do našej Arény sa vrátila tohto roku druhá najvyššia hokejová súťaž a to TIPOS SLOVENSKÁ HOKEJOVÁ LIGA. Hokejový klub pozval 24. septembra svojich priaznivcov na otvorenie hokejovej sezóny 21/22, na svoje prvé domáce stretnutie.

Trénerský tandem budú tvoriť Milan Staš a Ján Cpin. Kustódom mužstva bude Milan Kováč.

BRANKÁRI

CPIN, Ján

PONČÁK, Richard Alexander

DOBIŠ, Lukáš

DONOVÁL, Lukáš

OBRANCOVIA

LUPTÁK, Patrik
 GUTTMANN, Tomáš
 TOMAŠKA, Ján
 VOJTAS, Andrej
 BETKA, Miloš
 KOBELA, Filip
 VAIS, Matej
 PODKONICKÝ, Martin
 KOCKA, Matúš
 TURŇA, Tomáš
 ÚTOK

MAGURA, Matúš
 LUNTER, Marián
 GAŠPAR, Nicolas
 LAUBERT, Lukáš
 MICHALEK, Igor
 SRNKA, Branislav
 LONGAUER, Andrej
 ŠMÁLIK, Michael
 ZNAK, Radovan
 KOŠTIAL, Martin
 PINKA, Lukáš
 KOVÁČIK, Patrik
 TENKEL, Maroš
 BAUER, Martin
 SRNKA, Stanislav
 ŠTUBŇA, Tomáš

VÝKONNÝ VÝBOR HOKEJOVÉHO KLUBU BREZNO

Prezident klubu: Jozef JANOŠTIK

Viceprezident klubu: Dr. Bc. Peter ŠULEJ

Členovia výboru: Roman CIBULA, Marián ŠTULRAJTER, Martin BELKO

PETER FRAŇO MAJSTER SLOVENSKA

Peter Fraňo je 25-ročný Brezňan študujúci na Univerzite Mateja Bela v Banskej Bystrici na Pedagogickej fakulte kombináciu telesná výchova – trénerstvo. V komunite horských bežcov Fraňovo meno nie je neznáme. V zbierke má viacero úspechov.

Trikrát za sebou - v rokoch 2017, 2018, 2019 - vyhral „Non-stop beh hrebeňom Nízkyh Tatier“ z Trangošky na Donovaly na trati dlhej 46,5 kilometra. Posledný triumf v roku 2019 dosiahol skvelý čas - 4:06:59 hodiny a náskokom 47:01 minút-. V roku 2021 sa stal viacnásobným víťazom medzinárodných horských maratónskych behov, žne tak úspechy aj na medzinárodnej scéne. Prvého júla skončil druhý v pretekoch EDF Pierra Menta Ete na trati dlhej 76 kilometrov vo Francúzsku. V júli potom zvíťazil aj vo štvrtých pretekoch seriálu Svetového pohára Svetovej asociácie behu do vrchu (WMRA) Tatra SkyMarathon s dĺžkou 40 kilometra a 3300 nastúpanými výškovými metrami časom 4:30:18,5 hodín. V auguste zaujal v prestížnej súťaži OCC na 56 km s prevýšením 3480 m v rámci pretekov Ultra Trail Mont Blanc, kde na trati z Orsières do Chamonix skončil z vyše 1500 bežcov siedmy za 5:27:56 hodín. Skvelú formu potvrdil aj 11. septembra v Španielsku, keď na ďalšom podujatí Svetového pohára WMRA vyhral 45-kilometrové trailové preteky s názvom Canfranc-Canfranc s časom 5:38:16 hodín, v ktorých nastúpil 3910 výškových metrov.

Peter Fraňo je špecialista na horské a trailové behy. Tohto roku však na majstrovstvách Slovenska v krose na rovinatom okruhu v čunovskom areáli zvíťazil v cezpoľnom behu. Bolo to prekvapenie aj pre neho samého, keď povedal: *„V rovinových behoch takmer nesúťažím, najlepšie sa cítim v horách. Čím väčšie prevýšenie, tým lepšie. Špecializujem sa na trialy s dĺžkou okolo 50 kilometrov. A moja ďalšia záľuba je skialpinizmus.“*

MARTIN FAŠKO-RUDÁŠ NA MAJSTROVSTVÁCH SVETA

Martin Faško-Rudáš je brezniansky rodák, 20 – ročný hokejový útočník. S hokejom začal v rodnom Brezne. Po deviatich rokoch si na jednu sezónu odskočil do Trenčína. Nasledujúce tri sezóny odohral v juniorskej súťaži v zámorí. Do mája tohto roku hral za Klub HC Banská Bystrica. Práve výkony v tomto mužstve ho vyniesli do reprezentácie Slovenska; v Banskej Bystrici bol najproduktívnejším Slovákom. V 48-zápasoch zaznamenal 38 bodov , keď strelil 15 gólov a 23- krát pri góloch asistoval. V roku 2021 bol jedným z dvadsaťosem členov národnej hokejovej

reprezentácie na Majstrovstvách sveta v Lotyšsku. Slovensko poslalo na majstrovstvá sveta v rámci elitnej kategórie historicky najmladší tím. Jeho vekový priemer bol 24,75 rokov. K tomuto nízkemu priemeru prispel aj náš rodák; v slovenskej hokejovej reprezentácii patril dvadsaťročný Martin Faško-Rudáš medzi najmladších hráčov. Naša reprezentácia odohrala svoje stretnutia v základnej A-skupine, postupne si zmierala sily s hráčmi Bieloruska, Veľkej Británie, Ruska, Švajčiarska, Dánska, Švédska a Česka. Svoju premiéru na svetovom šampionáte zažil náš rodák v zápase proti Bielorusku. Martin Faško-Rudáš odohral na Majstrovstvách sveta štyri medzinárodné zápasy, v ktorých zaznamenal jednu asistenciu. V novej sezóne už Martin Faško-Rudáš oblieka dres Liberca; prestúpil do českého klubu, kde hrá v extralige. Martin Faško-Rudáš je bývalý žiak ZŠ s MŠ Pionierska 2 v Brezne. V závere školského roka navštívil svoju základnú školu. Mladý, nadaný a vytrvalý hráč prišiel žiakom porozprávať o svojich hokejových začiatkoch v Brezne, o pôsobení v juniorskom klube Everett Silvertips v štáte Washington v USA, no najmä o jeho skvelej príležitosti hrať na tohtoročných Majstrovstvách sveta v ľadovom hokeji v Rige. Žiaci, ktorí sa na besede zúčastnili, sa dozvedeli, že za jeho úspechmi stoja jeho rodičia, ktorí sú stále jeho veľkou oporou, a jeho starší brat, ktorý bol pre Martina vzorom.

SPRIEVODNÁ DOKUMENTÁCIA: Fotografie v elektronickej podobe

ŠPORTOVÉ PODUJATIA

SÚŤAŽ V SPOLOČENSKÝCH TANCOCH

Športová hala na Mazorníku patrila počas víkendu 19. - 20. júna. tanečným párom z celého Slovenska. Tanečná súťaž O pohár primátora mesta Brezno sa presunula z pôvodného zimného termínu na letný, a tak sa mohlo v srdci Horehronia predstaviť takmer 240 párov. Sobotný program bol vyhradený bodovacím súťažiam, kde mohli tanečníci bojovať o zaradenie do vyšších výkonnostných tried. Celkovo sa bojovalo o 18 súd trofejí v latinsko-amerických i štandardných tancoch. Nedeľné

súťaže patrili hobby tanečníkom, ktorí s tancom iba začínajú, a takýmito súťažami získavajú prvé skúsenosti s parketom. Breznianska súťaž sa uskutočnila pod taktovkou domáceho Fáber dance teamu. Tanečná súťaž O pohár primátora sa uskutočnila v Brezne už po tretíkrát.

MAJSTROVSTVÁ SLOVENSKA V STREĽBE MLÁDEŽE

Brezno so svojou dlhoročnou streleckou tradíciou, najmä vďaka Športovému streleckému klubu, opäť hostilo kvalitné športové podujatie. Športový strelecký klub Brezno pod taktovkou Jána Medveďa zorganizovalo 26. - 27. júna Majstrovstvá Slovenska mládeže v streľbe zo vzduchových zbraní. Podujatie bolo pre mladých strelcov prvým po dlhej pauze zavinenej pandémie koronavírusu. Viac ako 130 športovcov z celého Slovenska sa stretlo v Športovej hale na Mazorníku. V sobotu sa strieľalo zo vzduchových pušiek, v nedeľu zo vzduchových pištolí. Na otvorení sa okrem primátora mesta Brezno Tomáša Abela zúčastnil aj prezident Slovenského streleckého zväzu Miloslav Benca. Majstrovská súťaž sa zaobišla bez väčších komplikácií a z každej strany bolo počuť chválu pre organizátorov. Prezident zväzu vyzdvihol hlavne priestor športovej haly, ktorý prirovnal k ideálu pre strelecké preteky. Dá sa očakávať, že po výborne zvládnutej súťaži sa v Brezne elita slovenskej streľby objaví znovu.

STREETWORKOUT BREZNO

Leto na námestí opäť športovo rozbiehalo tradičné podujatie Streetworkout Brezno. Sobota 10. júla priniesla do Brezna opäť veľkú streetworkoutovú rodinu. Piaty ročník podujatia Streetworkout Brezno bol pre tento rok doplnený Majstrovstvami Slovenska v kategórii freestyle. Práve tá je najatraktívnejšou pre divácke oko, keďže súťažiaci predvádzajú na hrazde neuveriteľné akrobatické kúsky spojené so silovými prvkami. Podujatie sa uskutočnilo s medzinárodnou účasťou. Aj v tomto roku sa podarilo vďaka grantu od Férovej nadácie O2 zabezpečiť mobilnú hrazdu, ktorá

priniesla podujatie opäť na breznianske námestie. Majstrovstvá Slovenska v kategórii freestyle prilákali špičku slovenského streetworkoutu. Približne 25 súťažiacich bolo rozdelených podľa váhovej kategórie a v dvoch kolách mali možnosť predviesť pripravené zostavy.

BEH NOČNÝM BREZNOM

- Breznianske námestie ožilo v polovici augusta elektrizujúcou atmosférou. Konalo sa tu podujatie Beh nočným Breznom. Hlavným organizátorom bolo Občianske združenie Zaber. Večer bol venovaný deťom, ktoré bežali námestím. Do ulíc mesta večer o pol deviatej vyrazili bežci na 7,5 kilometra dlhú trať so štartom aj cieľom na námestí. Trať najlepšie zvládol Banskobystričan Peter Kováč.

POČASIE

BREZNIANSKE REKORDY

REKORDY V ROKU 2021

Najteplejší mesiac:	JÚL
	priemerná mesačná teplota vzduchu 20,2 °C
Najchladnejší mesiac:	JANUÁR A DECEMBER
	priemerná mesačná teplota vzduchu – 2,2 °C
Absolútne maximum vzduchu:	33,3 °C
Najteplejší deň:	24. JÚN
Absolútne minimum vzduchu:	- 20,6 °C
Najchladnejší deň	13. FEBRUÁR
Najdaždivejší mesiac:	AUGUST, za mesiac spadlo 169 mm atmosférických zrážok
Maximálny denný úhrn zrážok:	52,4 mm, dňa 5. AUGUSTA
Priemerná ročná teplota:	7,46 °C

REKORDY ZA POZOROVANIA 1961 – 2021

Absolútne maximum teploty vzduchu:	35,5 °C -- dňa 8. a 9. augusta 2013
	vyrovnaný rekord 10. august 2015
Absolútne minimum teploty vzduchu:	-32,7 °C, dňa 11. januára 1968
Maximálny denný úhrn atmosférických zrážok:	86,4 mm, dňa 29. mája 1999

BREZNIANSKE REKORDY ZA CELÚ HISTÓRIU

Absolútne maximum teploty vzduchu:	36,5 °C, dňa 15. augusta 1952
Absolútne minimum teploty vzduchu:	-36,3 °C, dňa 11. februára 1929
Maximálny denný úhrn atmosférických zrážok:	86,4 mm, dňa 29. mája 1999

CHARAKTERISTICKÉ JAVY

PRIEMERNÁ ROČNÁ TEPLOTA V BREZNE

Podľa dlhodobých pozorovaní sa priemerná ročná teplota vzduchu v Brezne pohybuje od 6,5 – 6,6 °C. Ale posledné roky vidíme, že sa od priemeru v Brezne odchyľujeme.

Vývoj priemernej ročnej teploty za posledné roky

ROK	Priemerná ročná teplota v °C	Priemerná teplota v °C v najchladnejšom mesiaci	Priemerná teplota v °C v najteplejšom mesiaci
1988	7,4	-2,1	18,7
2008	8,6	-0,8	18,0
2013	8,2	-3,4	19,0
2014	9,8	1,2	19,2
2015	9,4	-1,8	20,8
2016	8,7	-4,3	19,4
2017	7,9	-9,9	18,9
2018	8,6	-3,0	19,1
2019	8,55	-5,4	19,5
2020	8,31	-3, 0	18,6
2021	7, 46	-2, 2	20,2

Podľa priemernej ročnej teploty môžeme konštatovať, že aj rok 2021 sa zaradil do série nadpriemerne teplých rokov, ktorá trvá už od roku 2008. Tohto roku sme to však nebrali ako pozitívny jav, lebo k tomuto prispela hlavne teplá zima. Od 1. apríla do 30. septembra namerali meteorológovia v Brezne 2 584 hodín slnečného svitu. Keď to porovnáme s inými mestami v strede Slovenska (Dudince 3091, Rimavská Sobota 3010, Žiar nad Hronom 2977, Sliač 2860, Banská Bystrica 2809, Revúca 2847,

Turčianske Teplice 2582 , Čadca 2506 hodín slnečného svitu), môžeme konštatovať, že sme sa v porovnaní s blízkyimi mestami sme na tom podobne,

ŠTYRI ROČNÉ OBDOBIA

Zima bola na začiatku tohto roku teplejšia ako sme zvyknutí. Snehová pokrývka sa v našom meste vyskytovala počas januára, ale jeho výška neprekročila 5 centimetrov. Vo februári snehu pribudlo; zaznamenali sme až 11 zrážkových dní a snehová pokrývka dosiahla výšku 13 centimetrov. Meteorológovia namerali v Brezne až 124 hodín slnečného svitu v januári a 115 hodín vo februári,

Jar bola abnormálne studená. Vryje sa do análov meteorológie ako naša najchladnejšia jar za ostatných vyše tridsať rokov. Počasie sa správalo priam živočíšne nevrlo hlavne v mesiacoch marec a apríl. V apríli sa v Brezne priemerná mesačná teplota odchyľila od normálu až o – 2,3 stupňa. Túto chladnú anomáliu znáša väčšina obyvateľstva s veľkou nevôľou. Napriek tomu, že sme v marci mali v Brezne až 197 hodín slnečného svitu, bolo nám chladno. Meteorológovia zaznamenali iba dva a v apríli osem zrážkových dní, ale máj s pätnástimi zrážkovými dňami a mesačným úhrnom zrážok 143 milimetrov to všetko dohnal.

Tohtoročné leto bolo celkovo veľmi nestále. Najviac slnečného svitu v hodinách zaznamenali meteorológovia v Brezne v mesiaci júni. V tomto mesiaci si ho Brežňania mohli užívať najviac v roku - až 265 hodín. Podľa priemernej mesačnej teploty býva august najteplejší. Tohto roku ho však predbehol júl. Počas mesiaca zaznamenali meteorológovia najviac slnečných dní , v ktorých teplota vzduchu vystúpila nad 25 °C. Nasvedčuje tomu aj najvyššia priemerná mesačná teplota v júli, dosiahla výšku až 20, 2 °C . Slnečného svitu sme však v Brezne mali v júli menej ako v júni; slnko svietilo 243 hodín. Najviac nás zaskočil mesiac august. Leto si na chvíľku dalo zrejme pauzu. Od 5. augusta azda prvý raz v tomto lete poriadne napršalo na celom území Slovenska, vo všetkých kútoch krajiny. Bolo to mimoriadne dôležité , lebo počas doterajšieho leta pršalo takmer výhradne pri búrkových lejakoch. Prišlo to síce v čase, keď si to mnohí ľudia neželali, pretože práve vrcholí leto, ale na druhej strane boli na niektorých miestach zrážky veľmi potrebné.

Meteorologická jeseň začala 1. septembra. Na začiatku septembra až do druhej polovice mesiaca panovalo neskoré leto. Slnko sme si užívali v Brezne 202 hodín. No po 17. septembri leto náhle skončilo. V druhej polovici septembra sme sa nedočkali babieho leta. V poslednej septembrovej dekáde bolo polooblačno alebo daždivo. Namiesto príjemných dní prevládalo v Brezne nestále počasie, premenlivá oblačnosť s miestnymi prehánkami, Október bol najsuchší tohtoročný mesiac Pršalo iba jeden deň, slnko sme si užívali na jeseň v Brezne neobvykle, až 165 hodín. Koncom októbra sa ochladilo; 25. októbra sme v Brezne zaznamenali prízemný mráz. Ale celkove jeseň bola u nás krásna,

Vo štvrtok 25. novembra sme sa zobudili do smutného rána. Nielenže od polnoci už platil celoštátny núdzový stav a zákaz vychádzania, aj počasie sa pohoršilo. V stredu 24. novembra ešte na toto obdobie krásny slnečný deň, 25. novembra mrznúce mrholenie, na chodníkoch ľad, kĺzačka. V Brezne a okolí nás prekvapila poľadovica. Zo všetkých častí mesta sa ozývali nespokojní vodiči, ktorí mali problém na cestách už od rána. Aj keď všetky posypové autá technických služieb boli už v noci na cestách, nestíhali, Zľadovatené zostalo do obeda aj mnoho chodníkov pre peších. Napriek tomu, že všetky mechanizmy technických služieb určené na posyp, boli v teréne, 180 kilometrov chodníkov sa im nepodarilo spriechniť.

Tesne pred vianočnými sviatkami nás potešilo veľké množstvo snehu. Cestári síce nestíhali uvoľniť cesty; aj v Brezne boli mnohé chodníky zopár dní zamrznuté a ťažko prechodné, ale radosť mali hlavne deti. Breznianski hasiči im pomohli na sídliskách urobiť aj klziská. Ich radosť však trvala len pár dní. Výrazné ochladenie a dlhotrvajúci dážď hneď po prvých dňoch vianočných sviatkov spôsobili, že snehu už pred Silvestrom v meste nebolo.

ZRÁŽKY

Čo sa týka zrážok, tento rok so zaznamenanými 780 milimetrami ročných zrážok patril k tým normálnym; z hľadiska dlhodobých pozorovaní je ročný priemer nameraných zrážok 750 mm. Najdaždivjším mesiacom bol napodiv letný mesiac august; za mesiac spadlo 169 milimetrov atmosférických zrážok. V tomto mesiaci meteorológovia zaznamenali aj najvyšší denný úhrn zrážok; 5. augusta napadlo až 52,4 milimetrov zrážok. Od rekordu - 86,4

milimetrov, ktorý bol v Brezne zaznamenaný dňa 29. mája 1999, to má síce ďaleko, ale na tohoročný 5. august si určite budú mnohí pamätať.

KLIMATICKÉ ÚDAJE V ROKU 2020 A 2021 - POROVNANIE

Priemerné mesačné teploty vzduchu v °C

mesiac	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	rok
Rok 2020	-3,0	1,2	2,6	7,3	10,9	17,1	17,9	18,6	14,1	9,2	2,7	1,2	8,31
Rok 2021	-2,2	-0,9	1,6	5,6	10,8	18,6	20,2	16,4	12,9	5,9	2,9	-2,2	7,46

Maximálne denné teploty vzduchu v °C

mesiac	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	rok
Rok 2020	9,3	13,0	18,7	22,5	25,5	30,0	30,6	33,4	28,3	19,6	17,0	9,7	33,4
Rok 2021	7,3	18,8	22,7	23,9	26,8	33,3	33,1	31,1	26,4	22,0	13,8	7,5	33,3

Minimálne denné teploty vzduchu v °C

mesiac	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	rok
Rok 2020	-15,5	-9,9	-9,3	-8,6	-2,0	2,6	4,4	5,6	2,6	-0,2	-8,1	-11,6	-15,5
Rok 2021	-15,5	-20,6	-10,1	-8,6	-2,1	1,8	9,1	6,8	0,1	-5,1	-7,4	-13,2	-20,6

Mesačné úhrny zrážok v mm

mesiac	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	rok
Rok 2020	14	75	59	10	43	86	67	125	84	160	17	51	791
Rok 2021	43	49	11	35	143	69	110	169	56	12	44	39	780